

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti, tisk. zavod: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto
78 150, Vitan št. 105 241.

JUTRO

Narodna skupščina odprta do 15. — Dina
za izdajanje 40 — Dina
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. To-
lefon št. 2440 (donoči 2582).
Celje: Kocanova ul. 2. Telefon št. 190.
Kopiristi se ne vračajo. — Oglasni po-
stojni

Popolna ukinitvev trošarine na vino in žganje

Finančni minister je umaknil spremenjeni trošarin-
ski zakon in napovedal nov zakon, s katerim bo
dosedanja državna in banovinska trošarina popol-
noma ukinjena

Beograd, 21. marca. Danes se je vršila
pod predsedstvom podpredsednika dr. Slav-
ka Sečeroja seja finančnega odbora, ka-
teri sta prisostvovala tudi finančni minister
dr. Milorad Djordjević in pomočnik mini-
stra g. Stanoje Nedeljković. Na seji je fi-
nančni minister dr. Djordjević izjavil v
imenu vlade, da se trošarina na vino in
žganje v obliki v kateri se je dozdaj po-
birala, ukine in se dosedanje davkatve re-
formirajo tako, da bodo dohodki, ki so jih do-
zdaj imela država in banovina od tega dav-
ka, zagotovljeni z reformo trošarinskih
taks. Minister je dalje izjavil, da je bi-
stvena vrhuna novega zakonskega načrta v
tem, da v bodoče preneha vsaka obveza
proizvajalca glede plačevanja kakršnihkoli
davkov na vino in žganje. Po teh načelih
definitivno izdelani načrt bo predložen fi-
nančnemu odboru na seji 22. t. m.

Nameste dosedanje državne in banovin-
ske trošarine, se bo uvedla posebna troša-
rinska taksa, ki jo bodo morali plačevati
vsi oni, ki na drobno tožijo alkoholne pi-
jače.

Višino te takse bo določila posebna
komisija na podlagi dejanskega prometa in
po kakovosti točilnice, tako da bodo n. pr.
male gostilne plačale nizko takso, velike
restavracije z velikim prometom pa pri-
merno višjo. Občine bodo smele še nade-
lje pobirati maksimalno trošarino na vino
in žganje na svojem področju. V ostalem pa
bo promet vina in žganja popolnoma svobo-
den.

Finančni minister je v finančnem odboru
izjavil, da umika prvotni zakon o izpre-
membi trošarinskega zakona na izrecno že-
ljo ministrskega predsednika g. Živkovića,
ki je bil obveščen, da pobiranje trošarine
v sedanjih obliki najbolj obremenjuje pro-
ducente, ki so v prvi vrsti potrebni zaščite.
V želji, da se pomaga pred vsem vinorej-
cem, je vlada sklenila, da ukine državne
in banovinske trošarine ter nameste njih
uvede druge davkatve, ki vinogradnikov ne
bodo obremenjevale in ki bodo omogočale
boljšo prodajo vina.

Velike poplave v Vojvodini

Voda je porušila v Novem Sadu in okolici Vel. Bečkereka več hiš
Promet na liški progi zopet ustavljen

Novi Sad, 21. marca. n. Ker se taja sneg
in je nastopilo zelo deževno vreme, so vo-
de povsod zelo narasle. V okolici Novega
Sada so preplavile bregove. V predmestju
Ivančanu, kjer je okrog 2000 hiš, je mno-
go stavb pod vodo. Ljudje rešujejo svoje
stvari skozi okna. Šest hiš se je sesulo. Člo-
veških žrtev ni bilo.

Iz Vel. Bečkereka poročajo o poplavih
reke Begej, ki je preplavila vasi Mali in
Veliki Torak ter 2000 orolov zemlje. Po-
rušilo se je tudi nekaj hiš in brčkone je
bilo tudi več človeških žrtev Begej je na-
plaval pri Vel. Bečkereku mrlja, ki ga še
niso identifikirali. V Velikem in Malem
Torku je voda dosegla poldrugi meter vi-
šine.

Sisak, 21. marca. n. Sava in Kolpa ne-
prestanorošarata Kolpa je dosegla danes
višino 5 m nad normalo, Sava pa 4,30 m.
Zagreb, 21. marca. n. Nocoj je prišla iz
Like brzoljavna vest, da divja in Liki or-
kanska burja, ki onemogoča vsako delo na
progi. Celotni motorni snegnim plugom ni
možne očistiti proge.

Beograd, 21. marca. AA. Po poročilu
meteorološke opazovalnice v Beogradu
znaša višina snega:
v Ljubljani 14 cm, Mariboru 18 cm, Za-

grebu 1 cm, Petrovaradinu 1 cm, Beogra-
du 2 cm, Veliki Gradiški 8 cm, Banji Ko-
viljaci 4 cm, Kraljevu 20 cm, Nišu 6 cm,
Sarajevu 7 cm, Banjaluki 36 cm, Plevlju
15 cm.

Dunav je do Zemuna neznačno narasel.
Od Zemuna naprej pa je zaradi večjega
pritoka iz Save narasel v 24 urah za 60
cm, pri Smederevu za 43, pri Kovini za
90 cm, pri Golupcu za 42 cm.

Drava je v gornjem toku padla, v sred-
njem in dolnjem toku pa je neznačno na-
rasla.

Tisa je pri Senti v zadnjih 24 urah na-
rasla za 78 cm.

Sava je v gornjem toku padla do Za-
greba, od Zagreba naprej, zlasti pa za Si-
skom je vsled pritoka rek iz Bosne nara-
sala v zadnjih 24 urah za 61 cm, pri Ase-
novcu za 82 cm, pri Brodu za 102 cm, pri
Sabcu za 108 cm.

Kulpa je pri Karlovcu padla v zadnjih
24 urah za 80 cm, Una za 60 cm, Vrbas
pri Banji Luki za 64 cm.

Gladina Dunava, Drave in Tise je raz-
meroma nizka in zato še niso potrebni
obrambni ukrepi. Pač pa je Sava pri Bro-
du in Sabcu narasla, tako da je obram-
ba potrebna.

Pred likvidacijo kitajsko-japonskega spora

Pogajanja za premirje in mir se razvijajo ugodno

Sanghai, 21. marca. d. Namestnik kitaj-
skega zunanjega ministra in japonski po-
slanik sta se v prisotnosti poslanikov Fran-
cije, Anglije ter Zedinjenih držav, kakor
tudi italijanskega upravnika poslov, spo-
razumela o pogojih premirja. Ako bosta
obe vladi odobrili preliminarne dogovor,
bodo pogajanja končana še danes. Franco-
ski poslanik je izjavil po konferenci, da je
dosežen popoln sporazum. Tudi japonski
poslanik in kitajski delegat sta se izrazila
zadovoljivo. Zatrjujejo, da je bilo dogo-
vorjeno imenovanje 12 članske komisije,
v kateri bodo zastopane Kitajska, Japona-
ska, Francija, Anglija, Zedinjene države in
Italija z dvema delegatoma, civilnim in vo-
jaškim zastopnikom. Zadnji oddelki me-
dane japonske brigade so se že v soboto
vračali za povratek na Japonsko.

Sanghai, 21. marca. s. Pogajanja za mir
napredujejo. Japonski poslanik je popo-
dalno izjavil, da sta se obe stranki spo-
razumeli, da se bodo pričela formalna po-
svetovanja v soboto. Konferenca se bodo
udeležili zastopniki kitajskih in japonskih
vojaških oblastev. Z japonske strani se
označujejo kot temelji formalnih pogajanj
naslednje točke:

1. Da ostanejo kitajske čete v svojih se-
danjih postojankah; 2. da se japonske čete

umaknejo po določenem načrtu in 3. da
bo mešana komisija z zastopniki nevtral-
nih si nadzirala umik vojaštva.

Washington, 21. marca. d. Državno taj-
ništvo za mornarico je izdalo vrhovnemu
poveljniku ameriške vojske mornarice
ukaz, da se edine, ki so zbrane pred
Sanghaijem in na Jangceju, spet povrnejo
na svoja prejšnja sidrišča. Velik del ame-
riških vojniških ladij je že dvignil sidra in
se ladije večinoma vračajo proti lukam na
Filipinih. Ameriška vlada namreč sma-
tra, da je položaj pred Sanghaijem sedaj
že toliko jasen in urejen, da ni nevarno-
sti ne za življenje ne za imetje ameriških
državljanov, ki prebivajo v tem kitaj-
skem mestu.

Washington, 21. marca. d. Japonski vo-
jaški ataše je prejel iz Tokia poročila, da
je dobilo pet japonskih križark, dve ma-
tičniški ladij za letala in 16 torpednih ru-
šilcev, ki so bili zasidrani pred Sanghaijem,
povejše, naj se vrnejo na Japonsko.

Sanghai, 21. marca. g. Kitajci namera-
vajo danes na lastno pobudo ustaviti pro-
tijaaponski bojkot. Če pride dejanski do
tega, bo s tem odstranjena bistvena za-
preka za sporazum saj je ravno vprašne
bojkota povzročilo mnogo težav pri ne-
oficijelnih razgovorih o umiku japonskih
cet.

Triumf trboveljskih pevcev v Beogradu

Beograd, 21. marca. n. Trboveljski mladins-
ki pevski zbor je doživel danes v Beogra-
du pravi triumf. Popoldanski koncert,
ki se je vršil v gledališču za šolsko mla-
dino, so počastili s svojim posetom tudi
Nj. Vel. kraljica s prestolonaslednikom Pe-
trom in princem Pavlom. Dvorano so napol-
nili poleg šolske mladine tudi nadodličnejši
gostje in predstavniki oblasti. Malo trbo-
veljski pevci, ki jih je pozdravil beograjski
tisk s toplimi članki, opozarjajo na beo-
gradski otrok, so dosegli največje pri-
znanje ter so s svojim ubranim in nara-
vno umetniškim petjem zanimali marsikoga
do solz. Med odmorom se je posebna depu-
tacija trboveljske mladine v spremstvu šol-
skega upravitelja in pevskega poklonika
Nj. Vel. kraljice in prestolonaslednika Pe-
tra, kateremu je pri tej priliki izročila
album s posvetitvijo: Pevski zbor trbovel-
jske dece poklanja Vašemu Visočanstvu
svoja srca in ta majhen spomin na veliko

uro srečnega svidenja s svojim kraljevskim
bratom. Prestolonaslednik se je zahvalil za
poklon, Nj. Vel. kraljica pa je prijazno go-
vorila z vsakim poidecem in izrazila de-
putaciji svoje priznanje nad umetniškimi
nastopom. Ob koncu koncerta aplavza ni
bilo ne konca ne kraja.

Vest o prvem nastopu trboveljske dece
je privabila zvečer v veliko dvorano Kola-
revo zadružbne najzbranejšo publiko. Dvo-
rana je bila razprodana do zadnjega kotič-
ka. Navzočih je bilo tudi mnogo poslancev
in senatorjev, opazni pa so bili tudi člani
vlade, zastopniki diplomatskega zbora in
mnogi drugi dostojanstveniki. Večerni
koncert je uspel nad vse pričakovanje in
beograjski kritiki so izjavljali, da so na-
ravnost presenečeni nad umetniško višino,
ki jo je pokazal ta mladinski zbor. Vsako
pesem je občinstvo nagradilo z dolgotraj-
nim aplavzom, ob koncu pa je moral zbor
dodati še par pesmic.

Danes dopoldne si je deca pod vodstvom
učiteljev ogledala še razne beograjske za-
nimivosti, jutri dopoldne pa so odpeljale
nazaj v Trbovlje.

NOTRANJJI MINISTER NAPOVEDUJE UKINJENJE CENZURE

Senat je včeraj odobril proračune štirih ministrstev — Liberalnejše
izvajanje tiskovnega zakona

Beograd, 21. marca p. Senat je danes do-
poldne in popoldne nadaljeval razpravo o
proračunu. Pred prehodom na dnevni red
je povzel besedo senator Milovan Jovan-
ović, ki je izjavil, da je bil njegov zadnji
govor v načelni razpravi napačno tolmačen.
On ni nastopil proti nulnosti davčnih re-
form, marveč je bil mnenja, da je treba
o tem čim obširneje razpravljati.

Predsednik je nato objavil, da je prejel
predlog senatorja dr. Valentina Rožiča
in tovarišev o zakonskem načrtu glede
organizacije muzejev in čuvanja narodnih
in starinskih spomenikov. O tem predlogu
se bo razpravljalo na eni prihodnji seji.
Senator dr. Bogdan Gavrilović in to-
variši so umaknili svoj predlog glede uk-
nitve čl. 33. finančnega zakona, ki poobla-
šča prosvetnega ministra, da lahko izvede
primerno redukcijo učnega osebja.

Senat je nato prešel na dnevni red ter je
nadaljeval razpravo o proračunu prosvetne-
ga ministrstva. Senator dr. Georg Grasl je
govoril o položaju nemške narodne manjši-
ne na šolskem polju in v svojem govoru iz-
razil priznanje sedanjemu režimu, ki je
mnogo storil za nemško narodno manjšino.
V svojem nadaljnjem govoru se je obširno
bavil tudi s prilikami v dravski banovini.
Za njim so govorili senatorji Svetozar To-
mić, ki je razpravljal zlasti o osnovnem
šolstvu, dr. Oton Frangeš, ki se je za-
vezal za avtonomijo univerz in predlagal
obvezno posejanje predavanja ter Atanasija
Sola, ki je govoril o prilikah v Bosni in
Hercegovini in predlagal, naj se šumarska
fakulteta premesti v Sarajevo.

Nato je povzel besedo senator Ivan Hri-
bar, ki je v svojem govoru najprej nagla-
šal, da je pri nas še vedno mnogo državlja-
nov nemške narodnosti, ki še sedaj ne mo-
rejo razumeti, da je namesto nekdanje dr-
žave, ki je preko ozemlja dravske banovi-
ne gradila nemški most do Jadranskega
morja, nastala nova nacionalna država, ki
ne more dopustiti, da bi se nadaljevala
nemoralna praksa. Skoro vsi se v ugod-
nem premoženjskem položaju in so si pre-
moženje povečini pridobili po protekciji
prejšnjega avstrijskega režima ob zatira-
nju domačega avtohtonega elementa. Na-
mesto, da bi bili zadovoljni, da jih sploh
nič ne preganja in ne ovira v njihovem
delovanju, nastopajo v vlogi ječa proti li-
sici. Nemci imajo pri nas več šol, kakor
so jih imeli kdaj poprej in jim zato tolo
priporočajo, naj samo stvarno prouče po-
ložaj slovenske narodne manjšine na Koro-
škem, kjer ni niti ene same slovenske šole,
dočim so bili slovenski učitelji že davno
izgnani. Pri nas pa se še danes dovoljuje,
da vzdržujejo Nemci privatne šole, na
katerih poučujejo celo inozemske učne mo-
či. Če hočejo biti Nemci lojalni in pošteni,
morajo priznati, da se jim godi pri nas
stokrat bolje, kakor pa katerikoli drugi na-
rodni manjšini v drugih državah, najmanj
pa v nemških.

Nato je govoril še senator dr. Marko
Kostrenčič, nakar je senat soglasno od-
bil proračun prosvetnega ministrstva.

Sledila je razprava o proračunu notranje-
ga ministrstva. Minister dr. Ršković je po-
dal obširen ekspozé. V debati je prvi go-
voril senator Banjanin, ki je naglašal, da
smatra kot novinar za svojo dolžnost, da
epregovori ob tej priliki tudi o tiskovni
svobodi. Čl. 12. ustave poudarja, da sme
vsak državljani svobodno v mejah zakona
izražati svoje mnenje z živo pisano in
tiskano besedo, s slikami ali drugimi sre-
dvi. Zaradi tega smatra, da bi bil že skraj-
ni čas, da se končno vendar enkrat ukine
cenzura. Ne zahteva popolne svobode,
ker so izkušnje pokazale, da se ta svobo-
da le prerada izkorišča, zahteva pa, naj
se ukine cenzura, ki ovira razvoj zdravega
parlamentarnega in državnega življenja.
Cenzura se le prevečkrat izvaja nezamur-
no in baš s tem več škoduje, kakor kori-
sti. Novinarji se sami dovolj zavedajo
svoje visoke poslanstva.

Na ta izjavljala senatorja Banjanina je
odgovoril notranji minister dr. Ršković z
daljšim govorom, v katerem je uvodoma
naglašal, da izvajanje tiskovnega zakona
ne spada v njegov resor, marveč v resor
ministra pravde, odnosno centralnega
senatstva. Hoče pa pri tej priliki obvestiti
senat, kako je sploh urejeno izvršanje
cenzure. Zakon o tisku, ki je bil s šestojan-
uarskim zakonom poostren, ni naperjen proti
dobro namernemu tisku, marveč proti on-
mu tisku, ki je zlorabljal svobodo in se igral
z najvišjimi interesi naroda in države.
Sestojanuarski zakon o tisku je bil po-
ostren ne zaradi tega, da bi zatrl dober
tisk, ki ga vsi visoko cenimo, nego zaradi
slabega tiska. Redakcije listov pa so v
želji, da se preventivno izognejo vsaki od-
govornosti, prostovoljno pristane na cen-
zuro in naravno je, da je ta režim, ki ga
je naš tisk takoj rekoč sam zahteval zad-
ločasno in v enaki meri dober in slab
tisk. Ta cenzura ni predpisana z nobenim
zakonskim predpisom, ma čisto za po-
sledico, da se preko intencij režima cen-
zurirajo stvari, ki ne vsebujejo prav ni-
česar, kar bi bilo v nasprotju s tiskovnim
zakonom ali z zakonom o zaščiti države.
Kraljevska vlada sama želi da bi se cen-
zura čim prej ukinita. Za enkrat pa se ne
misi predložiti Narodnemu predstavništvu
predlogov o izpremembi tiskovnega zaka-
na, ker je mnenja, da še niso popolnoma
izgledali oni vzroki, zaradi katerih je prišlo
do tega režima in ker še tudi ni nastopilo
ono stanje, ki bi dopuščalo, da se ukine
zakon o zaščiti države. Z ukinitvijo cenzure
pa bo sedaj vladajoči režim znatno omi-
ljen ter bo imel dobro namerni tisk popo-
lo svobodo, da bo lahko razpravljal o

vseh političnih, gospodarskih, kulturnih in
socialnih zadevah. Organi oblasti, ki vrše
cenzuro, bodo dobili liberalna navodila za
izvajanje tiskovnega zakona in minister je
prepričan, da bo dobronamerni tisk s tem
rešen vsaj težko. To bo le prehod do-
lejš, dokler ne bo izmenjen celokupni
režim o tisku, kar se bo zgodilo takoj, ko
bodo izginiti vsi vzroki, zaradi katerih je
prišlo do sedanjega režima.

Senat je sprejel izjavo notranjega mini-
stra z velikim odobravanjem. Po govoru
senatorja Paje Obradovića je senat so-
glasno odobril proračun notranjega mini-
strstva.

Popoldne je bil prvi na vrsti proračun
vojnegega ministrstva. Po ekspoziju vojnege
ministra generala Stojanovića je govoril
senator Krsta Smiljanić, ki je v lepem go-
voru povelilvilo zasluge naše narodne vojs-
ke, nakar je senat soglasno odobril tudi ta
proračun.

V razpravi o proračunu ministrstva za
zgradbe, čigar delo je v daljšem govoru oris-
al minister Preka, so govorili senatorji g.
Sola, Stivoić, Jajčević in Obradović, ki so
se bavili zlasti z vprašanjem cest. Proračun
ministrstva za zgradbe je bil nato odobren.
Zvečer se je pričela razprava o proračunu
kmetijskega ministrstva. Minister g. Deme-
trović je v svojem ekspoziju opozarjal tudi
na najnovejši zakone, ki so bili predloženi
Narodni skupščini za omiljenje položaja
kmetijskega prebivalstva. V debati je go-
voril med drugimi tudi senator dr. Janko
Rajar, ki je opozarjal na težke razmere
kmetijskega prebivalstva v dravski banovini.
Po daljši debati je senat proračun odobril,
nakar je bila seja zaključena.

Minister dr. Kramer o likvidaciji žitnega režima Zakon o likvidaciji žitnega režima je Narodna skupšči- na sprejela skoro soglasno

Beograd, 21. marca. p. Narodna skupščina
je v soboto končala razpravo o zakonskem
predlogu glede likvidacije žitnega režima
ter zakon po dvodnevnih živahni razpravi
odobrila. Ob zaključku razprave je minister
za trgovino in industrijo g. dr. Kramer
še enkrat pojasnil smernice novega zaka-
na o žitnem režimu ter med drugim na-
glašal:

Do 30. junija bo Privilegirana izvozna
družba kupovala pšenico za izvoz po dolo-
čeni ceni 160 Din. Na ta način bo na eni
strani zadostila obveznosti, ki jo je drža-
va sprejela z zakonom od 4. decembra 1931,
na drugi strani pa bo vršila funkcijo re-
gulatorja cen v smislu vzdrževanja sedanjega
nivoja pšeničnih cen v državi.

Pri tem moram izjaviti, da bo Privilegi-
rana družba vršila svojo funkcijo in kupo-
vala pšenico za izvoz od 1. junija 1932 dalje
na ta način, da bo prvenstveno kupovala
pšenico od producentov bodisi s posredo-
vanjem zadrug, bodisi direktno na način,
ki se ima šele določiti.

Dokler ne bo dosežani žitni režim popo-
loma likvidiran, bo obstajala torej še ved-
no razlika med cenami, ki se dosegaajo na
tujih trgih za našo pšenico, in cenami, ki
jih bo Privilegirana izvozna družba pla-
čevala našim producentom. Za pokritje te
razlike določa ta zakon takozvani mlinski
pavšal. Vj veste in g. minister za kmetij-
stvo je dobro poudaril, da dosednji žitni
režim ni nudil zadovoljivih rezultatov tudi
zaradi tega, ker se pričakovano doplač-
ilo mlinov ni moglo uresničiti. Krivda na
tem je bila v glavnem na zapletenem si-
stemu in na sistemu zelo zavzetega nad-
zorstva, ki je v glavnem odgovarjalo svojo
službo.

Napredovanje v železniški službi

Beograd, 21. marca. AA. Z ukazom Nj.
Vel. kralja so postavljeni pri direkciji drž.
železnice v Ljubljani za višjega svetnika v 4.
skupini 1. stopnje Rihard Negovetić, višji
svetnik 4. skupine 2. stopnje, in za višji
svetnik 4. skupine 2. stopnje Franc Fink
svetnik 4. skupine 2. stopnje. Dosedanja svetnika 5. sku-
pine: nadaleje za višjega svetnika v 4. sku-
pine 2. stopnje Franc Jelašić, dosedanja svetnik
5. skupine, za svetnika 5. skupine Alojzij
Vehovec, poverjenik 6. skupine; za inspek-
torja 5. skupine Friderik Parme, višji kon-
trolor 6. skupine in za višjega kontrolorja
v 6. skupini Avgust Lukačič, kontrolor 7.
skupine.

Onozorilo železničarjem

Beograd, 21. marca. AA. Med železničarji
nameščenci se zadnje čase širilo in prodaja-
jo priročniki, komentarji in pomožni učba-
niki, ki jih tiskajo železniški nameščenci kot
svoja privatna izdavanja. Generalna direkcija
državnih železnice je ugotovila, da so ti pri-
ročniki in gbeniki po celini samo prepisi
ali izvečki uradnih pravilnikov in ker so
tiskani brez vsakega sistema nimajo nika-
ke strokovne vrednosti. Razen tega vsebu-

prihodom na dnevni red je Narodna skup-
ščina podaljšala finančnemu odboru rok za
proučitev trošarinskega zakona do 30. mar-
ca. Predsednik je nadalje objavil, da je se-
nat odobril vse zakone o strokovnem šol-
stvu, o katerih je Narodna skupščina že
razpravljala.

Nato je minister za zgradbe g. Preka od-
govoril na vprašanje narodnega poslanca
dr. Bogumila Vošnjaka v zadevi gradnje ba-
novinske ceste Šostanj - St. Vid. Interpa-
lant je opozoril v svoji interpelaciji, da je
ta cesta, ki je velike splošne važnosti, zelo
zanemarjena in da prav nič ne odgovarja
zakonu o državnih in banovinskih cestah.
Nujno potrebno bi bilo, da bi se ta cesta
podaljšala do Črne, ker bi tvorila važno
prometno zvezo s sosedno Avstrijo, kar je
zlasti važno za tujski promet. Minister Pre-
ka je v svojem odgovoru naglasil, da je bila
ta cesta kategorizirana za banovinsko cesto
drugega reda, da na tako zaradi prevelikih
vzponov, kakor tudi zaradi svoje ožine ne
odgovarja zakonskim predpisom, ter je sploh
v zelo slabem stanju. Vse lo je napolni-
bansko upravo dravske banovine, da je iz-
delala novo načrt ne samo za rekonstrukcijo
te ceste, marveč tudi za podaljšanje te ce-
ste do Črne, odnosno do Dravograda. Ta
načrt je že izvoljen, toda zaradi pomanj-
kanja finančnih sredstev se dosedaj ni mo-
glo pričeti z gradbenimi deli. Če ne bodo
nastopile kakšne posebne ovire, se bodo gra-
dena dela pričela že v teku letošnjega leta,
ter se bodo izvršila v več oddelkih, kakor
bodo pač dopuščala finančna sredstva. In-
terpelant dr. Vošnjak se je zadovoljil s tem
odgovorom.

Narodna skupščina je nato prešla na dnevi-
ni red ter je izvolila posebne odbore za
proučitev zakona o zaščiti kmetov in zaka-
na o maksimiranju obrestne mere. Odbora
imata po 32 članov ter sta med drugim iz-
voljena za člana narodna poslanca gg. Ivan
Urek in dr. Bogumil Vošnjak, za namesti-
ka pa poslanca Lovro Petrovar in Karel Gaj-
šek. Seja je bila nato zaključena in napo-
vedana prihodnja za 30. marc.

moko vsake edine kontrole. Funkcionar-
i bi mogli potem proste evidence in
zrasen je na podlagi tehnične kapacitete
posameznih mlinov.

Zato določa zakon, da bo Privilegirana
družba kupovala pšenico za izvoz še do 1.
junija po določeni ceni 160 Din. kar bo
plačevala polovico v gotovini, polovico pa v
bonih. Boni bodo imeli določeni rok in bo-
do izpolnjeni na ime. V glavnem se bo
skrbelo, da jih dobe producenti, ki bodo
mogli z njim plačati svoje davčne obvezno-
sti, v kolikor pa jim je bodo potrebni, se
jim bodo v določenem roku izplačali v pol-
nem iznosu od Privilegirane izvozne druž-
be.

Ob zaključku moram reči, da je Narod-
na skupščina pokazala visoko pojmovanje
važnosti tega vprašanja, ker se iz njene
srede ni pojavil noben predlog in noben
glas, ki bi hotel, želel in zahteval, naj se
tako ukine žitni režim, čegar načelna važ-
nost je v tem, da se vzdrži cena enega naj-
važnejših predmetov naše poljedelske pro-
dukcije, kajti vsi vemo, da se žitni režim
ne more ukiniti preko noči, ker bi na ta
način riskirali zrušenje cen naše pšenice.

Gospodje poslanci, prosim vas, da spre-
mete predlog, kakor je bil predložen od
odborove večine, ter izjavljam, da spreje-
mam predlog dr. Rajčica, naj se § 3. dolo-
ba o kmetičkih mlinih, ki je po sklepu od-
borove večine konkretiziran, izpremeni na
ta način, da se v istem paragrafu da mi-
nistru pooblastilo, po katerem bo mogel
sam na najboljši način določiti, kaj je
kmetički mlín. Sprejemajoč ta predlog, Vas
prosim gospodje, da glasujete za zakon.

Zaključne besede dr. Kramera je skup-
ščina sprejela s splošnim odobravanjem,
nakar je bil zakonski predlog o likvidaciji
žitnega režima sprejet s 196 glasovi
proti 1.

jojo mnogi med njimi tudi krive razlage in
tolmačenja, zaradi česar spravljajo indirek-
tno in nevarnost varnost prometa. Da se ohrani
pravilno in enotno tolmačenje ter izva-
janje in izvrševanje odredb, zakonov, pra-
vilnikov in predpisov, je generalna direk-
cija državnih železnice prepovedala v bodo-
če vsako širjenje in prodajanje kakršnega-
koli učbenika in priročnika, ne da bi ga
poprej generalna direkcija cenzurirala in
odobrila.

Izprememba pravilnika o filmski cenzuri

Beograd, 21. marca. AA. Na podlagi § 19
zakona o podaljšanju določb dosedanjih
finančnih zakonov in zakona o proračun-
skih dvajnajstih je prosvetni minister
predpisal izpremembo pravilnika o film-
ski cenzuri. Izpremembe se glase: Čl. 1:
V čl. 3. pravilnika se črtajo po besedi
»pravilnice« vse nadaljnje besede in stavki
do četrtega člena, ki se naj nadomestijo z
besedami: »Glede pisave naj bodo napisani
in besedila napisana s cirilico ali z lati-
nico«.

Čl. 2: Ta izprememba stoni v veljavo z
razglasitvijo v »Službenih Novinah«, ob-
vezno moč na dobi z istim dnem kakor
pravilnik o filmski cenzuri.

Boj za Srednjo Evropo

Ideologi Panevrope, Zedinjenih držav Evrope, Antante evropskih narodov in kakor se že imenuje razni utopiistični načrti, ki imajo namen rešiti omiko, gospodarstvo in politično premoč matice belelega plemena, doživljajo udarec za udarcem. Podoba je, kakor da bi hotele evropske države s svojo politično in gospodarsko razrušanostjo priversti idejo evropskega sporazuma do absurda ter dokazati, da o kakem mirnem sožitju in pametni ureditvi medsebojnih odnosov sploh ne more biti govora. Da je današnje stanje nevezdržno, pričajo številne konference, da pa je ureditev znošnega življenja ravno v današnjem stanju nemogoča, priča doslednost v neuspehih vseh mednarodnih dogodkov, posvetovanj in pogajanj.

Obupno sliko nesloge, vzajemne ljubosumnosti in poudarjenega nasprotstva med interesi vodilnih vesil evropskega sveta nudi boj, ki se je nedavno razigral na temelju Tardieujeve pobude za ustvaritev gospodarske enote v Podunavju. Zabeležili smo že nedavno posamezne plahe glasove gospodarskih politikov iz podunavskih držav, ki so si edini v tem, da k delu nikakor ni treba pristopiti veslesil, kajti s tem da je dana možnost, da se važno nepolitično vprašanje izrodi v izrazito politično zadevo ter postane predmet kupčij in intrig, neizogibno spadajočih v obični kompleks boja za prestiž vesil.

Ves čas po vojni je evropska javnost priča nelepim gonji, ki sledi na vsako francosko pobudo, dasi od nikoder drugod ne prihajajo pobude, načrti in ideje. Kardakoli iznajdljivi galski duh vrže v svet predlog, ki naj pomaga narodom prebroditi sedanje težkote in ki naj jim pokaže izhod iz zagate, postanejo ljubosumno pozorne ostale vesile. V iniciativi za sluti prizadevanje Francije, da si ustvari vodilno pozicijo v Evropi, in vsaka pametna misel je v istem hipu obojena na dolgotrajna diplomatska potovanja, pogajanja in posvetovanja, dokler se vse početje ne izgubi v pesku in dokler veliki zamah ne postane udarec v vodo. Tako izkustvo je napravila Francija z Brian-dovimi načrti, v istem pravcu pa se razvija tudi nedavna Tardieujeva iniciativa glede Podunavja.

Francoski predlog govori razločno o finančni podpori, ki naj jo dodeli nova tvorba, zato sta Italija in Nemčija, ki denarne podpore ne moreta obljubiti, pohiteli s ponudbami carinskih ugodnosti, kakor da se da kritičnemu stanju v podunavskih državah trajno odpraviti z večjim ali manjšim odstotkom pri ugodnostnih carinah ali s kako bežno ugodnostjo v trgovinskem prometu. Tendence Rima je znana; Italija se je naenkrat začutila kot nasledstvena država in kaže svoj interes do Avstrije in Madžarske, kakor da edini ti dve državi spadata zemljepisno k Podunavju in gospodarsko v ono skupino manjših držav, ki potrebujejo pomoči. Realne pomoči se od Italije ne more nadejati nihče, kar so v zadnjih letih spoznali tudi v Budimpešti in na Dunaju. saj potovanja Bethlena in Schobra v Rim nista prinesla nikakih gospodarskih koristi. Rim tako ostenta-

tivno poudarja svoj interes na Madžarski in Avstriji, da je zato vsakomur jasno, da je ost njegove politike naperjena proti državam Male antante in s tem posredno proti francoskemu vplivu.

Enako je treba oceniti nemško pripravljenost dovoliti podunavskim državam carinskih preferencial, kar zopet kaže davni pravec nemške zunanje politike, uveljaviti se gospodarsko in politično v Podunavju, pri čemer je težišče zopet le v tesnejšem gospodarsko-političnem sodelovanju z Avstrijo, t. j. v skriti pripravi carinske unije, ki je že enkrat tako močno razburila evropske države in jih razcepila v sovražne tabore. Ne da se zanikati, da sodelovanje manjših držav na jugovzhodu Nemčije ovira nemško ekspanzivnost v tem pravcu, ali obenem ni mogoče tajiti, da te države s tem le branijo svojo nezavisnost.

Ako bi se vprašanje rešilo v smislu nemških in italijanskih ponudb, bi se državam, ki potrebujejo pomoči, dale neznatne in zelo problematične koristi namestno velikopotezne finančne podpore, ki jo predvideva francoski načrt. Francija ni sosed podunavskim državam in v njih nima velikih gospodarskih interesov, zato se o francoskem imperializmu v Podunavju ne more govoriti. Če pa izpade njena pomoč, ne bo zlepa, najti skupine kapitalistov, ki bi mogla in hotela investirati večje vsote v podunavskih državah. Od preferenciala imata dobiček oboja sopogodbena, večjega seveda oni, čegar zunanja trgovina in gospodarska sila sta jačji. Zato ni verjetno, da bi Francija hotela pomagati državam, ki so obremenjene s preferencialom drugih, niti ne ravno prijaznih vesil, osebno ker li imele iz akcije, ki naj pomaga potrebnim, levji del dobička ravno vesile.

K francoski tezi, da je ustvaritev nove gospodarske tvorbe od Dunava stvar prizadetih držav, se nagiba tudi Anglija, ki je baje pripravljena odpovedati se ključni o največjih ugodnostih v korist državam Podunavja, obenem pa v so-glasju s Francijo naglašajo izrazito nepolitične temelje, na katerih se nas opneje nova Srednja Evropa. Ako bosta Francija in Anglija vztrajno in dosledno zastopali to stališče, si je težko misliti, da bi prodrlo prizadevanje onih, ki hočejo Tardieujev predlog porabiti za povod prestižnega boja.

Stališče naše države v tej zadevi je jasno. Z odgovornih mest je bilo že ponovno poudarjeno, da je naša kraljevina za vsako gospodarsko sodelovanje, ki bi zboljšalo medsebojne odnose med srednjeevropskimi sosedmi in ki bi jim pomagalo preko sedanjih težkote pot gospodarske konsolidacije. Izrečno je bilo tudi naglašeno, da mora vsako tako podjetje spoštovati obstoječe politično stanje in mora strogo računati z njim. Takle izjema ne kaže desinteresanosti ali pasivnosti, marveč modro dalekovidnost, ki ne troši po nepotrebnem energij za problem, ki je že ob svojem rojstvu zapadel v območje prestižne politike. Tako trezno in poudarjeno stališče naših uradnih krogov zasluži vsestransko priznanje, ker prihrani javnosti mnogo nepotrebnega razburjenja in morebitnega razočaranja.

Samostojnost Mandžurije

Ko smo prvokrat komentirali izbruh krvavega konflikta med Kitajci in Japonci, smo posebno pozornost obrnili na dejstvo, da se je v zadnjem času temeljito spreminilo razmerje med Mandžurijo in ostalo Kitajsko. Pred nekaj leti je stari maršal Cingtsolin gospodoval v Mandžuriji popolnoma samostojno; bil je dejansko pravi vladar te pokrajine in osrednja kitajska vlada nanj ni imela prav nikakega vpliva, v kolikor je sploh taka centralna oblast obstajala. Cingtsolin pa ni bil samo prav mogočen gospod, dobro založen z denarnimi viri in discipliniran organizator, marveč tudi spreten diplomat in politik. Naslanjal se je na prijateljstvo z Japonci, ki so ga podpirali, kadar je bil v vojnem stanju z generali ostale Kitajske, kar je bilo malodane trajno stanje. Korist od tega prijateljstva in zaveznitva je bila potemtakem obojestranska. Mandžurija je bila dejansko popolnoma samostojna, kar se tiče odnosov do ostale Kine, toda Japonci so mogli računati z gotovostjo, da jim v Mukdenu izpolnijo vse njihove želje.

S Cingtsolinovo smrtjo se je to razmerje nehalo. Njegov sin in naslednik v vladi nad Mandžurijo, general Cingtsulin, je bil za drugačno orijentacijo v zunanji politiki svoje dežele. Bil je pristaš kitajskega nacionalizma, ki hoče sanirati državo v celoti, ki hoče vse pokrajine strniti v krepko novo Kitajsko in jih osvoboditi odvisnosti od kitajskih privilegijev. Iz tega sledi popolnoma jasno, da je med njim in Japonci moralo nastopiti drugačno razmerje, nego je bilo za Cingtsolina, zlasti še, ko je zavezal Pekin kot zaveznik centralne nankinske vlade ter se celo preselil tjakaj. In tako so se baje tudi v Mandžuriji začeli oni mali konflikti med japonskimi vojniki in kitajskimi občanom, ki so tako značilni za pravo razpoloženje na Daljnem vzhodu, in ki so bili po japonskih navedbah povod za nastop japonske armade na mandžurskih tleh.

Ta nastop se je zaključil končno z ustanovitvijo samostojne vlade za Mandžurijo v Mukdenu. V njej so zastopali kitajski generali, isti, ki so se poprej borili zoper Japonce, kar pa tu pač ni posebno presenetljivo. Zanje se je obnovilo stanje iz Cingtsolinove dobe. Gre pa vendarle dejansko za znatno več. Mandžurija se je tudi formalno odrekla zvezi z ostalo Kino, česar stari Cing ni bil nikdar storil. S tem so pokazali Japonci svojo popolnopravno namero, izogniti se v bodoče spremenljivosti osebne politike mandžurskega maršalja in v kratkemalu za stalno izločiti Mandžurijo iz skupnega kitajskega kompleksa.

Osamostojitev Mandžurije pa ima ogromen mednarodni političen pomen. Japonci more sedaj medkenska vlada glede železnice in gospodarske cone od nje potrditi vse kar si želi vlada v Tokiu, tudi ono, kar je nankinska vlada trdnostno zavzela, pa tudi še mnogo več. Košljiva situacija pa nastopi tudi za Rusijo, ki ima svoje posebne pravice v severni Mandžuriji. Ako Moskva ne prizna samostojne mandžurske vlade in si ne da tudi pri njej potrditi onega stanja, kakor je urejeno po pogodbi z osrednjo kitajsko vlado, bi se moglo iz tega razplesti prav nerodna komlikacija, zlasti seveda, če bi jih želela Japonska.

Na čelo mandžurski republiki so postavili Hana bivše kitajske dinastije, ki pa očitno ne igra prav imenitne vloge; o njegovem sodelovanju je sploh težko dobiti jasno sliko. Ponekod se je nastop tega dinastičnega reprezentanta komentiral, kakor da gre pri tem za poskus, pripravljati monarhistično restavracijo na Kitajskem. To pa se ne zdi prav nič verjetno, zakaj niti ni moč za to niti ne morejo imeti tak namen močje, ki se ga poslužujejo, pa bodisi da so to Kitajci ali Japonci. Doseči se hoče učinek očitno samo v Mandžuriji, kakaj za to pokrajino gre Japoncem sedaj, ostali motivi pa so vsekar postranskega pomena.

Onestilna razsodba v Kajfeževem procesu

Novo mesto, 21. marca.

Po teden dni trajajoči sodni razpravi proti Antonu Kajfežu ml. in njegovemu bratu Milanu Kajfežu je danes sodni senat izrekel po dolgotrajnem posvetovanju razsodbo, s katero sta bila oba obtožena oproščena.

Sodišče je v kratkem navedlo med razlogi svoje oprstitve razsodbe, da je bila trdka Anton Kajfež tudi po mnenju drugega izvedenca dr. Kandareta aktivna vsaj do l. 1926, ko je prevzela Crni lug, ter da je aktivno premoženje trdke znašalo več milijonov, zaradi česar se ne more trditi, da bi bila trdka pred tem rokom v konkurnem stanju, zaradi česar odpade vsakršna kazenska odgovornost za dobo do tega roka. O potvorbah knjig ne more biti nobenega govora, ker so se vse knjige, tudi one pred novo nalozbo v l. 1925, ohranile, razen male knjige, ki je vsebovala inventar nepremičnin, glede katere pa se tudi ne more reči, da bi jo bila obtožena odstranila, ker manjka za to vsak dokaz, dočim je na drugi strani bila brez vsakega pomena in vpliva na premoženjsko stanje trdke. Tudi sicer je razprava pokazala, da obtožena nista knjig niti najmanj pisala, marveč so to vršili le plačani uslužbenci. Prav tako se jima ne more očitati, da bi v katerikoli ozirom zavedla šefa trdke Antona Kajfeža st. k popravi knjig ali napačnemu vključevanju, ne glede na to, da ni govora ne o prvem ne o drugem.

Boštanski vlomilci pred sodiščem

Zagreb, 21. marca. n. Danes se je pred okrožnim sodiščem pričel proces proti nem vlomilcem, med katerimi sta dva Slovenci, in sicer Ivan Jek, ki je bil že v Novem mestu obsojen na 6 let ječe, ter Ivan Mlakar iz Celja, ki je bil prav tako obsojen na 6 let ječe. V noči od 21. na 23. novembra preteklega leta so vlomilci vdrli v župnišče v Boštanu, ustrašovali z revolverji župnika Engelberta Rakovca ter ga oropali. Oba Slovenci sta priznala ta vlom in še 16 drugih zločinov, ki sta jih izvršila v družbi z ostalimi v raznih hrvaških in slovenskih krajih.

Pomožna akcija za Jesenice

Povratek občinske delegacije iz Beograda — Ker od Narodne banke za enkrat ni mogoče dobiti posojila, je vse stremiljenje osredotočeno na organizacijo velikopotezne pomožne akcije

Jesenice, 21. marca.

Po tridnevem bivanju v Beogradu sta se včeraj vrnila na Jesenice župan g. Zabar in župnik g. Kastelic. Jutro je že poročalo o njunem prizadevanju, da bi našla možnost za izhod iz sedanjega katastrofalnega položaja Jesenic. Posetila sta več ministrov, zlasti ministra za trgovino in industrijo dr. Kramerja, ministra za socialno politiko g. Pučija in finančnega ministra dr. Djordjevića. Dvornemu maršalu sta izročila posebno spomenico za Nj. Vel. kralja, ponovne konference pa sta imela z guvernerjem Narodne banke gosp. Bajlonjem in vrhovnim inšpektorjem državne uprave g. Dunicom. Ves čas sta bila v kontaktu s poslancom radoviškega sreza g. Mohoričem, pa tudi drugimi poslanci in senatorji iz dravske banovine.

Prizadevanje gg. župana in župnika je bilo v treh smereh: obnova dela s pomočjo kreditov Narodne banke, večja zaščita Jesenic pred inozemsko konkurenco in najnujnejša pomoč za prvo silo. Na žalost nista mogla doseči uspeha v prvi, najvažnejši točki. Narodna banka je namreč izjavila, da za enkrat ne more dati kreditov industrijski družbi kreditov, ki bi bili potrebni za obnovo obratovanja. Pogajanja so sicer še v teku, vendar pa je treba računati s tem, da bodo tovarne stale vsaj nekaj tednov.

Trgovinski in finančni minister sta jeseniški delegaciji obljubila, da bosta v okviru zakonitih možnosti storila vse za zmanjšanje uvoza železa iz Avstrije. Porabljeni bodo v ta namena tudi predpisi za promet z devizami in valutami, kar se da s temi predpisi zelo vplivati na uvoz blaga. S tem bo doseženo, da se bodo zmanjšale sedanje velike zaloge za prodajo namenjenega železa na Jesenicah in da bo na ta način olajšana in pospešena obnova obratovanja.

Dokler pa do obnovitve ne pride, je najnujnejša pomožna akcija za kruto prizadeto prebivalstvo. Jeseniška občina, ki trpi s prebivalstvom vred zaradi katastrofe, seveda niti daleč ne zmora sredstev, potrebnih za omiljenje najhujše bede. Tudi prostovoljni prispevki ne morejo nuditi zadostne pomoči, čeprav se občinski svet nada, da bo njegov klic na pomoč našel odziva na vseh slovenskih krajih, ne samo na Goranskem. Priskoliti morajo vse javne gospodarnosti, na čelu jim banovina in država. Tudi v tem oziru sta g. župan Zabar in g. župnik Kastelic intervenirala v Beogradu, zlasti v ministertvu socialne politike. Dohila sta zagotovilo, da bo država izdatno prispevala k pomoži akciji v denarju in brezplačnih živilih.

Snoči se je v brezvolakom odpeljala v Beograd deputacija delavstva, ki bo tudi s svoje strani intervenirala na vseh merodajnih mestih za omiljenje katastrofe. Delavstvo je slej ko prej vzorno disciplinirano in varnostni organi nimajo nikakega povoda za kako intervencijo. Počasnina med KID in delavskim vodstvom glede zahtev, sestavljenih na znanem velikem delavskem shodu, se ugodno nadaljuje in so v nekaterih točkah dovedla že do sporazuma.

Beograd, 21. marca. p. Danes je prispela v Beograd druga deputacija jeseniškega delavstva pod vodstvom delavskega župnika g. Jurja Jerama. V deputaciji je bila tudi zastopnica ženskih organizacij. Deputacija je posetila vse merodajne kroge, jim pojasnila težaven položaj jeseniškega delavstva in prosila za podporo za brezposelne.

Kritičen položaj trgovstva in obrtništva

Zaradi ustavitve dela v tovarnah KID in zaradi redukcij nameštencev železnice in še nekaterih drugih državnih obratov, na drugi strani pa tudi zaradi občutnega znižanja prejemkov onih, ki so se obratili službo in delo, je postal položaj tudi za trgovce in obrtnike naravnost obupen. Že za časa normalnega obratovanja so jeseniški obrtniki in trgovci le težko izhajali, z ustavitvijo obratovanja KID pa so prišli tik pred gospodarsko propast. Jeseniški trgovski, gostilniški in sploh obrtni lokali so prazni. Delavstvo, ki je prejšnji teden prejelo svojo zadnjo tedensko plačo, jo je obdržalo za najhujšo silo, trgovcem in obrtnikom pa so ostali dolgovi, zaradi česar tudi sami večinoma ne morejo zadostiti svojim plačilnim obveznostim do dobaviteljev in upnikov.

Jesenjske obrtniške organizacije so storile na pristojnih mestih potrebne korake, da se prepreči odpust vsega delavstva, toda bilo je vse zaman. Veliki katastrofi, ki jo že preživlja delavstvo, bo sledila v nekaj tednih tudi propast trgovcev, obrtnikov in hišnih posetnikov. Ako ne bo od pomoči, bodo konkurzi neizbežni, in tudi s tolikim trudom zgrajene delavske in obrtniške stanovanjske hišice bodo še na bobnen.

Da se vse to prepreči, so se jeseniške organizacije ponovno obrnile na ministra za trgovino in industrijo g. dr. Kramerja, ministra za socialno politiko g. Ivana Pučija, narodnega poslanca in pomočnika ministra za trgovino in industrijo g. Ivana Mohoriča ter bana dr. Marušića, da pomagajo v skrajni sili Jesenicam kolikor se more. Obenem so na vseh merodajnih mestih predložile spomenice glede najnujnejših ukrepov za preprečitev še večje gospodarske katastrofe. Spomenice obsega naslednje predloge:

1. zaostali davki, ki se terjajo, odnosno so zaradi njihovega zaostanka dražje že razpisane naj se odlože najmanj za dobo enega leta;

2. vse tekoče datjave, državne in avtonomne, naj se za dobo, dokler traja ta nevezdržni položaj, ne iztirajo v primerih pa, kjer bi bilo to nemogoče, naj se pri obdavčevanju upoštevajo napovedi posameznika in pa davčnega odbora;

3. teriatve katerekoli vrste napram veletrgovcem in dobaviteljem se naj odlože.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Večinoma oblačno, mesloma vedro, vetrovno, zmerno hladno.

Dunajska vremenska napoved za torek: Hladno vreme bo ostalo; sed in tja oblačno, morda tudi z neznatnimi padavinami.

za boljšo čas; ustvari naj se možnost, da odplačuje vsak posameznik po svojih močeh, prepreči naj se pa izterjanje potom sodišč, ker bi se na ta način trgovina in obrt popolnoma upropastili;

4. za te ugodnosti ki bi se dovolile domačim trgovcem in obrtnikom, naj si ukinijo iščejo primerne poročila potom zastavitve premoženja in nepremičnin, toda ne tako, da bi bilo to zvezano z nepotrebnimi stroški.

Darovi siromašnim družinam

Naš nedeljski poziv, naj oni, ki po ustalih razmerah niso preveč prizadeti, pomagajo revnim družinam, je našel na prijazen odziv. Tako se je g. dr. Schwabova, soproga tukajnjega zdravnika, izjavila, da bo do preklica dnevno plačevala 10 litrov mleka, ga. inz. Rudescheva na dnevno 4 litre mleka. G. dr. Maršić bo dal dnevno kosilo dvema siromašnjima otrokoma, g. Franc Alžman, posestnik v Kranju, pa bo vsakih 14 dni pošiljal po 50 Din za nakup najboljših potrebnih živilih siromašni družini. Vsem plemenitim darovalcem najlepša hvala! Naj bi našli mnogo posnemovalcev!

Steklarski delavci o krizi v steklarskih tovarnah

Kaj pravijo delavci in kaj podjetniki

Hrastnik, 20. marca.

V Hrastniku se je v petek vršila konferenca, katere so se udeležili številni delegati delavstva Zedinjenih tvornic stekla. Namen te konference je bil informirati oblastva in javnost o vsem, kar je v zvezi s krizo, ki je zadela tudi steklarsko industrijo. Steklarske tovarne v Paračinu in Sv. Križu pri Rogaski Slatini praznujejo že preko šest mesecev, steklarna v Hrastniku že tri mesece, v tovarni v Straži pa se obratuje le deloma.

Konferenca delavskih župnikov je trajala od 9. do 16. ter je sprejela obširen zahtev, v katerem se med drugim ugotavlja, da je doprineslo delavstvo velike žrtve za uspeh podjetij, uživalo pa je vedno plače, ki so bile za 10 odstotkov nižje od plač steklarskega delavstva v Avstriji, Češkoslovaški, Nemčiji itd. Delavstvo ne nosi nikake odgovornosti pri splošni gospodarski krizi. Zahtevanje delavskih mezd predstavlja veliko škodo za naše narodno gospodarstvo. Delavske plače ne morejo biti krive, da stoji steklarska podjetja že pet let, ko so bile vendar že itak zelo nizke plače znižane za med 20 odstotkov že leta 1931. Ter znašajo mezde za dve tretjini za poslenega delavstva dnevno komaj 15 do 30 Din ter zasluži le ena tretjina — profesionalisti in specialisti — od 40 do 100 Din na dan. To pa se zasluži le s silno težavnim delom v skladu. Delavstvo apelira na vse merodajne faktorje v državi, da bi podpirali brezposelne delavce in njihove družine, dokler se ne obnovi delo v steklarskih obratih.

Po konferenci se je vršilo številno običano delavsko zborovanje v Delavskem domu, katerega sta se udeležila tudi zastopnik delavske zbornice in ljubljani in predsednik Solne delavske zveze g. Harmanina iz Zagreba.

Vodstvo hrastniške steklarne je na vse, kar se je dosedaj pisalo v povodu raznih zborovanj in spomenih steklarjev, odgovorilo, da ni imelo podjetje nikdar namana izkoristiti splošne krize in tako vsiliti delavstvu znižane mezde. Podjetje je plačevalo vedno najvišje mezde in šele l. 1928, so bilo po sklermični stiski znižane akordne plače za osmurno delo. Temeljno plačo pa so si delavci še vedno lahko zviševali in bili so mogoči tudi zaslužki preko 150 Din na dan. Ko je prišlo na naš tržni inozemsko blago po konkurenčnih cenah, pa je bilo seveda potrebno ponovno znižanje plač za osmurno delo. Pri prostem stanovanju, kurjavi in razsvetljavi na se je vedno še zaslužilo po 65 do 120 Din. Tovarna naglašava, da obratovanje sploh ni odvisno od mezd, temveč le od naročil in v tem je tudi vzrok ustavitve obratov. Zalego so se danes ogromne in ko bo enkrat primeren številni naročil in ko bo rešeno vprašanje financiranja, se bo zopet pričelo z delom. Obseg obratovanja bo določila šele bodočnost. Tovarna zatrjuje, da je od ustavitve obratov razdelila nad 200.000 Din v gotovini in naravnih delavstvu, katerega mu hoče, kolikor je mogoče, pomagati iz lastne volje. Ker trajajo podpore od strani borze dela samo šest tednov, bodo po preteku tega roka podpore od strani podjetja se nesebno dobrodošle.

Delavstvo pa vzdržuje svojo trditev, da je dnevni zaslužek dveh tretjin delavstva le 15 do 30 Din in da se večji zaslužki dosežejo le v napornim akordnim delom. Nadalje je delavstvo tudi, zakaj podjetje zahteva 34 odstotno redukcijo mezd, ko samo trdi, da obratovanje ni odvisno od višine delavskih plač. Od redukcij plač niso prizadeti samo profesionalisti, kajti plače so se znižale tudi najslabše plačancem delavcu. Za podpore je delavstvo podjetju vedno hvaležno, stoji pa na stališču, da so podpore v takih razmerah tudi dolžnost podjetja.

Zasebna trošarinska skladišča

Beograd, 21. marca AA. Z odlokom finančnega ministra se dovolijo zasebna trošarinska skladišča za žranje in vino: za vino Antonu Vajcu iz Most pri Ljubljani, Alojziju Fabniku iz Murske Sobote, Antonu Zorcu iz Maribora, Josipu Tajšku iz Velenja, Francu Kanduterju iz Celja, Franju Jelovranu iz Zgornje vasi, Viktorju Müllerju iz Zagorja, Elmi Volker iz Loke in Josipu Benku iz Murske Sobote.

Iz poštne službe

Beograd, 21. marca p. Z odlokom prometnega ministra sta postavljena pri ljubljanski direkciji pošte in brzojava za pristava v 8. skupini dr. Milko Uječ in Jernej štrum, dosedaj uradniška pripravnika.

K spremembam zakona o taksah

Beograd, 20. marca.

V Vašem poročilu o seji Narodne skupščine od 15. t. m., v kateri je bila razprava o spremembah taksnega zakona, so v reprodukciji mojih izjav nekatere netočnosti, ki so deloma — kakor n. pr. trditev, da sem proglasil pristojbine za pogodbe o stanarinih in najemninah za lokale za upravičene! — v popolnem nasprotju z dejanskim stanjem. Zato naj slede tu bistveni odlomki iz mojih tozadevnih izjav:

Za zakupne pogodbe vseh vrst se je plačevalo doslej 2 odst. takse po trajanju in vrednosti posesti, dane v zakup, toda samo v primeru, da je bila sklenjena pisarna pogodba, pa bilo to tudi samo na navadni dopisnici, ki je nadomeščala pogodbo. Ustmene pogodbe doslej niso bile podvržene nikakoli taksi. Po predloženem načrtu bi bilo sklepanje zakupnih pogodb obvezno in se bo morala ta taksa, dasi znižana, plačati v vsakem slučaju zakupa. Mnogo odličnih juristov, s katerimi sem o vprašanju govoril, je mnenja, da se ne more nobenega državljana siliti, da bi moral sklepati zakupne pogodbe. Zato je ta predlog zakonito neutemeljen, imel bo pa, zlasti pri našem podeželskem prebivalstvu, mnogokrat za posledico tudi predpisovanje visokih kazni v petkratnem iznosu redne takse, kakor je to predpisano v paragrafu 8 alin. 2 zakona o spremembah zakona o taksah, ker večina teh prebivalcev ne bo vedela, da je treba glasom sprememb taksnega zakona sklepati pisarne zakupne pogodbe, ne glede na to, da večina teh ljudi ne bo niti mogla sama sestavljati takšnih zakupnih pogodb, in bodo zopet morali klicati na pomoč advokate in notarije, kar jim bo povzročalo zopet nove stroške.

Tudi bo imel finančno-upravni aparat s tem: pogodbami, ki jih bo treba predložiti, toliko posla, da resno dvomim o finančnem učinku teh taks.

Zato bi se naj glasil zakon tako, da se pohra taksa samo v slučajih, če se pogodbe sklenejo, da pa sklepanje pogodb ni obvezno. Prepričan sem, da bo ta taksa v prvi vrsti zopet obremenila najemnike na katere in bodo zvalili zakupodajalci.

S paragrafom 11 novega zakona se tar. post. 33 taksnega zakona razširja tudi na potrdila ali priznanice o soročeti zakupni (najemni) za stanovanja in lokale. Ne

vem, če je ta taksa — dasi razmeroma mala — v današnjih težkih prilikah umestna, ker bo v večini slučajev tudi zopet obremenila zakupnika. Tudi bo potrebna kontrola in bo upravni aparat stal mnogo več, nego bo znalal efekt takse.

Po nadaljnjih izvajanjih o oproščanju prosvetnih prireditelj in zlasti prosvetnih filmov, sem se dotaknil uvedbe Solnine. V paragrafu 45. novega zakona so taksovativno navedene višine Solnin na podlagi višine letnega davka. Na žalost tu ni nobene razlike med realnim in osebnim davkom. Smatram, da bo delavci ali uradniki mnogo težje plačali Solnino in da bo zopet udarjen ekonomsko slabši, ki ne bo mogel nuditi svoji deci možnosti študiranja. Tudi bi bilo nedvomno v interesu napredka našega dijaštva, da bi se oprostiti Solnine dijak z odličnimi šolskimi uspehi.

Končno sem izjavil: Smatram, da je ta zakon o spremembah taksnega zakona, ki je izdelan izključno z vidika interesov državnega fiskusa in ne z vidika splošnih socialnih in ekonomskih potreb naroda samo prva — v mnogih pogledih gotovo ne najboljša — etapa k popolni reviziji taksnega zakona, ki mrgoli na eni strani nejasnosti in neuprečnosti, na drugi strani pa raznih določb na škodo ekonomsko slabših in v korist ekonomsko močnejših. Zlasti je revizija potrebna glede taks, ki težko obremenjujejo našega kmečkega sloveka.

Zadnja pot Ignacija Hladnika

Novo mesto, 21. marca.

Danes ob 4. popoldne je bil pogreb skladatelja, učitelja petja in popularnega kapiteliskega organista Ignacija Hladnika, ki ga je vodil novomeški rožar g. Karel Čerin. Na zadnji poti so spremili zaslužnega pokojnika poleg sorodnikov prijateljev in ostalega občinstva zastopniki uradov, profesorji in učiteljski zbor s šolsko mladino, zastopniki kmetijske šole na Grmu s svojimi učenci, zbor podeželskih organizacij, društvo rokodelskih pomočnikov z zastavo, zastopniki raznih nevladnih društev z dežele in delegati nevladnih organizacij iz Ljubljane, med katerimi je bil tudi skladatelj g. Stanko Premrl. V sprejodu so nosili veliko število krasnih vencev. V slovo so zaneli pokojnika novomeški pevec več pretežitih žolostink, ob odhodu grobu pa je bilo izrečenih več govoro. V katerih so govorniki novečevali za sluge, ki si jih je pokojnik pridobil na glasbenem polju.

Naši kraji in ljudje

Želje in zahteve našega učiteljstva

Glavni odbor Jugoslovenskega učiteljskega združenja je 17. in 18. t. m. zasedal v Beogradu. Prisotni so bili člani izvršilnega odbora in predstavniki vseh banovinskih sekcij z delegati. Izostali so edino Soličani. Predsedoval je g. Damjan Rašić, ki je v daljšem govoru opisal delovanje izvršilnega odbora, nakar so predstavniki banovinskih sekcij podali svoja poročila. Po vsem tem je glavni odbor sprejel naslednje zaključke:

V pogledu vzdrževanja šol se glavni odbor zaveda težavnih gospodarskih razmer, v katerih se nahaja naš narod, sodi pa, da se lahko stori vsaj toliko, da se bo šolam redno izročal pripadajoči del plačanih obinskih dohodkov. Zaradi velikega števila šolske mladine je postalo neobhodno potrebno, da se otvori novi oddelki. Potrebno je izvajati predpis zakona in zaščititi učiteljstvo, da ne bo poučevalo po 80 do 150 in še več učencev, kar ga predčasno onesposobi za službo.

Glavni odbor smatra, da je eden izmed glavnih pogojev za uspešno delo v narodni šoli tudi učiteljska stalnost na kraju službe. Premeščanje učiteljstva med šolskim letom so zelo škodljiva za pouk kakor za učiteljstvo samo.

Po sedanjem zakonu o narodnih šolah in drugih uradnih, ki imajo vpliv na šolsko delo, je zelo potrebno, da se ustvari nov učni načrt in spored, ki bi omogočila uspešno šolsko delo na popolni pedagoški osnovi. Razen tega naj se posveti vsa potrebna pozornost tudi vprašanju učnih knjig in učil. Za pravilno in enakomerno izvajanje predpisov zakona o narodnih šolah je treba čimprej uveljaviti pravilnik.

Vprašanje izbire in nameščanja šolskih nadzornikov in upraviteljev osnovnih šol zahteva reformo v tem, da se bodo za oba položaja postavljali po izbiri najboljši učitelji ter da bodo ti položaji stalni in bolj nagradni. Pri ocenjevanju učiteljskega dela se bo prvenstveno cenilo delo v učilnici ter se bo upoštevalo tudi izvenšolsko delovanje. Učno delo v splošnem, a učiteljsko še osobito, zaradi napornosti močno in hitro izčrpa učitelja, da postajajo za službo nesposobni prej, kakor uradništvo drugih strok. Glavni odbor smatra, da je v interesu pedagoške službe, da se leta učiteljskega službovanja za popolno pokojnino zmanjša od 35 na 32 in da po tej službeni dobi lahko učitelji stopajo v pokoj.

Pri napredovanju učiteljstva po skupinah je treba gledati na to, da bodo napredovali najstarejši in pa oni, ki imajo najboljšo povprečno oceno. Pogoje za dosego 5. skupine je treba izpremeniti tako, da jih bo učiteljstvo doseglo po 30 letih efektivne službe in s povprečno zelo dobro oceno brez vsakega slabega reda.

Po sprejetju teh zaključkov je glavni odbor izdelal poslovnik o delovanju vseh svojih organizacij in določil, da se bo prihodnja učiteljska skupščina vršila v Beogradu v drugi polovici avgusta.

AA.

Bloki namesto milošćine

Ljubljana, 21. marca.

Pod geslom »Pomoč potrebnim« je izdal mestno načelstvo ljubljansko preko socialno političnega urada bloke, ki vsebujejo 10 listov po 50 par. Ti bloki imajo namen, da se organizira podpiranje prisilcev, ki dandanes prebivajo v mesto, zlasti pa predmestja. Vsaka stranka, vsak trgovec, gostilničar, sploh vsakdo, ki ga nadlegujejo taki prisilci, naj si nabavi te bloke in obdaruje z njimi prisilce, namesto z denarjem. Te nakaznice bo vnovčeval mestni socialno politični urad z nakazili za živila, hrano, obklo, obutev, s plačilom stanovanja in slično.

Strogo se bo pazilo, da se ne bo tudi v to akcijo vtihotala zloraba. Vsako verženje in »borzne« spekulacije s temi nakaznicami se bodo strogo nadzorovale. Vse nakaznice, pridobljene po takih manipulacijah, se bodo zaplenile in ne bodo vnovčene z nakazili. Bloki za »pomoč potrebnim« se bodo prodajali v mestnem socialno političnem uradu med uradnimi urami. Raznasali in prodajali pa jih bodo mestni uslužbenci tudi po trgovinah, gostilnah in privatnih strankah. Vsi prizadeži se naprošajo, da pridno posejajo po blokih.

Namen akcije je, da se omeji izrabljanje dobrotelnosti po raznih nadležnih prosilcih, ki niso zadovoljni z nudeno jim hrano in drugimi darili, marveč prosijo — čisti tudi kar zahtevajo — le denar in zopet denar, da ga potem po svoji mili volji uporabijo za svoje nepotrebe, ki nikakor niso v skladu z dobrim namenom darovalcev. Tu je treba takoj ugotoviti, da so to profesionalni berači, ki jim ni do tega, da bi dobili hrano, marveč le denar, in ta profesionalizem je treba zatirati z vsemi sredstvi. Pa še en pojav je značilen. Kakor hitro se je začela v našem mestu »Pomožna akcija« in intenzivna javna in privatna dobrotelnost, je navadilo v mesto nebroj tujih prosjakov, za katere je postala Ljubljana pravi eldorado. Prišli so ne samo iz bližnje okolice, marveč iz vseh krajev Slovenije in ne baš malo število tudi iz južnih krajev države.

Najžalostnejši pojav in v svojih posledicah najbolj usodopoln pa je mladina, otroci, ki prosijo po hišah. V mnogih primerih delajo to iz resnične potrebe, čestokrat pa le zato, da dobiyo na ta način denar za cigarete, sladkarije, kino in podobno. Z vpeljavo nakaznic »pomoč potrebnim« bo tudi tu postavljena meja, da otroci naprošenega denarja ne bodo mogli porabiti za svoje razvade, marveč se bodo nakazala staršem potrebna živila, če so ti sploh vedeli za početje svojih otrok. Če pa so otroci beračili na svojo roko in svoj račun, se bodo nakaznice zaplenile v prid drugim revežem.

Pri poapnenju arterij v možganih in sruo dosežemo pri vsakdanji uporabi male množice »Franz Josefov« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polstransko ohromelih s »Franz Josefov« grenčico najboljši uspehi pri iztrebljanju črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu

Zagreb, sredi marca.

Predzadnji nedeljo je polagala Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu na obnem zboru račun o svojem delu v preteklem letu. Društvo je naraslo po komaj dveh letih od 1700 članov, s čimer je zagotovljena bodočnost naši organizaciji, ki uživa splošno uvaževanje v Zagrebu.

Društveni predsednik, profesor g. dr. Zavrnik je poudarjal dolžnost Slovencev v Zagrebu, da s svojimi izkušnjami in pozitivnimi vrednotami oplode skupno jugoslovnsko stvar. V ta namen je ustanovljena Narodna knjižnica in čitalnica, zato je tudi dolžnost slehernega rojaka, da se včlani in sodeluje v nji. Čeprav posameznik morda ne vidi realnih koristi od društva, bi bila vendar za vse tukajšnje Slovence ogromna škoda, če bi ne imeli te svoje organizacije. Da bo moglo društvo izvrševati ves svoj program, poleg prosvetnega zlasti še socialnega, je potrebno predvsem, da se šte vilo članstva še močno pomnoži, kar menda ne bo prehudo doseči. Narodna knjižnica in čitalnica je šla od vsega začetka krepko po začetni poti. Ni se posluževala demagoških gesel, niti se ozirala na zavist, katero je vzbujal njen nagli napredek. Zbrala je v skupnem taboru ročne in duševne delavce ter pokazala, da so Slovenci v Zagrebu čimtelji, ki že nekaj pomeni in ki lahko tudi skupnosti nekaj da.

Narodna knjižnica in čitalnica je, razumljivo, največ žrtvovala za društveno čitalnico in knjižnico. Knjižnica šteje že čez 2500 knjig, čitalnica pa razpolaga s 50 časopisi in revijami iz vse Jugoslavije. Živahno so delovali številni društveni oddelki. Prosvetni odsek pod vodstvom profesorja g. dr. Zavrnik je priredil celo serijo poljudnih predavanj. Pevski odsek je našel izvrstnega umetniškega voditelja v osebi profesorja g. Kumarija. V šahovskem oddelku je posebno akademsko mladina častno zastopala društvo na raznih tekmah. Plesni odsek pozimi in izletni odsek poleti sta skrbela za družabnost med članstvom. Društvo je priredilo več uspešnih veselice, med njimi zlasti Miklavžev večer. Blagajna je

imela čez 50.000 dohodkov in čez 45.000 izdatkov. Društvena imovina: knjige in inventar predstavljajo vrednost čez 29.000 Din, dolg za knjige pa še 9000 Din.

Vsak član Narodne knjižnice in čitalnice je dobil tiskano letno poročilo, odbor pa je tudi me! letom na rednih članskih sestankih ob sredah zvečer vedno informiral članstvo o vseh važnejših društvenih zadevah. Zato je tudi občni zbor potekel gladko in prijateljsko. Stari odbor je soglasno dobil absolutorij. V novi odbor so bili izvoljeni z vzklikom: za predsednika soglasno dosedanjí predsednik univ. profesor g. dr. Fran Zavrnik, za podpredsednika univ. profesor dr. Boris Zarnik in ravnatelj g. Ivan Jerman, za tajnika g. Janko Mešiček, za blagajnika g. Hugon Rumpret, za knjižničarja g. Radoje Hudoklin, za gospodarja g. Slavko Recelj; v odbor: g. Arselinova, g. Bregant, gđ. Cernetova, g. Deu, g. Kerkoč, g. Kocijančič, g. inž. Košič, g. Lindič, g. Majerič, g. Media, g. dr. Mikič, g. Miklavžič, g. Novak, g. Schweiger, g. Vašcar, g. Volovšek, g. Vrtovec, g. dr. Zalokar in g. Zolšek; v nadzorni odbor pa: gg. dr. Arselin, Bizjak in univ. profesor dr. Kogoj.

Sedemdesetletnica gospe Marije Grudrove

Danes praznuje v Mariboru svojo sedemdesetletnico obče spoštovana gospa Marija Grudnova, vdova po davkarju Ivanu Grudnu z Vrhnike. Sama dobro vzgojena v svoji rodovini Tomičevi je znala z isto skrbnostjo vzgajati tudi svoje tri otroke, od katerih živi še g. Mirko Gruden, ravnatelj Obrtne banke v Ljubljani, in gospa Smilka, soproga g. Viktorja Perneta, uradnika Hranilnice dravske banovine v Mariboru. Tu živi v krogu hčerkinе rodbine tudi slavljénka.

Tiho in mirno, kakor je to že svojstvo njenega značaja, je simpatična gospa navzlic svojim visokim letom še vedno neutrudno marljiva in prožno aktivna za dom in za svoje ljube. Kljub trnjam, ki ga ji je od časa do časa polagala usoda na pot življenja, je s svojo krepko voljo in s svojim razumnim sprejemanjem življenjskih neizogibnosti vedno zmagovala nad tegobami časa in je s svojo tolažilno, blagodejno besedo tudi marsikomu drugemu pripomogla zopet do duševnega ravnovesja.

Zaradi svoje ljubeznivosti, zdravega humorja in trezne presoje življenja je ta skromna gospa ne le v ožjem krogu svoje rodbine deležna vse zaslužene ljubezni, marveč uživa tudi med številnimi znanci in prijatelji splošne simpatije in spoštovanje. Naj ji bodo ob tej pomembni slavnosti, ki jo bo preživela med svojimi dragimi, izrečene tudi naše iskrene čestitke z željo, da bi ji bila naklonjena še dolga, lepa in vedra jesen!

Dva tožna pogreba

Ljubljana, 21. marca

Pred mrtvašnico splošne bolnice se je danes popoldne zbirala velika množica ljubljancanov, da izkaže zadnjo čast prerano umrlemu dobrovoljcu, trgovcu Janezu Zorc-u. Prišli so mnogi prijatelji in znanci tudi z dežele, celo iz prav oddaljenih krajev. Krsta je bila obložena s cvetjem in številnimi vencí. Po blagoslovitvi je vojaška godba zaigrala žalostinko in že se je razvil po Zaloški cesti naravnost ogromen žalni sprevod. Za godbo, ki je nenehoma igrala žalostinke, je korakala četa vojaštva, nato nosilci štirih težkih vencev, poklonjenih od sorodnikov. Za vozom z duhovniki so peljali na lafeti krsto, ki jo je spremljala častna vojaška straža. Na krsto so počivali krasni venci, poklonjeni od raznih organizacij, tako od Društva dobrovoljcev, drugih skupin in posameznikov. Sorodstvu je sledil oficirski zbor, dobrovoljci, trgovci in nepregledna vrsta ostalih prijateljev. Po blagoslovitvi krste pri Sv. Križu je četa vojaštva pred pokopališčem oddala častno salvo. Ko so pogrezali krsto s pokojnikom v grob, se je zasolilo slehernu oko, saj je legel k počitku poštenjak, posejbenja dobrot.

Na Jožefovo ob 15.30 pa je spramila Ljubljana prav tako prerano umrlo gospo Verc Derganc-ovo, soprogo uglednega ljubljanskega trgovca in Sokola, g. Stane-ta Derganca. Pogreb se je vršil izpred

mrtvašnice Leonišča na Stari poti na pokopališče k Sv. Križu. Preden je krenil žalni sprevod na pot, so se prijatelji-pevci poslovlili od Vere z dvema ganljivima žalostinkama. V sprevodu so nosili silno mnogo vencev. Poleg mnogih znancev in prijateljev pokojnice je bila v sprevodu tudi četa Sokolov v civilu in lepo število nameščenecv Tiskovne zadruge ter konzorcija »Jutra« z g. načelnikom Ribnikarjem. Sprevod se je ustavil pred kapelico na Šmartinski cesti, kjer so pevci zapeli za slovo žalostinko »Pomladi vse se veseli«. Pri Sv. Križu so položili g. spo Vero k večnemu počitku v rodbinsko grobnico.

Ustanovni zbor Zmajevga stega skavtov

Ljubljana, 21. marca.

Na I. državni realni gimnaziji je bil v petek popoldne občni zbor Zmajevga stega skavtov v Ljubljani. Župni delegat br. Rudolf Berce-Delfin je podal poročilo o delu pripravljalnega odbora. Nadaljnje zborovanje je vodil br. ing. Ivan Pengov-Bistro Oko, od uprave Dravske župe skavtov in panikni potrjeni starešina Zmajevga stega. V lepem nagovoru je br. starešina podal kratek pregled o dosedanjem delovanju in razvoju skavtske organizacije in je pozival člane k nadaljnjemu še bolj vestnemu delu, da se prenovljeni Zmajev steg spet dvigne do one višine, ki jo mora zavzemati steg skavtov v slovenski prestolnici. Nato so bila sprejeta pravila in izvoljeni administrativni odborniki: za tajnika br. Herman Seifert, za blagajnika br. Saša Bleiweis, za gospodarja br. Adolf Kopecki, za knjižničarja in arhivarja br. Mitja Svigelj, za scout-instruktorja br. Rudolf Berce in Mitja Svigelj. Po obnem zboru so se zbrali četovodje in starejši člani v posvet, da izvolijo iz svoje sredine stegovodjo in njegovega namestnika. Za seje stegove uprave je bil določen vsak drugi turek. Prva seja bo v torek 22. t. m. ob 19. uri v Radio-studiu. Sprejemajo se novinci.

Prosvetno delo rojakov v Franciji

Moutiers, sredi marca.

Naši rojaki v domovini so že imeli priliko čitati o življenju jugoslovenskih izseljencev v Merlebachu, Aumetzu, Tucquegnieuxu in drugod, o nas v Moutiersu pa še ni pisal nihče. Res nas je tu komaj petdeset, a smo si sprico dejstva, da je le v slogi moč, ustanovili lani Jugoslovnsko delavsko društvo »Soča«, letos pa še pevski odsek tega društva. Prosili smo slovenskega prosvetnega delavca in nevodjo, gospoda Jankoviča iz Tucquegnieuxa, naj bi nas hodil učiti petja. Dasi je zelo zaposlen, je vendar rad ustregel naši prošnji in pri-hiti vsak teden za nekaj ur k nam.

Pod njegovim vodstvom je priredilo Jugoslovnsko delavsko društvo iz Tucquegnieuxa 13. t. m. v Moutiersu dve leno uspešni igri: »Žitkarje« in »Vedeža«. Tudi nekaj prav lepih pesmic so nam zapeli rojaki iz Tucquegnieuxa. Najlepsi sta bili »Ob večerni uri« in »Kaj doni, sladko se glasi«. Glavni namen prireditelj, navdušiti nas, da bi tudi mi v našem skritem kotičku začeli prirediti, je dosežen. Že pridno pojejo in študiramo igro. Čez kakih šest tednov vam bomo poročali o uspehu.

Pripomnimo še, da tudi pri nas vedno huje pritiska gospodarska kriza, vendar praznujemo poleg nedelje le enkrat v tednu, drugod pa po dvakrat ali še večkrat. Srečni vi, ki imate doma dovolj kruha. Bolje je, da jeste tam črni kakor tu beli kruh. Čmi kruh je zagotovljen, a beli v mačehovski tujini od danes do jutri.

Po 17 letih se je oglašil iz Rusije

Kamnik, 21. marca.

Janez Sušnik iz Krivčevega pri Gozdu nad Kamnikom je odšel leta 1915 na vojno. Domači so samo vedeli, da je odšel na bojišče v Galicijo. Ves čas vojne se ni niti enkrat oglašil in ko tudi po vojni več let ni bilo o njem nobenega glasu, so domači upravičeno sodili, da je padel. Pred dve-ma letoma je bil proglašen za mrtvega in domači so dali opraviti mašo za mir in pokoj njegove duše.

Dne 13. t. m. pa so Sušnikovi v svoje veliko začudenje prejeli od Janeza priporočeno pismo iz Rusije. Pismo je bilo odda-

Danes ob 3. in 9. zvečer

BEN HUR

kot zvočni film v Elitnem kinu Matici

V glavni vlogi oboževani

Ramon Novarro

Dnevno predprodaja od 11. dopoldne naprej.

Samo še danes in jutri!

Hitite in oglejte si to prekrasno monumentalno valedelo!

Elitni kino Matica

Telefon 2124

no na pošti 28. februarja v Tešnovki v odeski guberniji. Naslov je pisan najprej v latinici, potem pa še v cirilici. Janez Sušnik gotovo ni še prav nič poučen o posledicah svetovne vojne in o novo nastalih državah, ker je napravil naslov še na »Avstrijsko državo, Kranjsko deželo in pošto Kamnik — Steine«. Pismo je prišlo preko Dunaja in Ljubljane srečno v Kamnik.

Vsebinska je pisana v cirilici in ruskem jeziku. V uvodu Sušnik poudarja, da še ni pozabil slovensčine, vendar piše v cirilici in ruskem jeziku, da bodo domači bolj gotovo dobili pismo v roke. Najbrž se je bal stroge boljševiške cenzure. V pismu se pritožuje, da je pisal že velikokrat, vendar dosedaj še ni dobil nobenega odgovora. Prosi domače, naj mu vendar sporoče, ali so še živi in kako se imajo. On se je v Rusiji oženil, vendar je še brez otrok. Rad bi prišel domov, zato naj mu pošljejo dokumente. O tem, kako je prišel v ujetništvo in kako se mu sedaj godi v Rusiji pa ni v pismu niti besedice.

Sušnikovi so se seveda takoj obrnili na kamniško sresko načelstvo, ki bo po banki upravi skušalo dostaviti potrebne dokumente Janezu, da se bo po 17 letih vrnil v domači kraj. To pismo je zopet dokaz, da je v Rusiji gotovo še več bivših ujetnikov in pogrešancev, ki pa niso tako srečni, da bi njihova pisma prišla v roke naslovljencem.

Zadnje dejanje subotiske tragedije

V Subotici se je, kakor smo poročali, pred nekaj dnevi odigrala strašna tragedija kot posledica ljubezenske afere med zdravnikom subotiske bolnišnice dr. Szekelyjem in ženo nekdanjega zasebnega uradnika Petrasa. Ko je Petras prišel na sled ljubezenskih vezi med svojo ženo in zdravnikom, se je obstrlel tako nesrečno, da je izgubil vid. Kot slepec se je naselil v Osijeku in našel tam zavetje v rodbini bivšega polkovnika Mohvalda. Polkovnikova hčerka Mira se je tako sprijaznila z nesrečnim možem, da ga je spremljala po vseh potih in tako tudi na zadnji, ko je prišel v Subotico, da se maščuje nad zdravnikom, ki mu je uničil rodbinsko srečo.

Kako se je to maščevanje izvršilo, bo ostala večna tajnost, kajti po drugem dejanju tragedije so že našli dva mrljica: zdravnika dr. Szekelyja v stanovanju in Petrasa v hotelski sobi, zraven njega pa v nezvesti zaradi zastrupljenja mlado Miro. Ta, ki bi edna vedela, kako se je vse izvršilo, se tudi ni več zbudila iz nezvesti. V soboto na praznik so jo pokopali. Petrasova ločena žena je prišla v Subotico, se zastrupila in je sedaj poleg tega še v nevarni živčni krizi, da odganja zdravnike in vse druge, ki ji skušajo pomagati.

Uslužbenci v hiši, kjer je stanoval ustreleni zdravnik, izjavljajo, da ni bilo v kritičnem času v hiši nobenih tujcev razen neke neznane dame. Ravno tako izjavljajo uslužbenci hotela, da se slepi Petras ves čas ni odstranil iz najete sobe.

Kulturni pregled

Stoletnica Goethejeve smrti in Jugosloveni

Dne 22. marca 1832, torej točno pred 100 leti, je umrl pesnik J. Goethe. O njegovi osebnosti, delu in smrti smo priobčili v »Jutru« vrsto člankov. Danes nam samo zabeležimo dosedanje odmeve te stoletnice v jugoslovnskem kulturnem življenju.

Slovenci smo dobili za stoletnico Goethejeve smrti posebno številko »Življenja in sveta«; nje vsebino smo pred dnevi navedli na tem mestu.

V Zagrebu je izšla danes Goethejeva številka znane revije »Nova Evropa«. Lepo opremljeni zvezek je priobčil številne prispevke o velikem weimarskem Nemcu. Urednik »N. E.« dr. Milan Čurčin, ki je l. 1905 izdal v Lipskem svojo doktorsko disertacijo »Srbska narodna pesem v nemški književnosti«, je razen uvodnika prispeval članka »Mladi Goethe kao prevodilac »Hasanaginice« in »Hasanaginice u narodu« dr. Pero Slijepčević piše o Goetheju in kraljeviču Marku in o Goetheju in kompozicijah naših narodnih pesmi, prof. St. Tropšec o Herderju in Jakobu Grimmu, prevajalcema srbskih narodnih pesmi. Graški slavisti dr. Josef Mate je zastopal s člankom o Goetheju pri Slovanih, a dr. Vl. Rozov piše o Goetheju in Puškinu. Nadaljnji članki so iz peresa Katarine Stankovičeve, Alberta Halluja, J. Jelačića, dr. Politza, Stanislava Vimaverija i. dr. V prvodu so objavljene Goethejevi članki o srbohrvaški književnosti (iz »Kunst und Altertum« iz l. 1827 in 1828); dalje najdes tu Vladimirja Nazorja prevod »Rimskih elegij«, Dragutina Domjančiča prevod Margarettine molitve iz »Fausta« in Milana Begovića prevod »Prometeja«. Številki je priložena reprodukcija Meštrovičevega Goetheja (poprsje).

V Beogradu sta izšli knjižici: Miloš Trivu-

nae, »Gete i Jugosloveni (ciril.) in Hermann Wendel, »Gete i jugoslovenski svet« (ciril.). Pri Kohnu je pravkar izšel Zivoinovičev prevod Goethejeve lirike, ki o njem poročamo na drugem mestu. Že lani je Srbska književna zadruga v zvezi z bližajočo se stoletnico Goethejeve smrti izdala prevod »Egmonta«.

Tudi beograjske revije niso izostale. Že v januarju je »Misaoc« izdala Goethejevo številko z raznovrstno vsebino »Srpski književni glasnik« je napovedal »Goethejevo številko za dne 1. aprila t. l. Tudi v drugih revijah in ponekod v dnevnikih so že izšli članki, ki se spominjajo Goethejeve 100 letnice.

Omeniti moramo tudi Goethejeve proslave: v nedeljo je bila velika prireditev v Zagrebu s sodelovanjem nemških književnikov iz Grada. V Beogradu je bilo že več prslav: celo Skopje se je pridruživlo mestom, ki z javnimi prireditvami kažejo svoje spoštovanje do Goetheja

Goethejeva lirika v srbohrvaškem prevodu. Za stoletnico smrti J. W. Goetheja je izdal podjetni Geza Kohn Goethejevo liriko v prevodu pesnika Velimirja Zivoinovića. (»Lirske pesme«, Beograd, 1932. 160 str.) Germanist beograjskega vseučilišča dr. A. Schmaus je spisal daljši predgovor, ki v njem razpravlja predvsem o Goetheju kot pesniku. Velimir Zivoinović je sam tankočuten lirik, ki ga odlikujejo melodični verzi in jezikovno bogastvo. Zanimivo je tedaj, kako je ta pesnik izrazil liričnega značaja in modernega občutja pretočil v srbohrvaščino staro, plemenito vino Goethejeve klasične poezije. Po nekritičnem, zgolj čital-telskem pregledavanju njegovih prevodov dobivamo vtisk, da je svoje delo opravil v zadovoljstvo čitatelja, ki pozna Goethe-

jevo liriko v izvorniku. Zivoinovičev Goethe je živa pesniška knjiga, ki iz nje zaznavamo vso božansko navdihnutost Goethejevega genia in divno izbrusnost njegovih verzov. Naj navedemo kot primer prevod ene najbolj znanih kratkih Goethejevih pesmi »Über allen Gipfeln ist Ruh«:

Vrh svih bregova
Mir sni.
S krune vrhova
Daha ti
Ne čuješ pram.
Čvrkutanje u goru stalo.
Čekaj, za malo
Usnućeš i sam.

Ob tej priliki beležimo tudi uspešni slovenski prevod, ki ga je pravkar objavil v »Življenju in svet« neumorni dr. Debeljak:

Po vseh višavah
pokoj,
po vseh dobravah
nocoj
še dñ ne zdrhti;
molčijo tički tam zgoraj.
Čakaj, saj skoraj
počiješ i ti.

Zivoinovičev izbor je dober in dovolj pregleden: vsebuje tudi Rimske elegije. Knjiga je spodobno opremljena. Priporočila se sama po svoji vrednosti. (—o—)

Dve književni šestdesetletnici. Te dni nas literarna pratika opozarja na dve šestdesetletnici: Karino Michaelis in Johana Bojerja. Obe imeni sta znani tudi pri nas. Karin Michaelis je še vedno aktivna pisateljica prvenstveno ženskih romanov. V teh romanih, izmed katerih je posebno znana »Nevarna starost«, razpravlja zelo odkritosrčno o spolnem in duševnem življenju sodobne žene. V zadnjih letih piše mladinske romane. Iz majhne danske književnosti je Karin Michaelis prešla v svetovno literaturo. — Drugi šestdesetletnik tñ dni je norveški romanopisec Johan Bojer. Tudi on je znanec slovenskega čitatelja. Lani smo do-

bili v prevodu njegov lepi roman »Izseljenec« in daljši odlomek iz »Lofotskih ribičev«.

Iz francoske književnosti. Tudi v Franciji je nastopila Goethejevska konjunktura. Pri Stocku je izšel Witkopov »Goethe« pri Riederju Amanorov »Goethe« in zbirka dokumentov »Goethe d'après ses contemporains«, ki se pridružuje na tem mestu že omenjenim francoskim novostim o Goetheju. — O današnji Nemčiji razpravlja knjiga »Secrets de l'Allemagne«, iz nemščine prevedeni spis znanega industrijca Evgena Diesela — Pri Grossetu sta izšla E. R. Curtija »Essai sur la France« in dokumentarna knjiga Gaetana Salveminija »Mussolini diplomat«. — Pri Colina je izšla knjiga profesorja na Sorbonni Alberta Rivauda »Les crises Allemandes« (1919—1931), pregled važnega dvajsetletja nemške politike. — Gabriel Faure je obelodanil knjigo »Sour les reutes de Bohème«, ki vsebuje več esejev iz Češke in o Cehih. — Življenje socialističnega teoretika in politika Jeana Jaurésa opisuje Lés Languier v knjigi »Le citojen Jaurès«. — »Union pour la vérité« je izdala knjigo »Problemes franco-allemands d'après guerre«. — Roman o Leninu in Kersenskem je spisal z naslovom »Les fourriers da Léninet«.

Iz nemške književnosti. Založba »Propyläen« je pravkar zaključila svojo monumentalno izdajo Goethejevega zbranega dela v 45 debelih zvezkih. — Fischer bo med svojimi cenenimi izdanimi objavil Wassermannov roman »Christian Wahnschatt« in Alfreda Döblina roman o tehniki »Gigantenc«. — O današnji Kitajski je izšla knjiga Wilhelma P. O. Walterja. — O pariški modi, nje nastanku, ozadiju in vplivu je spisala obsežno knjigo Käte von Porada. — Izšla je v nemškem prevodu Victoria Margneritjeja življenjepisa študija o mirovnem apostolu Aristidu Briand-u. — E. A. Rheinhardt je spisal življenjepis Napoleonove prve žene Josephine Beauparnais. — Obsežen življenjepis Heinricha Heineja je spisal in izdal Ludwig Marcuse. Sieburg, pisec v Franciji mnogo komentiranega spisa »Ali je Bog

Francoski, je izdal tri nove spise. »Frankreichs rote Kinder«, »Vendée« in »Die rote Arktis«. — O odnosu Goetheja do Čehov in češke dežele obsežno piše Johannes Uridzil v knjigi »Goethe in Böhmen«.

Vprašanje sodobnosti v današnji književnosti. O tem vprašanju se je na Češkem razvila obsežna diskusija. Tudi naš list je zabeležil nekatere izjave, ki so takisto veljavne za razmere pri nas. V praških »Razpravah Aventina« je kritik K. J. Beneš objavil zagovor one književnosti, ki ji očitajo, da ni dovolj sodobna. Beneš pravi, da pač vsak umetnik vidi vprav dramatično strmino dogodkov v zadnjih desetletjih, toda druga reč je, dati vsemu doživljenemu pesniško podobo; taka naloga je mnogo težavnejša kakor napisati n. pr. roman iz 15. stoletja. Roman sodobnosti zahteva zelo zrelega in polnega umetnika; da pridejo posamezniki do tega, je treba časa. Ni tedaj prav, zahtevati od vseh pisateljev rešitve toli težavne naloge. — F. X. Šalda je zapisal, da je vsekdar zelo žalostno, če kdo zahteva sodobno umetnost za vsako ceno tudi tedaj, ko ni za njo potrebne pesniške in tvorne sile. »Iako je i danes: to silo še zaman išče«. — Brnski »Index« je priredil o tem vprašanju celo anketo. Vojta Martinek je tu »pisal, da tako zvana neaktualnost umetnosti ni škodljiva, škodljivo pa je pomanjkanje močnih duhov, ki bi res uspešno upodabljali sodobno življenje.

Jugoslovnski umetnik razstavlja v Parizu. V galeriji Carteau v Parizu je bila pred dnevi otvorenja razstava Mila Milutin

Najelegantnejše plašče za dame

pariške modele, prekrasne kostume, kompleje in obleke nudi za pomlad v največji izbi FRANK LUKIC, Stritarjeva ulica.

Za gospode: Obleke, površnike, trenchcoate in obleke po meri, elegantno in poceni.

Domače vesti

* Povratek kraljevičev z Bleda v Beograd. Po partedenskem bivanju na Bledu, kjer so se letos lahko v izredno lepi meri naužili zimskih radosti, so se kraljeviči Peter, Tomislav in Andrej v soboto zvečer nekaj pred 18. uro odpeljali z Lese nazaj v Beograd. Nj. Vel. kraljica Marija je odpotovala z Bleda že nekaj dni prej in je zidaj kraljevska družina zopet vsa zbrana v prestolnici.

* Odlikovanje čeških kulturnih delavcev. Nj. Vel. kralj je pravkar podpisal odlok, s katerim se odlikujejo z redom sv. Save IV. stopnje Ivan K. Strakaty, urednik praška »Nar. Listov« in znani prevajalec iz slovensčine v češčino; z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje zaslužni prevajalec iz jugoslovanskih književnosti Jan Hudec, ki je nedavno slavil 75-letnico in ing. Zdenek S. Rausar, ki že dolga desetletja književno deluje za češkoslov. jugoslov. kulturno zблиžanje. Slovenski visokošolci, ki so studirali v Pragi, bodo s posebnim zadostjenjem pozdravili odlikovanje našega kulturnega konzulca, urednika Strakate. Uglednim odlikovanecem, ki so tudi vneti sodelavci v češkoslov. jugoslov. ligi, iskreno čestitamo k temu visokemu priznanju njihovega dela!

* Zasedanje Glavnega prosvetnega sveta. Glavni prosvetni svet ima daljše zasedanje v ministruvstvu prosvete v Beogradu. V zmislu svojega statuta razpravlja o učnih knjigah ter o šolski kvalifikaciji uradništva in šol. Seje se udeležujeta iz naše banovine kot stalna člana načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani g. Josip Mazi in predsednik sekcije JUU za dravsko banovino g. Ivan Dimnik.

* Nov odvetnik. Odvetniška zbornica v Ljubljani razglasa, da je bil g. dr. Franc Schaubach 14. t. m. vpisan v imenik odvetnikov s sedežem v Mariboru.

* Novi zdravnik. V imenik Zdravniške zbornice za dravsko banovino so bili vpisani: zdravnik dr. Boris Kristof, zdravnik dr. Ivan Podpečan in zdravnik - volonter dr. Janko Lovšin, vsi v Ljubljani.

* Službo zobozdravnikarja zapisiše OUZD v Ljubljani za zobni ambulatorij v Mariboru. Prošnje naj se vložijo do 2. aprila.

* Diplomirala sta na zagrebški ekonomsko-komercialni visoki šoli g. Friderik Degen, član JAD »Triglava« in vneti šolski delavec, doma ob Sv. Petru pod Sv. gorami m. g. Alojzij Pipp, uradnik mestne občine Ljubljanske. Čestitamo!

* Premestitev. Premješčen je po službeni potrebi g. Bogumil Remec, ravnatelj II. drž. realne gimnazije v Ljubljani za ravnatelja drž. realne gimnazije v Kruševcu.

* Uradni razpust društev. Uradno sta razpuščeni društvi »Rdeči križ« in Ormož in podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Emi, ki že več let ne delujeta.

* Jadran za Veliko noč. Dočim je v Sloveniji še vedno dober teren za naše smučarje, se na Jadranu že kopelijo in se povsod pripravljajo sprejeti prvih izletnikov. Hoteli so znatno znižali cene za velikonočne praznike, naše železnice dopolnjujejo 75 % popusta na povratku že po petdnevnem bivanju in Jadranske plovidba priredi v času od 26. do 30. t. m. cenen izlet vzdolž jadranske obale od Sušaka do Kotora in nazaj s postankom v Splitu, Dubrovniku in Kotoru. V ceni tega izleta (1000 Din) za osebo, je vsota vožnja po morju, prehrana in prenočišče na parobrodu »Presto-

lonaslednik Peter« za časa vsega potovanja. Prijave sprejema »Putnik« v Ljubljani še 25. t. m. dopoldne. Ker je dosedaj javljeno zadostno število izletnikov, se bo ta izlet gotovo vršil.

* Bojevnik! Kdaj in kje bo naš letošnji veliki tabor? Zadnji občni zbor je z večino določil zopet Brezje. Predlog za Ljubljano je večino odklonil. Zato se snidemo zopet na Brezjah, in sicer 10. julija. Priprave so v polnem teku, za polovično vožnino smo zaprosili. Torej na veselo snidenje, tovariši, 10. julija na Brezjah. — Osrednji odbor bojevnikov.

* Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu, Gunduličeva 29, sporoča članstvu, da bo v sredo ob 21. predaval v društvenih prostorih ob priliki 100 letnice Goethejeve smrti profesor dr. Boris Zarnik o Goetheju in njegovem svetovnem naziranju.

* Občni zbor Vodnikovice družbe bo danes ob 18. uri v prostorih ZKD (Kazina) v Ljubljani.

ROBERT LOUIS STEVENSON

je eden največjih angleških romanopiscev, čigar obsežno delo

Ugrabljen

je pravkar izšlo v založbi TISKOVNE ZADRUGE.

* Življenje na oltar materinstva. Iz Dolenje Podgore pri Ormožu nam pišejo: Dne 8. t. m. je odklonila po našem okolišču žalostna vest, da je umrla ga. Lucija Mavrinova, soproga sedanjega župana, po vsej Poljanski dolini znanega sodarskega obrtnika g. Petra Mavrina. Pokojnica je postala žrtev vzvišenega materinskega poklica. Srečno je povila že osem otrok, a pri devetem je kljub skrbni zdravniški pomoči podlegla za porodno mrzlico, pljučnico in komplikacijami. Pogreb se je vršil dne 9. t. m. iz hiše žalosti na farno pokopališče v Starem trgu ob Kolpi. Da je bila pokojnica res vsestransko priljubljena, je pričala številna udeležba pri žalnem sprevodu. Za prenos krste so se prostovoljno odzvali vsi člani novo ustanovljenega gasilnega društva iz Dolenje Podgore. Istokotak je bila številno navzoča šolska mladina. Žalne obrede sta opravila g. župnik Zupančič in kaplan Radoš. Pri odprtem grobu se je od pokojnice z ganljivimi besedami poslovil učitelj Vlado Martelanc. Daleč na okolišču človeka, ki ne bi součustvoval z žalujočim soprogo, kateremu je bila ugrabljena nenadomestljiva zvesta zakonika družica, z verna mati in skrbna gospodinja desetletne družine. Stara je bila šele 40 let. Vsem prizadetim naše najiskrenejše sožalje, blagi pokojnici pa želimo mirnen večni sen v preranem grobu.

* Nov grob. V Radečah je umrla ugledna trgovka in posestnica gospa Franciska Hallerjeva. Pogreb blage pokojnice bo jutri ob 16. Naj ji bo ohranjen lep spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* V cerkvi je je zadela smrt. V nedeljo je zadela srčna kap v zagrebški stolni cerkvi 70-letno Marijo Butkovičev, mater zdravnikarja dr. Butkoviča. Stara gospa je šla kakor običajno k maši in je med molitvijo klonila ter zasnila za večno.

* Nesreča s puško. V ljubljansko bolnico so v nedeljo pripeljali 26-letnega posestnikovega sina Franca Reclja iz Murske Sobotice. Na Jožefovo je iztaknil doma staro puško je nabasal ter prišel streljati pred hišo. En tak naboj pa mu je puško raznesel in je priletelo Reclju več kosov železa v obraz. Njegove poškodbe so precej resne.

* Posledice šmarnice. Količ Ivan, najemnik v Dornavi, se je podal nedavno v družbi Polanca Simona iz Dornave v Haloze, kjer je kupil 20 litrov šmarnice. Že v Halozi sta popila tri zelenke šmarnice, a tudi, ko sta se vrnila na Kokošovo stanovanje sta še nekoliko pila, nakar je okoli 23. ure Količ spremil svojega sosedo domov. Količ se je nato odpravil spat, vendar mu trup šmarnice ni dal mirnega spanja. Kmalu je vstal in začel razbijati po stanovanju, tako da je žena s štirimi otroki morala pobegniti k sosedom. On sam pa se je opravičil k Polancu ter tolkel po oknu, da mu morajo odpreti, ker skriva njegovo ženo. Čez dolgo časa so mu res odprli, iakar je začel razsajati pri Polancu v sobi. Polanca pa je udaril z roko po glavi. Polance je, videč pretečo nevarnost, pobegnil s svojo hčerko in 10-letno vnukinjo iz hiše k sosedom. Pri pobegu je hči zaklenila hišna vrata. Ko se je Količ vrnil k hiši in videl, da so vrata zaprta, je šel po sekuro in razbil večna vrata ter nato v sobi razdeljal vse, kar mu je prišlo pod sekuro. Popolnoma je razbil omaro za obleke, okenske okvirje s šipami, stopnice v veži, vrata zunaj kleti, poč in drugo. Denjale je nasprotni orožnikom skesano priznal, izgovarjajoč se na popolno omotico. Konec žalostnega dogodka bo pred sodiščem.

* Nevaren tat polica. Po ključem. Nedavno je mestna policija v Mariboru aretirala povarnega tatu koleš Miška Ivana iz Litmerke pri Ormožu in ga izročila okrožnemu sodišču v Mariboru. Miško je izvršil nebroj kupčij z ukradenimi koleši po Dravskem polju, največ pa v Sp. Jablanah. Izdajal se je povsod za Polajžarja Franca. Orožniška postaja v Cirkovcih je sprejela od predstojništva policije v Mariboru nepridipravo sliko, v kateri so vsi kupci ukradenih koleš poznali Miška. Orožništvo je koleša, okoli osem po številu, pri posestnikih zaplenilo in uvedlo poizvedbe za lastniki. Lastniki koleš v teh krajih se bodo zdaj menda lahko malo oddahnili.

* Nevarni volkov. Kakor smo že poročali, se se v tuzlanskem okraju zaradi dolgotrajne zime že večkrat pojavili volkovi v večjih tolpah ter napadali nleve celo po naselbinah. Kraj vasi Spionice je gozdar Vlado Bjelica našel na tolpo osem sestradanih volkov. Tri volkove je ubil, drugi pa so se razbegli. Skupno je gozdar Bjelica v zadnjih 10 dneh ustrelil že 8 volkov in 3 volkove.

PRED VNEŠNJI VRTAČI Panflavin PASTILE in prehladom

* Kupujte fotoamaterske velikonočne razglednice v založbi Foto-Tourist, Ljubljana, Selenburgova ulica 6-I. Dobe se tudi v vsen trafikah in trgovinah s papirjem.

* Za veliko noč rabite Ciril-Metodove razglednice, ker s tem podpirate družbo in domači obrt.

* Kranjske klobase — najfinejše. Marija Urbas nash, Ljubljana, Komenskega 16.

* Obledela obleke barva v različnih barvah in plisirana tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

u— Ustanovna skupščina krajevine organizacije JRKD za kolizejski okraj se je vršila ob dobri udeležbi v petek zvečer v salonu gostilne pri »Levu« na Gosposvetski cesti. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik direktor Jug A., podpredsednik Gejer Rudolf, tajnik dr. Rudolf Kropivnik, namestnik geom. Klepec Josip, blagajnik Čebular Leo, namestnik Bayda Janko; odborniki Lampe Josip, Penani Otmar, Skofic Jernej, Zagar Janko in Bregar Franc, nadzorni odbor prof. Kobal Franc, člančič Josip in Erbežnik Josip.

u— Zvočni film, »Ben Hur« danes in jutri v Elitnem kinu Matici. Račj ogromnega zanimanja za veličastni zvočni vefilm »Ben Hur« se bo od danes naprej predvajal ta film v Elitnem kinu Matici na najboljši zvočni aparatu: Westeri elektric. Predstave se vrše danes ob 3. in ob 9. uri zvečer. Ker ostane film v Ljubljani samo še nekaj dni, naj cenj. občinstvo s posetom hiti in si ogleda film čimprej. Vstopnice si nabavite v predprodaji, ker so bile vse predstave v kinu Ideal razprodane.

u— I. delavski koncertni večer »Zarjec« bo drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice z lepm, komornim sporedom. Igrajo orkester »Zarjec« pod vodstvom člana opernega orkestra Janko Gregorica ter komorni trig in kvartet, sestavljen iz članov opernega orkestra. Koncertna pevka in sopranistka opera, Anita Mezetova in koncertni pevec in tenorist opera, Joža Gostič pa za popeveta več solisov. — Sedeži 8, 6 in 4 dinarje. Stojališča 2 Din se dobe v blagajni pred vhomod v dvorano, do 17. pa v pisarni v I. nadstropju, 4. vhod.

u— II. interna produkcija gojencev drž. konservatorija bo drevi ob 18. v Filharmonični dvorani. Jug Majda zaigra na klavirju Blochove Sanje in Veliki prep. P. Pianekki Zoran II. stavek koncerta za violino v g-molu, na klavirju ga spremlja prof. Jeraj. Sanja Božena igra na klavirju Marxov Preludij in Busonijev Etudo. Zupan Leopoldina zapoje Lafjevčev Ah, tako mi je prešla mladost in Pavčičev Mehurček, spremlja jo na klavirju Gallatia. Hrašovec Silva zaigra na klavirju Griegovo Otonost in Humoreoske v d-duru. Zagar Drago zapoje Schubertove pesmi: Vrana, Ljtnar in Podoknica, spremlja ga na klavirju Menardi Pia. Fratrik Stefanija in Pianekki Zoran recitirata Wildgansovo Ljubezen. Mucha Božena zaigra na klavirju iz Sukoviga cikla »Pomlad«: Pomlad, Vetrček in Hrepenenje. Bajde Oton zaigra Popperjevo koncertno polonozo za čelo s spremljevanjem klavirja, katero oskrbi Lipovšek Marijan. Ravnateljstvo vabi starše gojencev in prijatelje zavoda k produkciji. Vstop je prost proti nakupu sporeda, ki stane 2 Din.

u— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V torek in sredo zvečer vaje mešanega zbora.

u— Učiteljski pevski zbor JUU v Ljubljani. Pevski tečaj za mešani zbor bo 1. in 2. aprila v prostorih Glasbene Mlike. Pričetek 1. aprila ob 9. uri. Točno vsi in vse! Odbor.

u— Umetniška Matica. Redni občni zbor se bo vršil 2. aprila ob 20. v Narodni kavarni.

u— Iz ženskih društev. Jugoslovanske ženska zveza opozarja na sejo razširjenega odbora, ki bo v sredo 23. t. m. ob 17. v pisarni zveze (Selenburgova ulica 7-E.). — Uprava želi, da pošlje k seji vsako društvo najmanj tri zastopnice, kar naj društva upoštevajo. — Ženski pokret javlja, da se je moral prijateljski sestanek, ki je bil določen za prihodnji četrtak, preložiti na poznejši čas. Socialno-politični tečaj se bo nadaljeval 7. aprila.

u— Belokrajinske pisarnice. Zopet so se pojavile v Ljubljani v svoji praznični obleki. Druga je lepša od druge, pestrost barv in ornamentov privlači gledalce in kupca. Ti so se skrčili v zadnjih letih — a koliko hujša beda je zavladala zadnje čase v Beli Krajini, je splošno znano. Pisarnice so najlepši okras za velikonočno mizo, pa tudi drugod se dajo uporabiti kot nad vse originalen in cenen učinkovit dekor. Sezite torej po njih, da si okrasite svoj dom in podprete naše bele rojakinje!

u— Posilajo je solnce. Po dolgotrajnih zaspanih dneh je včeraj za prvi pomladni dan prav toplo posiljalo solnce. Megle so

Divno osvežujoče in čistilo deluje Chlorodont zobna pasta, katero dnevno uporabljajo milijoni. Poskus Vas bo prepričal. Tuba Din 8.—.

Velika noč na Rabu Hotel — penzion Zagreb

Odlična preskrba z vsemi takssami Din 55 do 65 — Brzjavi: Zagrebhotel Rab.

GOSPODINJE

kupujte naše domače proizvode: prasek za pecivo, vanilin sladkor in puding prasek znamke »ADRIA« 3665

TRGOVCI, forsirajte naše domače proizvode, mi jamčimo za najboljšo kakovost istih.

Za naš

naj se kupujejo naši domači proizvodi: prasek za pecivo, vanilin - sladkor, rumenilo in puding praški znamke »ADRIA«

1 DINAR 1925

Prva velika propagandna in reklamna številka »Jutra« za tekoče poslovno leto bo

velikonočno „JUTRO“ ki bo izšlo že v soboto zjutraj

Naravno je, da bo izšla na pomnoženih straneh in v rekordni nakladi, polna zanimive vsebine, tako da bodo imeli cenjeni »Jutrovi« čitatelji za dva oziroma tri dni dovolj hvaleznega štiva.

To praznično »Jutro« bo prava borza naše trgovine, industrije in obrti, ker se vzorniki našega podjetništva v polni meri zavajajo visokega pomena časopisne reklame za omiljenje gospodarske krize, zlasti pa se zavajajo visoke vrednosti reklame v »Jutru«, ki je vedno in vsakomur doprinesla pozitivne uspehe.

Oglase za velikonočno številko »Jutra« naj nam gg. trgovci in drugi podjetniki balgovolijo poslati že prve dni v tednu, da nam bo mogoče oglase skrbno zložiti in jim določiti razmeroma dobra mesta.

Oglasni oddelček „JUTRA“

se razmaknile in že zgodaj zjutraj je na vrtovih in parkih zažvelo živahno življenje. V prisojnih zatišjih je solnce prav toplo prigravelo, na odprtih ulicah pa je še nagajal vihravi severovzhodnik. Sneg naglo gineva in ljubljancani se prav čvrsto nadejajo, da bodo imeli lepe velikonočne praznike.

u— Prirčno počačenje svojcev, prijateljev in znancev za Veliko noč izrazimo pač na najlepši način, če jih počastimo s prekrasnim, fotografičnimi razglednicami, posnetimi nalašč za to priliko. Slike, polne narodnega sloga so mojstrsko delo znanega fotoamaterja »Emte« in jih je založila tvrdka M. Tičar. V onih, ki jih bodo prejeli v počastitev, bodo vzbudile nedvomno prirčno vdaležnost napram onim, ki jim bodo s temi, za nas edino primernimi razglednicami, izkazovali svojo pozornost.

u— Načelstvo zadruga »Dom učitelje« vabi učitelje, zlasti članice bivšega društva učiteljev na vazen sestanek, ki se bo vršil v petek 25. t. m. ob 10. dopoldne na šentjakovski šoli.

u— Darila. Za slepe sta darovala gg. K. in O. iz neke poravnave 250 Din. V »Odeon« je zapela gđ. Lubejeva, članica zagrebškega gledališča, in so gostje zbrali 500 Din za brezposelne na Jesenicah. Denar je prevzela blagajna »Jutra«.

Iz Maribora

u— Deputacija mariborskih najemnikov, v kateri so zastopani državni in privatni nameštenci, delavstvo, trgovci in obrtniki, je odpotovala včeraj popoldne v Beograd, kjer bo izročila na zadnjem protestnem shodu sprejeto resolucijo merodajnim činiteljem.

u— Ljudska univerza. Danes ob 18.15 zvečer bo spominska prireditev ob 100-letnici smrti velikega pesnika Goeeta. Njegovo osebnost, miselnost in njegovega pisateljsko delo bo orisal pisatelj g. prof. Fran Sušnik iz Maribora.

u— Mariborski trgovski gremij bo imel redni občni zbor prihodnjega sredo po veliki noči 30. t. m. ob pol 20. v zgornji dvorani hotela »Orel«.

u— Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru javlja svojem članstvu, da bo v petek 25. t. m. v društvenem lokalu v Narodnem domu 30. redni občni zbor z običajnim sporedom.

u— Mestni avtobus za Ptuj. Zaradi sejma v Ptuj v četrtak 24. t. m. bo vozil avtobus kakor običajno.

Iz Celja

u— Lepa proslava obrtniškega dne. Celjski obrtniki so proslavili Jožefovo na svečan način in v najlepšem razpoloženju. — Zjutraj je bila v župni cerkvi maša, med katero je pel pevski zbor »Olike«. Nato je predaval ob lepi udeležbi v dvorani Obrtnega doma učitelj g. Vekoslav Gobec o mojustru kot vzgojitelju vajenca. V uvodnih besedah je orisal ljubezen do mladine, nato pa prešel na mojstre, ki morajo predvsem dobro poznati material (sirovine), iz katerega izdelujejo gotov produkt, ker je kakovost predvsem odvisna od njega. Poznati pa mora dobro tudi vajenca, ki mu je vzgojitelj in učitelj. Nato je predavatelj v poljudnih besedah opisal raznovrstnost vajeniškega materijala, njegov razvoj v mladeniški dobi od 14. do 22. leta, posebnosti v dobi spolnega zorenja, vajenčev duševni razvoj, kljubovalno dobo in pa vse mogoče načine, s katerimi si pridobimo vajenca, ga izobrazimo in vzgojimo v vzornega obrtnika. Poslušalci so bili predavatelju, ki je znan pedagog in ozoren vzgojitelj našega obrtniškega naraščaja, res od srca hvaležni.

u— Strelska družina opozarja svoje članstvo na redno posejanje sobnih strelskih vaj, ki se vrše vsak prvi in tretji četrtak v mesecu v klubovi sobi hotela »Hubertus« v Gosposki ulici. Udeležba članstva je nujno potrebna, ker se bo celjska družina po svojih najboljših strelskih udeležila tudi velike strelske tekme, ki jo bo priredila mariborska Oblastna strelska družina 6. septembra v Ljubljani. Pričetek sobnih strelskih vaj je vsakokrat ob pol 21. Prihodnji večer bo torej 7. aprila.

u— Velika noč na Korošici. Savinjska podružnica SPD v Celju sporoča, da bo Kocbekov dom na Korošici odprt od petka 25. t. m. do vštete ponedeljka 4. aprila. Dom bo popolnoma oskrbovan in naj turisti in smučarji prineso s seboj kvečjemu kak mrzel prigrizek. Pot bo markirana z zimskimi markacijami. — Visokopoljski smučarski tečaj bo od 27. t. m. do 3. aprila za nekekoliko izvežbane smučarje. Namenjen je praktični terenski vožnji. Prijave sprejema SPD v Celju ali pa vodja tečaja v Kocbekovom domu, g. Branko Dient. Skupni odhod udeležencev bo na veliko soboto ob pol 17. z mestnim avtobusom izpred kolodvora. Kdor ne more žrtvovati celega tedna, lahko prisostuje tečaju poljubno številno dni in se posluž: za doazid in odhod poljudnih prometnih zvez.

u— Nesreča pri delu. Med pleskanjem je padel s prevega nadstropja banovinske umobolnice v Novem Celju 18-letni slikarski vajenec Jože Pušnik in si pretresel možgane. Dobil je tudi druge hude notranje poškodbe. V nezavestnem stanju je bil prepeljan v celjsko bolnico, kjer so mu nudili potrebno pomoč. Stanje je resno, fant se do včeraj še ni prebudil iz omedlevice.

u— Mestni kino bo predvajal drevi ob pol 21. znano zvočno filmsko opereto »Viktorija in njen huzar«.

u— Drzen vlom je bil izvršen v noči od sobote na nedeljo pri gostilničarju Senekoviču na Koroški cesti. Nekoliko pred polnočjo se je splazil drzen vlomilec v spalnico v prvem nadstropju in s ponarejenim ključem odprl predal pisalne mize ter pobral iz nje vse, kar je bilo kaj vrednega. Odnosel je briljanten prstan, vreden 1000 dinarjev in razno drugo zlatino in srebrnino v vrednosti 1350 Din ter 1400 Din gotovine. Tih je nato splezal po streševodni žici in pritičje in izginil v noč. Vse dosedanje polzvedbe za držnim vlomilecem se ostale brez uspeha.

Iz Kranja

u— Poslednja pot Jožeta Tajnika. V nedeljo popoldne so pokopali na tukajšnjem pokopališču tragično preminulega tehnika Jožeta Tajnika. Vse mesto je žvelo poslednja dneva pod dojmom nesreče in vse prebivalstvo je sprejelo nesrečno žrtev na zadnji poti. Ob odprtem grobu sta se poslovila od pokojnika prij. Pirnat in dr. Sijaneč. Številni venci, šonki, ki so zagrnili krsto in solze, ki so se zaiskrile v mnogih očeh, so pričale o globokem soustvovanju z nesrečno rodbino.

u— Jugoslovanska Matica bo imela drevi ob pol 20. občni zbor v restavraciji pri Petruku. Vabljeni vsi!

Z Jesenic

u— Popravek pomoči. V »Jutru« od 16. t. m. priobčeno poročilo »Na Jesenicah ne delajo več«, pravi med drugim, da je govoril tudi zastopnik NSZ Rozman iz Ljubljane. To ni točno. G. Rozman je govoril kot strokovni tajnik kovinarjev in zastopnik Jugoslovanske strokovne zveze.

Iz Kočevja

u— Ustanovitev Jugoslovanske radikalne kmetske demokracije. V sredo dne 23. marca ob pol 8. uri zvečer bo v dvorani hotela Trst ustanovni občni zbor krajevine organizacije Jugoslovanske radikalne kmetske demokracije za mesto Kočevje. Občni zbor bo vodil predsednik pripravljalnega odbora sreskega stranknega odbora gospod mestni župan Maks Kostanjevec. Kdor se še ni prijavil kot član, naj to stori takoj, da se zamore udeležiti prvega občnega zbora. Opozarjamo osobito tudi delavce obeh tekstilnih tovarn, da se snejo v smislu člena 4. stranknih statotov prijaviti kot članice, in jih vabimo, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Iz Slovenjgradca

u— »Trije vaški svetniki« na našem odru. Da se v tej težki krizi tudi naše občinstvo malo razveseli, se je pod režijo g. Debelaka uprizorila znana kmetska komedija »Trije vaški svetniki«. Prostrana solska dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Občinstvo je igralce burno akmaliralo in navdušenje se je stopnjevalo od prizora do prizora. Od igralcev sta posebno uspela Leopold Kopač kot Porenta in Alojzij Krajnc kot Jakec. Ostala dva vaška svetnika sta originalno podala Kavs in Zorič. Damske vloge so bile tudi srečno izbrane in izvrstno rešene, samo maskiranje ni povsem ustrezalo zahtevam igre. Posebno originalni sta bili Laharnar in Šurlova Lenka. Marjanja je bila izvrstna Jakčeva partnerica. Učitelja Štempiharja je lepo igral Mrovič, samo je bila njegova govorica sem in tja malo prehitra. Tudi Kvac je dohtorja Klepa podal prepričevalno. V splošnem je bil uspeh igre sijajen.

Iz Ptuja

u— Občni zbor Krojaške zadruga. Nedavno se je vršil v »gostin« pri »Slonu« pod predsedstvom agilnega predsednika g. Blaža Pihlerja dobro obiskan občni zbor naših krojačev in šivilj. Zadruga je šela v preteklem poslovnem letu 222 članov (86 krojaških mojstrov, 130 šivilj, 4 modistke in 2 predstakarici perila). Zadruga ima vpisanih 32 pomočnikov, 14 pomočnic in 34 krojaških vajencev in 96 vajenkov. Po podrobnem pojasnilu o pomenu skupni ali ločenih gospodarskih zbornic, ki ga je podal zbornični svetnik veletrgovec gospod Milko Senčar, se je občni zbor soglasno izrekel za skupno zbornico. Pri volitvah je bil izvoljen za načelnika zopet g. Pihler Blaž.

u— Uprava mestnega kopališča razglasa, da bo kopališče zaradi praznikov odprto od srede do sobote zvečer.

u— Na živinski sejem 15. t. m. je bilo prisanih 219 krav, 78 telic, 129 volov in juncev, 21 bikov in 85 konjev. Prodanih je bilo skupno 140 glav. Cena kravam je bila 1.50 do 3.75, telicam 3 do 4.50, vo-

ZVOČNI KINO IDEAL

Premiera lepe in melodiozne veseloigre

Modre oči

in

sladek

tango

Njegov vzrok za ločitev

Lien Deyers
Johannes Riemann
Paul Hörbiger

Orkester Dajos Bela

Predstave ob 4., 1/2, 1/8, in 9. zv.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

21. marca 1932

Številke za označbo kraja pomenijo: 1

Iom in juncem 2.50 do 4.50, bikom 3 do 4.25 Din za kg žive teže. Konji so se prodajali po 500 do 2.450 Din. Na svinjski sejem 16. t. m. je bilo pripeljanih 133 svinj. Prodalo se jih je 62 komadov. Cena je bila od 4.50 do 6 Din za kg žive teže.

Iz Prekmurja

pm—Proračunska seja v Murski Soboti V teku prihodnjega tedna bo na občinskem uradu v Murski Soboti proračunska seja.

Gospodarstvo

Naš kapital v inozemstvu

Kakor smo že v ponedeljkovem »Jutru« poročali, je bila izdana odredba, po kateri se morajo v svrhu kontrole deviznih predpisov vsa priporočena pisma, namenjena za inozemstvo, izročiti poštom odprta, da poštni organ lahko v prisotnosti stranke pregleda dati ni v pismu efektivni denar. Pri tem mora pismenska tajnost ostati nekršena. V primeru, da pismo vsebuje denar, bo poštni urad ta denar vrnil pošiljatelju s pojasnilom, da je po deviznih predpisih prepovedano pošiljati efektivni denar v priporočenih pošilkah v inozemstvo.

Ta ukrep je v interesu našega gospodarstva na mestu, vendar bi bilo treba posvetiti pažnjo tudi pojavom težje vrste, o katerih pišejo zadnje dni nekateri beograjski in zagrebški listi. Nedeljske »Novosti« se v uvodnem članku pečajo z vprašanjem jugoslovenskega kapitala, ki je šel v inozemstvo, in poudarjajo, da je naš kapital pričel odtekati v inozemstvo zlasti po izvršeni stabilizaciji dinarja, ko je bil devizni promet oproščen vseh omejitev in ko je bil naš optimizem, čeprav smo bili sredi gospodarske krize, v pogledu denarnega trga na kulminaciji. Ta kapital, ki se je izselil v poslednjem letu zaradi prevelike liberalnosti in prevelikega optimizma, nam danes manjka. Recimo, da je milijarda dinarjev v inozemstvu. Če bi imeli ta denar doma, bi bilo denarja povsod dovolj in ne bi prišlo do krize nezupanja, ki se je pojavila lani v jeseni. »Novosti« potem nadaljujejo: Posledica vsega tega je naše osiromašenje. Denarja nima država, nima ga kmet, nima ga inteligentca; prenehali so kupovati, industrija je skrbela delovanje in država črta investicije. Četudi so razmere težke, vendar pa niso take, da se stanje ne bi dalo popraviti.

Z gornjim vprašanjem se bavi tudi nedeljski »Jugoslovenski Lloyd«, ki pravi med drugim: Naša država se je z ostrimi deviznimi ukrepi in s kontrolo na meji ubranila proti iznašanju narodne imovine v inozemstvo. Kakor je podoba, pa ti ukrepi niso dovoljni. Ali ne bi kazalo, da bi se podvzeli koraki po vzorcu drugih držav, kakor na primer Nemčije, ki je po zvala vse one, ki so svoj kapital iznesli v inozemstvo, da ga zopet prinesejo v državo, in sicer pod pretjeto, da se jim sicer zapleni doma imovina v višini izvoženega kapitala. Tako se je Nemčija zaščitila proti paniki; zakaj se ne bi tudi pri nas izvedlo kaj sličnega.

K gornjim vprašanjem uglednih zagrebških listov naj še pripomnimo, da so organizacije naših denarnih zavodov že lani ob priliki zakonske stabilizacije dinarja odločno svarile merodajne kroge, naj se tudi v režimu zlate valute ne ukinejo devizne omejitve. Bojazne, ki so jo naši bančniki že lani v juniju izrekli, se je v znatni meri uresničila v naslednjih mesecih. Danes sicer ni več mogoče iznašati kapitala v inozemstvo, ker devizni predpisi tega ne omogočajo, zato pa je sedaj treba misliti na to, da se iznešeni kapital zopet vrne v državo. Iznos naših efektivnih novčanic v inozemstvo je bil že z zadnjo novo leto k deviznemu pravilniku omejen na minimum s tem, da je bila izdana odločba, da se z vračanjem efektivnih novčanic iz inozemstva, torej s pošilkami dinarjev ne morejo v Jugoslavijo ustvarjati svobodna dinarska dobroimetja. Da bi nadalje odtekal naš kapital v inozemstvo, se nam ni bati. Če pa s primernimi ukrepi pospešimo zopetno povrnitev iznošenega kapitala, tedaj bi tak proces brez dvoma zelo ugodno vplival na potek naše gospodarske konjunktive.

—K zakonskemu načrtu o obrestni meri. Že v petkovih številih preteklega tedna je »Jutro« objavilo glavne določbe predloga zakona o višini obrestne mere. Dodatno moramo navesti še važne določbe, ki jih vsebuje § 15. tega zakonskega načrta. Ta

Ker je bil župan šele te dni imenovan, pride proračun za l. 1932. šele sedaj na dnevni red.

pm—Kolo jugoslovenskih sester v Murski Soboti. Na zadnjem običnem zboru je bila izvoljena za predsednico ga. Vrančičeva, za podpredsednico ga. Bratinova, za tajnico ga. Justinova za blagajničarko ga. Sumenjakova Ana, za gospodarico ga. Justinova Magda. Predsednica nadzornega odbora je ga. Kodrova, a tajnica ga. Pertolova.

paragraf pravi: Če pride denarni zavod v plačilne težave zaradi nenadnih sprememb v kreditnih odnosih, izzvanjih zaradi splošne kreditne krize ali zaradi neobičajnega in prekomernega dvigovanja vlog, sme ministrski svet, če po bilanci dotičnega zavoda aktivne presegajo pasive, izdati na zahtevo zavoda samega in na predlog trgovinskega ministra za vsak tak primer uredbi z zakonsko močjo, v kateri bodo predvideni roki za izplačilo vlog odn. obveznosti in vsi drugi ukrepi tudi glede reorganizacije zavoda, ki bi bila potrebna za redno poslovanje in za zavarovanje vlagateljev in ostalih upnikov. V to svrhu je pooblaščen trgovinski minister, da tak denarni zavod in vse njegovo poslovanje postavi pod stalno nadzorstvo svojega komisarija.

—Avstrija nam ni odpovedala klirinške pogodbe. Kakor poročajo iz Dunaja se avstrijska vlada ni odločila, odpovedati klirinške pogodbe z našo državo. Kakor znano je bil 20. t. m. prvi za odpoved v poštev prihajajoči termin, ki pa je potekel brez odpovedi. Avstrijska vlada namerava stopiti v nova trgovinska pogajanja z našo državo v cilju, da se v gotovih točkah spremeni trgovinska pogodba, ki je bila uveljavljena lani 1. julija. Spremembe se naj izvršijo glede carine na meso, glede ugodnostne carine na telečje meso v kontingentu in glede carine na slanino.

—Kreugerjev vžigalčni koncern v Jugoslaviji. Kakor poročajo iz Beograda, ni pričakovati, da bi zaradi težkih Kreugerjevih matičnega koncerna prišlo v Jugoslavijo do kakih sprememb. Pred uvedbo prodajnega monopola za vžigalice je bilo v Jugoslaviji 5 tvornic za vžigalice, in sicer tvornica »Drava« v Osijeku, ki ji je pripadala tudi tvornica v Vrbsu, in pa tvornice v Vrbovskem, v Rušah in v Docu (Bosna). Kreugerjev koncern je kupil večino delnic pri vseh podjetjih, razen tvornice v Docu, ki jo je vzel v zakup. Od delnic »Drave« je koncern prvotno kupil 80.000 delnic po 50 Din, tako da je za te delnice plačal okrog 40 milijonov Din. Kasneje je ustavljal obratovanje v Vrbsu in v Rušah. Družba »Drava«, ki je ostala samostojna, je dala svojo tvornico v zakup »Jugoslovenski družbi žižica«, in sicer za 3.910.000 Din letno. Glavnica »Drave« je bila z izdajo gratis delnic povišana na 11.25 milijona Din (od 175.000 na 225.000 delnic po 50 Din nominala) in izplačuje sedaj iz dobljene zakupnine za tvornico 13% dividende. Kreugerjev koncern ima pri tej družbi 60% delnic.

—Ustanovitev jugoslovenskega komiteja za pospeševanje gospodarskih odnosov z Rumunijo. V soboto se je vršila v prostorih Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu prva seja pripravljavnega komiteja za pospeševanje gospodarskih odnosov s kraljevino Rumunijo. Seji so prisostvovali predstavniki zunanega, trgovinskega in kmetijskega ministristva in uglednih gospodarskih korporacij. Ustanovitev komiteja je odobril minister za trgovino in industrijo dr. Albert Krumer. V njegovem zastopstvu je vodil zborovanje ravnatelj Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Tomičić, ki je med drugim omenil, da naša država že od l. 1930, ko je nastopila težka agrarna kriza, ozko sodeluje z Rumunijo. S to državo nas veže zlasti vodna pot Dunava. Navzile temu pa močnostjo po poglobitvi obojestranskih trgovinskih odnosov doslej niso niti proučene, kaj šele izkoriščene. Naša država bi lahko mnoge svoje proizvode, zlasti industrijske izdelke plasirala v Rumunijo, prav tako pa ima tudi Rumunija mnoge izvozne predmete, ki jih mi potrebujemo. Na seji je bilo izvoženih 7 članov upravnega odbora, med drugim tudi inž. Milan Jelačin, rumunski konzul v Ljubljani.

—Sanacija paroplovnih družb v Nemčiji. Nemška vlada je sklenila dati državno garancijo za paroplovne družbe, in sicer za vsake družbe v višini 77 milijonov mark in za male družbe v višini 7 milijonov mark pod pogojem, da upniki družbam po ugodnih pogojih prodolžijo kredite. Družbi Hapag in Norddeutscher Lloyd bosta iz rezerve in iz rezervne glavnice porabili 365 milijonov mark za kritje izgube in za odplač objektov (Hapag 185, Lloyd 180 milj. mark). Obe družbi bosta glavnice reducirali v razmerju 10 : 3. Interesno skupnost med družbama pa bodo še bolj poglobili.

—Največja nemška avtomobilska tvornica dočela v ameriških rokah. Iz Newyorka poročajo, da je ameriški avtomobilski koncern General Motors kupil še preostalih 20% delnic nemške avtomobilske tvornice Adam Opel A. G. Rüsselsheim. Po bilanci družbe General Motors se da soditi, da je bilo za preostalih 20% delnic izdanih 8.7 milijona dolarjev. Družba General Motors se je že pred leti, ko je bila firma Opel pretvorjena v delniško družbo, znatno udeležila pri tem podjetju, ki ga je tudi danes izpopolnila. Za 80% delnic je ameriška družba tedaj izdala 96 milijonov mark ali okrog 23 milijonov dolarjev.

—Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kakinju sprejema do 24. t. m. ponudbe za dobavo pitinskega olja, direkcija drž. rudnika, Senjski rudnik (Srbija) do 28. t. m. za dobavo osov in plošč iz valjanega železa, direkcija drž. železarne Varoš—Majdan do 30. t. m. za dobavo S. M. jekla, direkcija drž. rudnika Banja Luka do 31. t. m. za dobavo žveče za dinam, voščenega platna, trakov, laka za izoliranje itd. Direkcija drž. rudnika Senjski rudnik sprejema do 4. aprila ponudbe za dobavo nosilcev in zakovic ter jamskega lesa, direkcija drž. rudnika v Velenju do 5. aprila za dobavo električnih ročnih svetiljk ter tračnih žebeljev, direkcija državnega rudnika Banja Luka pa do 7. aprila za dobavo samoindukcijskih tuljav — dušilk (Drosselspulen). (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

21. marca

Na ljubljanski borzi je Narodna banka nadalje obdržala nespremenjen tečaj za devizo Curih. Ker pa je švicarski frank intervalutarno nekoliko popustil, so se tudi pri naš okrepile ostale devize. Čvrstejši je bil zlasti Newyork.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda po zadnjem popuščanju zopet

ustalila. Do prometa ni prišlo. Prar čvrsta pa je bila tendenca v dolarskih papirjih. 7% Blairovo posojilo se je trgovalo prvotno po 49, pozneje pa po 52 in 53, v 8% Blairovem posojilu pa ni bilo blaga izpod 57.50, v 7% Seligmanovem posojilu pa ne izpod 55.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2283 41 — 2294.77. Berlin 1344.58 — 1355.38, Bruselj 790.68 do 794.62, Curih 1094.35 — 1099.85, London 206.22 — 207.82, New York ček 5615.47 do 5673.73, Pariz 222.91 — 224.08, Praga 167.75 do 168.61, Trst 292.54 — 294.94.

Zagreb, Amsterdam 2283 41 — 2294.77. Berlin 1344.58 — 1355.38, Bruselj 790.70 do 794.64, London 206.22—207.82, Milan 292.54 do 294.94, New-York kabel 5667.47—5695.73, New-York ček 5645.47 — 5673.73, Pariz 222.91—224.13, Praga 167.75—168.61, Curih 1094.35—1099.85.

Curih, Beograd 9.05, Pariz 20.37, London 18.94, Newyork 518.12, Bruselj 72.30, Milan 26.7750, Madrid 39.10, Amsterdam 208.80, Berlin 123.15, Stockholm 103.50, Oslo 101.80, København 104, Sofia 3.74, Praga 15.33, Varšava 58, Bukarešta 3.09.

Elektri

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda kosa 222—225, za marec 221—223, za april 220—224, 7% investicijsko 61 — 64.50, 4% agrarne 31—32, 7% Blair 52.50—53.50, 8% Blair 56.50—57.50, 7% Drž. hip. banka 53 do 55, 6% begluške 40—40.50.

Beograd, Vojna škoda 227 zaklj., 7% investicijsko 63.50 zaklj., 4% agrarne 32 zaklj., 6% begluške 42, 41.50, 41.25 zaklj., 7% Blair 52 den., 7% Drž. hip. banka 53 den., Narodna banka 4750 zaklj., Priv. agrarna banka 245 zaklj.

Dunaj, Bankverein 11, Ekomptekessell 109, Staatseisenbahnesell. 15.40, Trbovlje 33.50, Alpine—Montan 12.10

Blagovna tržišča

21. TO

+ Chicago, 21. marca. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 54.50, za julij 56.50, za september 58.125; koroza: za maj 37, za julij 39.75, za september 41; oves: za maj 23.25; rz: za maj 45.25, za julij 46.50, za september 47.25.

+ Winnipeg, 21. marca. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 61.125, za julij 63, za oktober 64.50.

+ Novosadska blagovna borza (21. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 34 vagonov Rž: baška 165 — 170. — Oves: baški sremski bakaški 125 — 130 Jermen: baški in sremski 63.64 kg 125 — 130, baški in sremski pomoliti 67.68 kg 150 — 160. Koroza: baška, sremska, bakaška 92—93; baška, okol. Sombor 93—94; baška, sremska za april—junij 92.50 — 95. Moka: baška in bakaška 100kg in 100kg 360 do 380; štev. 2340 — 360, 334 305 — 315, 364 255 do 265; 374 190 — 200, 384 122.50 — 127.50. — Otrubi: baški, sremski in bakaški 92.50—95. Fitol: baški, sremski, beli, brez vreče 210 do 220. Krompir: beli slovenski 117.50 do 122.50.

+ Budimpeštanska termnska borza (21. t. m.). Tendence mirna, promet lih. Pšenica: za marec 12.64—12.66, za maj 13.14 do 13.16; rz: za maj 16.25—16.30; koroza: za maj 15.15—15.20.

Sokol

Prosvetni dan sokolske župe v Kranju

Sokolska župana Kranj si je izbrala Jožefco za dan prosvetnega dela. Narodni dom je bil ves dan podočen živahnemu marširaju. Saj se je zbralo nad 300 ljudi iz vseh krajev Gorenjske. Dopoludne sta bila seja župne uprave in zbor društvenih prosvetarjev, v telovadnici pa so se vršile skušnje pevskih družin za popoldanski glasbeni nastop, ki je v vsakem pogledu uspel kar najbolje.

To je bilo povsem nekaj novega. Zanimiv je bil nastop še posebno zato, ker je pokazal, da sokolsko delo ne obstoja več samo v vzgoji telesa, marveč da gre s tem vzporedno tudi vzgoja duha. V prosvetnem delu je po sokolskih društvih gotovo petje eden najvažnejših čimbevjev, ki more vzbujati vse lepo in dobro, dvigati duha k plemenitemu in polagati trdne osnove k pravemu pojmovanju bratstva. Da da župa vzpodbuda, da osnujejo pevске zbornice se ona društva, ki jih dosedaj nimajo, je na prvem prosvetnem dnevu bilo vse posvečeno glasbi. Sprva se je mislilo, da bi se združili glasba in dramatika, a zaradi tehničnih ozirov so se morali dramski nastopi opustiti. Za glasbeni nastop se je prijavilo mnogo društev, ki so delu posvetila vse ljubezen.

Ze pred 4. uro je bila primerno okrašena sokolska dvorana polna občinstva, ki je od začetka do kraja sledilo posameznim točkam z veliko napetostjo. Po uvodni besedi župnega prosvetarja br. Jake Spicarja so združeni orkestri izvajali pod taktirko br. Fakina, ki zasluži največ priznanja in ima največ zasluga na uspehu, dr. Jos. Cerinove »Milijence«. Izmed zborov so prvi nastopili Bohinjci; mala četica, zbor šteje le 10 mož, je na mah osvojila publiko. Krekpo so odpeeli Vilharjevo »Bojno pesem« in Vodopivjevo »Kmečko pesem; br. Makso Požar zna spretno voditi svoje drage Bohinje. Bohinju je sledil po abecedi, torej bratsko urejeno, Kranj. S tremi deli je prvi nastopil ženski zbor, Sattnerjeva »Kapelica« je bila malo nesigurna, r. rda zato, ker je nekoliko težja, vzga' pa so Adamičevi »Dudeldajkice« odlično je zbor vodil tudi njegovo »Oiganko«. Mogočen vtis je zapustila Dvofakova »Kmetovalčeva himna«, ki jo je pel mešan zbor. — Pevec iz Podbrezja—Podnarta je vodil br. Lapajnar; tudi njih strumen nastop je dosegel svoje. Mnogo odobravanja sta žela zbor iz Radovljice in zlasti zbor iz Škofje Loke, Radovljčani so odpeeli pod vodstvom br. Kobentarja Schwabovo »še enost« in Sattnerjevo »Na planine«; njih siguran nastop je pokazal, da so se stvari oprilej z vsi ljuboznjio. Moški zbor iz Škofje Loke je odpel Adamičevi »Vané zelenka jaše« in Šončev »Na srčku bolan res dovršeno. Pozna se, da jih vodi mojstrska roka br. F. Adamiča. Moška zbor iz Strazišča in Tržiča je vodil br. A. Lajovic in tudi ta dva sta žela toplo priznanje.

Zadivil je poslušalce kranjski mladinski zbor s strumnim nastopom in izvrstno ubranostjo. Nad 80 malčkov je nastopilo in s temi pesmicami so dokazali, da je voditelj br. Fakin z vsi dušo pri njih. Impozanten je bil nastop združenih zborov in orkestrrov. Skoro 300 ljudi je sodelovalo. Silen vtis je zapustila Adamičeva

NOVI ROMAN „JUTRA“

JE SPISAL STARI LJUBLJENEC NASIH BRALCEV

MICHEL ZÉVACO

MOJSTER VITESKE IN PUSTOLOVSKE POVESTI NA ZGODOVINSKEM OZADJU.

POD NASLOVOM

PARDAILLANOV SIN

NAM BO TO POT PRIPOVEDOVAL NEVSAKANJE USODE MLADEGA MOŽA, KI JE — KAKOR IME POVE —

OTROK LJUBEZNI IN SOVRAŠTVA LEVJESRČNEGA VITEZA PARDAILLANA IN KRASNE, A DEMONSKÉ FAVSTE!

KAJ ČAKA TISTEGA, KI NOSI V SVOJI NATURI DVOJNO DEDIŠČINO POSEBJENE PLEMENITOSTI IN VTELEŠENEGA ZLA

TAKO SE OBETA BRALCEM »JUTRA« NOV VIHAR NAPETOSTI IN KOPRNECEGA RAZBURJENJA — NE MANJŠE, KAKOR OB PREJSNJIH DELIH ZNAMENITEGA PRIPovedNIKA

NE ZAMUDITE PRICETKA

V SOBOTO, DNE 26. MARCA

NAROČITE „JUTRO“!

»Zdravica« in Schwabovo »Dobro jutro«, glasovi od vseh vetrov so se ubrano zliili v zadnji podzav. Vseposlošno odobravanje naj bo v bodrio vsem, ki so sodelovali, pohvala pa tudi sestri Niki Fakinovi, ki je skoraj vse fino spremljala pri klavirju. S prvim nastopom je led prebit, prosvetni dan župe Kranj naj najde mnogo posnemalcev. Koncert je oddajal Radio Ljubljana.

Zadnji »Sokolski Glasnik« prinaša daljše poročilo o smučarskih tehnikah v Strbskem Plesu, lep uvodnik »Granice popuščanja«, poročila o pripravah za vsesokolski zlet v Pragi ter poročilo o zadnji seji plenuma savezne uprave v Beogradu. Ra. une se samo ob sebi, da so tudi vse ostale rubrike prav pester. Izmed slik moramo omeniti češkoslovaške znamenje s Tyrsevo siko, kar bo gotovo zanimalo tudi ljubitelje in zbiralce poštinskih znamk. Od tekem v Strbskem Plesu je tudi nekaj slik, med njimi jugoslovenskega zastopstva, br. Zamojskega, ministra CSR za narodno brambo itd.

Jugoslovenska Sokolska Matica je izdala v svoji nakladi četrti zvezek »Prosvetne knjižnice«, ki ga je napisal br. Franjo Malin. Ta knjižica obravnava tema »Čehoslovaki in Češkoslovaška« ter seznaja sokolsko članstvo z bratsko republiko, njeno zgodovino, literaturo, mesti in drugimi podatki, tako da bo vsak izletnik, ki bo natoval letos na vsesokolski zlet v Prago, imel priliko, seznaniti se s pomenom s prilikami v Češkoslovaški. Cena knjige je 15 dinarjev. — V isti založbi sta izšli tudi dve zelo lepi sliki br. dr. Scheinera in dr. Vanjke, ki bosta sigurno v okras vsaki sokolski telovadnici in sejni sobi.

Zadeva učiteljskih stannarin na Vodah pri Trbovljah

Iz Trbovelj nam pišejo:

Zadeva učiteljskih stannarin na Vodah je popolnoma po nepotrebem dvignila mnogo prahu samo zato, ker javnos o celi stvari ni dobro poučena. Do leta 1882 je bila osnovna šola na Vodah privatna. Vzdrževala jo je rudniška uprava, ki je nastavljala in plačevala tudi učiteljstvo. L. 1882 pa je prevzela ž. lo v svojo upravo in jo uvrstila med javne šole štajerske dežela šolska oblast, dočim se je rudniška uprava v posebnem reverzu zavezala zase in za svoje pravne naslednike, skrbeti za šolsko poslopje in šolsko opremo, dajati za šolo brezplačno kurivo ter učiteljstvu brezplačno stanovanje. Ker je takratna šolska oblast stavila te pogoje, je gotovo hotela zagotoviti učiteljstvu razne ugodnosti z ozirom na težavnostne razmere in težavnostno delo, ki ga ima učiteljstvo v takih industrjskih krajih. Vse te obveznosti je premočgovna družba točno izpolnjevala vse do prevrata in še dalje. Preko tega obvez je upoštevalo težavnostne razmere učiteljstva dajala učiteljstvu do nedavna brezplačno tudi kurivo in ob novem letu remunceracijo v denariu, ki je znašala pred vojno približno enomesečno učiteljsko plačo.

Vse to je uživalo učiteljstvo vodenske šole skoro 50 let, ne da bi bilo vsled tega kakorkoli prikrašano pri svojih osebnih prejemkih, ki jih je dobivalo od šolske oblasti. In ne samo to, Trbovlje so bile poleg tega izvršene še v II. draginski razred, tako da je prejemalo vsi učiteljstvo tudi višje prejemke, kakor jih je imelo učiteljstvo v drugih podeželskih krajih. To jasno dokazuje, da šolska oblast pri sklepanju pogojev za TPD ni imela pred oči lastnih materialnih koristi, temveč le učiteljske. Tudi naša država je stala na tem

stališču in učiteljstvu izplačevala neokrnjene prejemke vse do novega šolskega zakona, s katerim je izplačevanje stannarin prevajala na občine. Z uveljavljenjem uradniskega zakona iz leta 1931 je začela država učiteljstvo odtegovati od draginskih doklad stannarine 150 Din, ki jih morajo plačevati sedaj občine. Trboveljska občina pa teh obveznosti ni hotela priznati napram vodenskiemu učiteljstvu, češ da ima itak naturalna stanovanja od TPD, čeprav je jasno, da stannarina s temi stanovanji, ki jih dobi učiteljstvo od TPD, ni v nikakih zvezi in da uživa učiteljstvo ta stanovanja že skoro 50 let kot prioblašek. S tem, da se mu ne izplača zakonita stannarina, je učiteljstvo prikrašano na svojih prejemkih.

Ministrstvo prosvete je izdalo odlok, ki je odločil v korist občine. Proti temu odloku se je pritožilo učiteljstvo potom kareheta g. Miroslava Roteja na državni svet, ki je izdal rešenje, da naj uravna oblast ugotovi, ako dobiva učiteljstvo stanovanje od rudnika po posredovanju občine. Ako to ni slučaj, potem mu je občina dolžna plačevati zakonito stannarino. Upravne oblasti so pri ponovnem postopanju ugotovile, da občina nikdar in v nobenem slučaju ni imela opraviti s stanovanji vodenskega učiteljstva, zaradi česar je ministrstvo prosvete razveljavilo svoj prvi odlok in odločilo, da je občina, oziroma krajevni šolski odbor primoren plačevati učiteljstvu vodenske šole stannarino, ki mu pripada po zakonu.

Taka je tedaj zadeva s stannarino učiteljstva vodenske šole. Čisto jasno je, da nima učiteljska stannarina popolnoma nič skupnega z reverzom iz leta 1882. TPD mora dajati učiteljstvu vodenske šole pristo stanovanje, ker je to njena privrtno-pravna obveznost, ki nima nič skupnega z učiteljskimi prejemki, na drugi strani pa tudi občina ni v nikakih zvezi s tem reverzom, ker tudi ona ni ime' od njega glede personalnih učiteljskih zadev prav nikakih koristi. Učiteljstvo se je borilo in izvajalo samo pravice, ki jih je uživalo neokrnjene skoro 50 let.

Toliko v vednost javnosti, da bo znala pravično presojati to zadevo.

Krasinova prijateljica osumljena zavarovalne goljufije

Policija v Varšavi je nedavno prijele multimilijonarko Ciunkiewiczovo, ki je skušala ogoljufati neko zavarovalnico v Krakovu za ogromno zavarovalnico. Ciunkiewiczova je bila svojčas Krasinova prijateljica. Preiskovalni zapor ji je tako prešel, da je položila 10.000 zlotov kavcije, da so jo izpustili na prosto. Seveda pa ji je dovoljeno svobodno kretanje samo v spremstvu detektivov.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda 23.: Gospoda Glembejavič, B. Zadnje tri dni velikega tedna zaprto.

★

Iz drame »Gospoda Glembejavič« je ena najmočnejših dram našega dramskega repertoarja zadnjih sezon. Naš dramski ansambel to, v resnici težko delo tudi izvrstno igra. Repriža »Glembejavič« bo v sredo 23. t. m. za red B.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Torek 22.: Medea, Maska rdeče smrti, Dandin v vlač, E. Sreda 23.: Robinzoda, C. Četrek 24.: zaprto. Petek 25.: zaprto. Sobota 26.: zaprto.

★

Iz opere. Opozorjamo na reprižo Osterčevih enodejank: Medea, Maska rdeče smrti in Dandin v vlač, ki bo drvi v opernem gledališču. Predstava bo za red E. Abonanti reda C imajo v sredo 23. t. m. za svoj abonma operno predstavo »Robinzoda« (tlf. 3535, K. szr25b)

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Torek 22.: Dajak-prosiak, D. Sreda 23.: Kavarna, B. Krstna predstava

★

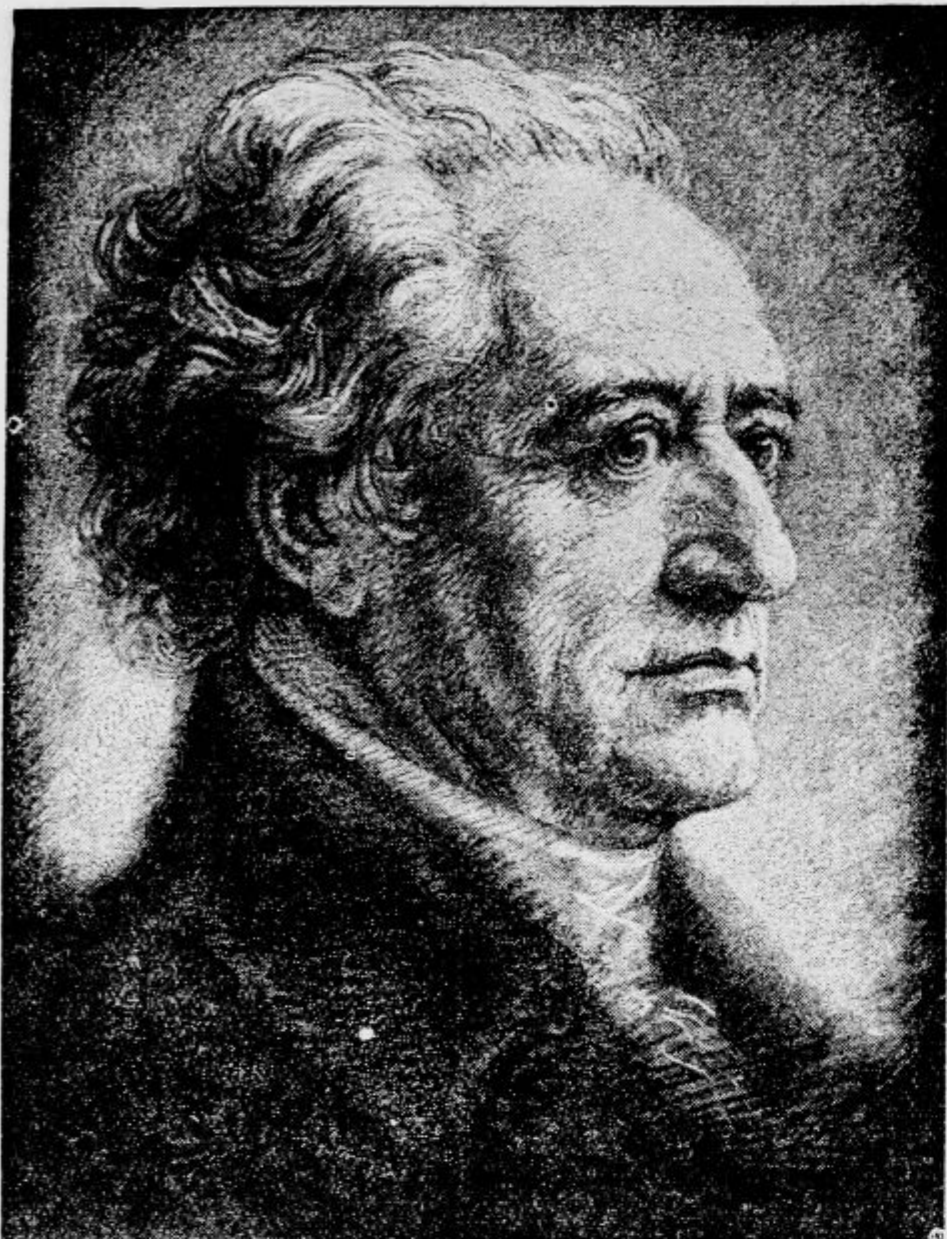
Mariborsko gledališče. Jutri bo krstna predstava Šilkhove drame »Naverna«. To delo, ki je vzeto iz povojnega življenja, se odlikuje po močni dramatičnosti in zanimivi vsebini. Režira J. Kovič, nastopila pa ga Zakrjaskova, gđc. Kraljeva, Starčeva ter g. Grom, Skrbnišek, Tomašič in Furijan.

J. W. Goethe

1832

22. marca

1932

Goethe – predhodnik občestva narodov

Ob stoletnici smrti velikega človeka in umetnika Goetheja je prišlo »Jutro« v svojih kulturnih pregledih vrsto zanimivih esejev in sestavkov, tedenska revija »Življenje in svet« pa je izdala posebno Goethejevo številko. Na dan njegove smrti priobčujemo v naslednjem interesantna izvajanja francoskega publicista Marcela Rouffa.

Kmalu se bodo razgubili obiski njegove male hišice v Weimaru, ki je bila cilj romarjem vsega sveta od tistega dne, ko je slavi stari poslednjikrat zagledal s svojega mrtvaškega nadanjača vso prelest v luči in krasoti se porajajoče pomladi in izdihnil svojo dušo, bogato zakladov dveh svetov.

Da je živel ta mož na križišču dveh potočkov človeštva, to je bila hkrati njegova življenjska drama in veličastvo. Bil je vredna priča in genialno dete dveh stoletij. Poznal je hkrati Voltaira in Victorja Hugoja. 20 let mu je bilo, ko je umrl avtor Kandida in v 81. letu dočakal, da so igrali »Hernanijae«. Doživljal je sijajni zakon monarhistične dobe in gledal zarjo moderne demokracije. Poslušal je ječljive poslednjih filozofov in hkrati prve sedušne politične govore. Opazoval je združnje prizadevanja alkimistov in gledal prve laboratorije modernih učenjakov. Ljubil je kot Racine in kot Manfred. Njegovo srce je omahovalo med intelektualno ljubeznijo in nebrzdano čustvenostjo, kakor njegov duh med plemenitimi stvaritvami intelektualne in zgočimi kritičnimi strasti. Bil je obupan pisatelj »Wertherja« in umirjeni poet »Rimskih elegij«. Skratka, v sebi je nosil vse, kar je tvorilo človeka pred revolucijo in kar je karakteriziralo tle sledeče romantike. Njegov genij je bil ustvarjen iz protislovij, ki so ga pogosto in dramatično notranje razdajala, ki se jih je pa slednjič oprostil v drugem razdobju svojega življenja in se povzpelo do jasnih in umerjenih višav Olimpa.

Značaj njegovega dela in njega duševna struktura je globoko človeška tako v celoti kakor v posameznostih problemov, ki se jih dotika. Vse analizira in rešuje v imenu neke univerzalne harmonije in z visokega stališa jasnega, discipliniranega intelekta, postavljenega nad vsemi strastmi.

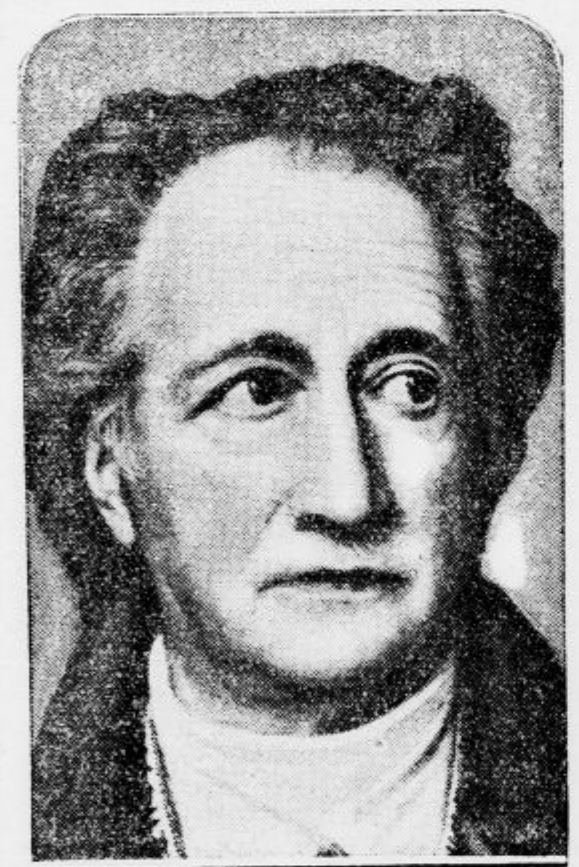
Kar se tiče univerzalnosti razuma, je bil gotovo prvi med »Evropci«. Nič ni bilo manj nemško od Goetheja, »nemsko« v tistem smislu besede, ki ji jo je vtisnila Bismarckova volja. Ali bolje: Goethe je bil reprezentant tiste Nemčije, ki se ni gledala v kulturi bojnega orožja in imperialističnega orodja, marveč je videla v

njej še sredstvo civilizacije in mirovnega utrjevanja človeštva.

Tisti večer pri Valmyj so bili tepeni Nemci in nemška armada je trobila k umiku. Navzlic temu pa je veliki pisatelj, ki je prisostvoval bitki, izjavil, da se to uro n na tem kraju, kjer so triumfirale armade francoske revolucije, pričinja nova era sveta.

Ko mu je nekaj let kasneje dejal Napoleon, stiskajoč mu roko: »Vi ste človek, gospod Goethe...« je po moji sodbi mislil človeka v tistem polnem in ne v sedanjem zmajčenem pomenu besede.

Današnje imperialistične in narodno socialistične stranke Hugenbergja in Hitlerja se ne marajo udeležiti proslav, s katerimi bo Nemčija ob stoletnici počastila spomin svojega največjega sina. Nepo-

Goethe (v l. 1830)

Goethejeva mati

Malokatera mati velikih mož stoji tako jasno in plastično pred očmi poznejših pokolenj kakor Goethejeva mati. Vidimo jo veliko, z lepimi očmi, vedno skrbno oblečeno, vedno dobre volje, prisrčno in nepriznansko pred seboj, tisoč zgodbic in prizorov se je ohranilo iz njenega življenja, ki nam jo kažejo veliko in občudovanja vredno po duhu in po značaju.

Najprvo jo vidimo kot pripovedovalko pravljic v krogu njenih in tujih otrok, ko je v brazde svojega prvorojenega polagala prvo seme poznejše veličine; potem kot dobrodušno kotliko mladeniške prenapetosti, ko postavlja na mizo, okoli katere se spuščajo prijatelji njenega sina v vedno ostrejšje tirade proti trinogom, steklenico najrjunejše črne z nasmehom na ustih, češ: »Tu imate kri tiranov!« In spet bomo njena čudovito prekipeljavajoča in ljubezniva pisma vsem, malim in velikim, po božnim in grešnikom. Še celo njena smrt je vsa drugačna nego smrt drugih ljudi. Zdravnika je prisilila, da ji je razodel, koliko ur ji je še živeti. Nato je mirno dočela vino in velikost prest, s katerimi naj bi pogostili njene pogrebe. Skrbelo jo je samo to, da bi dekile ne vmesile premalo rozin v pogače, kajti tega ni mogla trpeti vse življenje in to bi jo jezilo še v grobu. Nekaj prijatelji so jo med temi pripravami povabili v družbo — in ona se jim je oprostila, češ, da mora vsak hip umreti. Kdo bi ne hotel umreti na podoben način? Skratka, predstava, ki nam je sporočena o tej ženski, je vseskozi predstava srečno ustvarjenega človeka.

In vendar je bil ta človek v svoji globini vse prej nego srečen. Kot 17-letno, življenja željno dekle se je poročila na od-

Katarina Elizabeta Goethe, roj. Textor (1731 — 1808), Goethejeva mati

trebno je vpraševati se, kaj bi storil in kaj bi si mislil v slični okoliščini sam veliki pokojnik? Stvar je povsem preprosta: Njegovih vrst ne bi mogel zapustiti, ker nikoli ne bi bil v njih sredi. In s kakšnimi občutki bi gledal na današnjo Nemčijo, ki tepta njegove ideale in jih priznava samo toliko, kolikor jih more vprejeti v svojo koncepcijo moči in nasilja? Kako bi mogel kakorkoli priznavati udeležnost pri izvajanju neke doktrine, ki zanika vsako mednarodno lojalnost in vsake zakone morale, on, goreči apostol misli, jasnosti in poštenosti, ki jo je gojila Nemčija njegove dobe.

Njegovo navdušenje za Valmyj je nedvomno prav tako daleč od simbola hačkenkreuza, kakor je bila njegova poetična hišica v Weimaru od vojaške trdnjave.

Goethe je dokončno zavzel mesto v falangi genijev, ki pripadajo poleg narodom, iz katerih so izšli, vsemu človeštvu. Goethe je z Dantajem, Cervantesom, Shakespearem, Moliereom, Victorjem Hugojem, Tolstijem, morda Ibsenom in med živimi, Kiplingom, predhodnik tiste federacije narodov, za katero še stremimo. In če si pred očmi neizmenjamo vpliv teh genijev na človeštvo, na drugi strani pa pretehtamo lutkarsko početje vseh rešitih psevdovoditeljev, ki nastopajo samo v odsevu njihove luči, potem človeka kar zameče, da bi se pridružil gibanju, ki stremi za tem, da se avtoriteta iztrga iz rok ekspertov in specialistov in poveri le superiornim možganom.

Goethe v smrti (Risba Fr. Prellerja)

Naravoslovec Goethe

Goethe ni bil samo globok, čudovito plodovit in vsestranski pesnik, temveč tudi duhovit jurist, moder državnik in finančnik, izvrsten gledališki ravnatelj in predvsem velik naravoslovec, ki se je vedno trudil, da bi spoznal resnico vsega dogajanja v živi in mrtvi naravi. Proučeval je in pisal o vseh naravoslovnih panogah, o fiziki, kemiji, mineralogiji, geologiji, botaniki, zoologiji, anatomiji in celo o praktični medicini.

Od geologije in fizikalnih spisov je najbolj znan njegov »Nauk o barvah«, ki ga je pisal in pilil štiri desetletja. V nasprotju z matematično-biološkim newtonskim gledanjem je proučeval barvni občutek in vid z biološke strani. Navzlic marsikaterim napakom so mnoga Goethejeva opazovanja in mnoge teorije ostale kašpot tudi za današnjo vedo.

Bavil se je tudi z vremenoslovjem in tu je med drugim ugotovil zanimivo dejstvo, da se z rastočim zračnim pritiskom strune na goslih in človeški glasovi uglašijo višje, pri slabem vremenu pa nehoti nižje. Kot minister je osnoval celo omrežje vremenskih opazovalnic.

Z geologijo in mineralogijo se je začel baviti že v zgodnji mladosti, posebno pa po svojih potovanjih v Karlove Vare, v Rudogorje, na Poljsko itd. Z besedo in dejanjem je pospeševal rudarstvo in plavarstvo in njegovi tozadrevni spisi imajo v mnogem še danes veliko vrednost. Tako je kot eden prvih strokovnjakov zahteval upoštevanje lege zemeljskih plasti pri novih vrtanjih in izkopavanjih. Kjudnino piroderit so imenovali pozneje po njegovem imenu goethit.

Se važnejša so njegova odkritja v carstvu žive narave. Tako je že 1786, napra-

ktu. Ker je bil sam tako neodločen, da je moral njegov sin o njem zapisati besedo, da »je luttjo vedno bolj uglašal nego igral«, je odločala namestu njega; med njegovo dolgoletno boleznijo pa mu je bila zvesta in potrpežljiva strežnica. Kot ženi ji ni bilo življenje lahko — še težje ji je bilo kot materi. Imela je šest otrok, a pet jih je shiralo v zgodnji mladosti, ne da bi jih mogla rešiti. Strašna je bila zlasti njena tragika v razmerju do hčere Kornelije, visoko nadarjenega in občutljivega dekleta, ki pa je umirala, kakor je zapisal njen brat, »brez vere, upanja in ljubezni« in v katero se je mati zaman trudila vliti nekaj svoje prekipeljavajoče življenjske sile.

Ko ji je ostal samo še prvorojenec, ji je ostala tudi tu nesrečna in brezupna ljubezen. Že v svojem 16. letu je ostavil rojstni dom in ko se je po letih vrnil bolan in nesrečen, ga je komaj ozdravila in že spet ga je odgnala v svet. Srečna je bila z njim morda edino tistih nekaj let, ki jih je preživel pri njej v Frankfurtu. Neka mračnega novembra dne pa se je odpravil in se ni vrnil nikoli več. Zanj 11 let svojega življenja ga sploh ni več videla — njena starost je bila osamljena in čestokrat so jo navdajali trenutki kakor tedaj, ko je napisala v pismo: »Samotna sem in prepuščena sama sebi. Če vi re odvedeš ali zamašiš, se izprazni najgloblji vodnjak.« Vendar pa ni nikoli dopustila, da bi jo premagala teža njene življenja.

Ta žena, ki je okusila v svojem življenju dovolj nesreče, ki ni imela v mladosti nobene velike vzgoje in nobene izkušnje, je imela čudovit dar, tudi če ji je bilo težko pri srcu in če je življenje napram njej skoparilo s svojimi radostmi.

GOETHEJEVA ŠTEVILKA

ILUSTROVANE TEDENSKE REVILJE

„ŽIVLJENJE IN SVET“

vsebuje naslednje prispevke:

Univ. prof. dr. JAKOB KALEMINA: Goethejev vpliv na jugoslovnsko literaturo v dobi prepore. — GOETHE: Izvirnost, Lepa noč. — B. BORKO: Goethe in srbske narodne pesmi. — Lektor za nemški jezik na ljubljanski univerzi Henrik BAERENT: Goethe in Rusi. — Goethe v sodobni Rusiji. — Dr. HERMAN WENDEL: Goethe in nacionalizem. — Dr. MAKŠ ROBIČ: Goethe. — GOETHE: Potnikova nočna pesem, Iveri, Legenda. — Dr. V. TR.: Goethejeva smrt. — Goethejeva mati. — IVAN PODRAJ: Goethe in ženske. — T. G. MASARYK: Moje razmerje do Goetheja. — Nekaj novjših prikazov o Goetheju zunaj Nemčije. — Goethejeva navzočnost. — Španec in nemštvo. — Goethejev Evforion. — Goethe kot rastlinar. — Goethejeve bolezni. — Goethe in švica

Številka vsebuje nad 30 slik.

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča v Ljubljani: Knafljeva ulica 5 in stane trimesečno Din 20.—, mesečno Din 8.—, Posamezna številka Din 2.— po vseh trafikah.

vil za primerjalno anatomijo, ki jo je ustvaril tako rekoč on, važno odkritje medčeljustnice pri človeku, ki je važen dokaz za razvoj človeškega plemena iz nižjih bioloških oblik. To kost so pozneje imenovali Goethejevo kost. Postavil je tudi zanimivo teorijo, da se je lobanja razvila iz vretenca in je bil sploh eden najpomembnejših ustvariteljev razvojne teorije, ki jo je kronal Darwin s svojim delom. To kaže tudi njegove botanične študije, s katerimi je prišel do dragocene teorije o prarastlini. V botaničnem področju je utemeljil rastlinsko morfologijo, bavil pa se je tudi s praktično botaniko, s poljedelstvom, gozdarstvom, vrtnarstvom, vinarstvom itd.

V praktični medicini je nastopil z mnogimi plodonosnimi idejami, ki jih more še današnja doba pravilno ocenjevati. Važna so njegova naziranja o duševnih boleznih, nevračenjih, o vplivih okolice na telo in dušo, o spolnih zablodah, o negovanju duševnih bolnikov o higieni in prehrani. Bil je navdušen prista naravnega zdravljenja.

Goethe je bil kot naravoslovec daleč pred svojo dobo in njegovo pesniško delo se da popolnoma razumeti le tedaj, če ga upoštevamo kot učenjaka in se seznanimo z njegovimi učenimi naziranj.

Kristijana, Goethejeva žena

Mož, ki je poznal Goetheja in Tolstega

V Weimaru je živel še ob začetku našega stoletja srednješolski učitelj Julij Stötzer, ki je kot šestnajstletni gimnazijec živel z Eckermannom pod isto streho, nekoliko korakov od Goethejeve hiše. Z nekimi tovarišem sta si goreče želela, da bi videla velikega pesnika prav od blizu, in tako sta nekega dne zaprosila Eckermann, da bi jima priskrbel to priliko.

Eckermann je bil prijazen človek in nekega dne je spustil dečka skozi zadnja vrata na vrt slavne hiše. Nista dolgo čakala in že sta opazila pesnika, ki je prihajal bližje v svojem svetlem flanelastem spalnem plašču. Ustavil se je pred njima, dišeč po kolinski vodi, z rokami na hrbtu, in ju vprašal po imenu in želji. Ko sta izjavljala nekaj nerazločnih besed, jima je priporočil, naj bosta pridna pri učenju, kar je bilo slišati tako kakor da bi bilo zanj boljše sedeti pri šolskih nalogah, nego tu prodajati zijala. Nato je šel dalje.

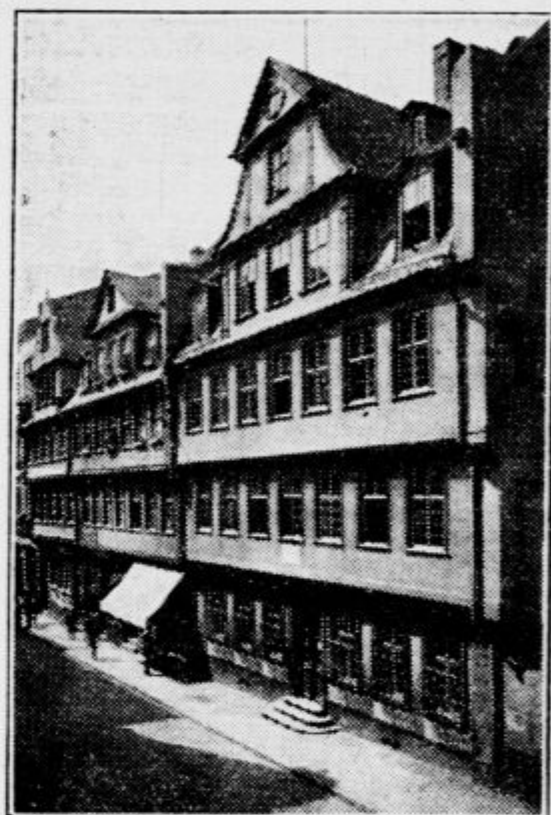
To je bilo 1828. Tri in trideset let pozneje — Stötzer je bil med tem že postal izobren in marljiv učitelj — je hotel baš začeti s poukom v drugem razredu svoje šole, ko je neki učenec stopil v sobo in sporočil, da bi neki tujec rad prisostvoval pouku. Takoj nato je tujec tudi vstopil in pozdravil. Bil je znatno mlajši od učitelja, nosil je ne pregesto polno brado in je imel močne lične kosti, majhne, sive oči in globoke gube med temnimi obrvmi. Predstavil se ni, pač pa je takoj vprašal, o čem se bo vršil pouk. Ko je zvedel, da pride na vrsto najprej zgodovina, potem pa nemški jezik, je menil, da je obiskal razne šole po južni Nemčiji, Franciji in Angliji in da bi se dal seznaniti tudi s severnonemško šolo. Govoril je tako strokovno, da ga je Stötzer smatral za učitelja. Mladi mož si je vsak zanimiv odgovor takoj zapisal v svojo beležnico.

Ko so otroci napisali neko nalogo, je prosil Stötzerja, da bi smel njihove zvezke vzeti s seboj, češ da so zanj velikega pomena. To se je po Stötzerju zdelo vendarle prenašno. Kdo naj odskoduje otroke za zvezke? Weimar je ravno mesto... Ta pomislek je tujcu izrazil v vljudni obliki. Ta pa je menil, da se da to hitro urediti in se je za hip oprostil. Stötzer je bil tako presenečen, da je dal poklicati ravnatelja, češ da se tu dogaja nekaj nenavadnega. In je imel prav, kar je pa razumel v vsem obsegu mnogo pozneje, kajti ime, s katerim se je tujec predstavil njemu in ravnatelju, ko se je vrnil s šolom novih zvezkov pod pazduho, mu takrat ni moglo pomeniti dosti. Predstavil pa se je za grofa Leva Nikolajeviča Tolstega iz Rusije.

POBIJAMO KRIZO!

Obleke, površnice, trenchcoate, vetrne jopice in vsa druga oblačila za gospode, ter blago zadnjih novosti oddajamo po globoko znižanih cenah.

Drago Schwab, Ljubljana

Goethejeva rojstna hiša v Frankfurtu ob Meni

Goethejeva cvetlica

Tehnični svetovni gozdarske uprave v Rio de Janeiro se je obrnil na brazilsko vlado s prošnjo, da bi postavila pod zaščito cvetlico, ki je znana pod imenom »Goethea« in ki rase samo v Braziliji, točneje v botaničnem vrtu mesta Jacarepagua. To cvetlico je vzredil 1821. botanik Eschenbeck in rastline, ki se imenuje »malvacena«.

Goethejeva kolajna,

ki jo bo podeljeval nemški državni predsednik za posebne zasluge na polju umetnosti in znanosti

Goethe in njegova kuharica

Da je Goethe imel s služabništvom večsi kakšne težave, nam dokazuje nenavadno pisanje iz leta 1811. Iz tega pisanja izvira, da je bila v njegovem življenju tudi ženska, ki je veliki mož ni prav nič očaral in ki mu ni izkazovala prevelikega spoštovanja. To je bila kuharica Charlotta Hoyer, o kateri piše Goethe weimarskemu policijskemu kolegiju:

»Po starejši, sele pred kratkim obnovljeni policijski odredbi, ki nalaga gospodarjem dolžnost, da ne smejo odpustiti svojih služabnikov samo s splošnimi in nepomembnimi spričevali, temveč morajo v teh vestno zabeležiti vse njih dobre in pomanjkljive strani, sem Charlotti Hoyer, ki je bila pri meni za kuharico, kot eni najhujšodobnejših in najbolj nepopravljivih oseb, kar se mi jih je primerilo, izdal, kakor kaže priloga, in pri slovesu izročil nič preveč priporočljivo spričevalo. Ta je takoj dokazala še v preoblični svojo hudobnost s tem, da je raztrgala list, na katerem so bila tudi spričevala njenih prvih gospodarjev, in raztresla papirne curje, ki jih kot neposreden dokaz tudi prilagam, po vsej hiši. To vedenje, ki nasprotuje zakonom kakor spoštovanju nasproti gospodarjem in dela vse namere visokega policijskega kolegija brezuspešno kakor tudi voljo posameznika, da bi izvajal obstoječe zakone in odredbe, sem moral s tem naznaniti, da se ta predznost po uvidevnosti kaznuje.«

Prilogo spričevalo, ki je tako razljučilo odpusteno kuharico, se glasi:

»Charlotta Hoyer je dve leti službovala v moji hiši. Lahko velja za kuharico in je včasih pokorna, vljudna, celo priljubljena. Toda z različnostjo svojega vedenja je postala končno čisto neznošna. Običajno se ji ljubi ravnati in kuhati samo po lastni volji, kaže se neposlušno, vsiljivo, sirovo in skuša utruditi na vse načine tiste, ki ji zapovedujejo. Je razburkljiva in zavratna, ščeva svoje služabnike in jim otežuje življenje, če ne držijo z njo. Poleg drugih sorodnih nečednosti ima še to, da priskočuje pri vratih.«

Na vsako velikonočno voščilo kolek protituberkulozne lige!

J. O. Curwood

Na meji sveta

A soteska jima je obetala varno zavetje. Še Mary se je čutila varno, ko je molče tipala med velikanskimi skalami svojo pot. Toda vselej, kadarkoli so se njene roke dotaknile mokrih, mrzlih skalnih sten, se je zdrznila in se stisnila bliže k Alanu. Skale so bile podobne ogromnim malikom iz pradavnine, ki so jih zdaj stražili duhovi njihovih svečnikov. Nič čudnega ni bilo, če so Eskimi verovali, da tukaj stražijo duhovi bojevnikov, ubitih pred več kakor pol stoletja.

Za njunim hrbotom je zaropotal kamen, ki ga je bil eden izmed mož tam zgoraj slučajno z nogo pahnil v sotesko. Mary je zavpila. Ustrašila se je bila kakor še nikoli ne. Ni se bala smrti in tudi preganjalcev ne — a tu jo je dušilo nepopisno čuvstvo, ki ne bi bila mogla povedati pametne razlage zanj. Mora je pritiskala nanjo in jo ohramljala. Treptaje se je oklepala Alana, in ko se je ozka razpoka nad njima razširila in je posijal k njima beli dan, je šele videl, kako mrliško blede je bila.

»Kmalu bova pri cilju,« jo je potolažil. »In nekega dne boš to mrčno sotesko tudi ti tako ljubila kakor jaz, in skupaj bova romala po njej v gorovje.«

Cez nekaj minut sta prišla do razpokane peščenčaste gmote, ki je segala steni soteske do polovice. Plezala sta kvišku, dokler nista dospela na skalno polico, ki je vodila v štirideset čevljev globoko in dvajset čevljev široko skalno jamo. Tla te votline so bila gladka kakor miza in pokrita z drobnim belim peskom. Vodna se je zdela Mary prava podoba iz sanj. Bilo je, kakor da bi se tod skrivale pregnane vile — kakor da bi na tej beli peščeni preprogi, varne

pred vetrom, dežjem in snegom, čakale klica, naj se vrnejo v svoje kraljestvo. Le komaj je mogla odtrgati oči od te vilinje jame. Zlovesčjo sotesko duhov in njene strahote je bila zdavnaj pozabila. Nasmešnila se je Alanu. A njegove črte so se zdajci zmračile, in Mary je nehote pogledala za njim v sotesko, iz katere sta bila pravkar ušla. In tedaj je zagledala nekaj, kar ji je pregnalo vse misli o vilah.

Zasledovalci so prihajali po skalnem blodišču ter se prerivali med skalami in mimo njih. Mnogo jih je bilo, in njim na čelu je stopal mož, ki je Mary prestrašena zastrmela vani. Pepelnato blede se je ozrla na Alana, ki je stal korak od nje. Uganil je njeno misel.

»Tisti, ki gre na čelu?« je vprašal.

»Da,« je pokimala.

»John Graham?«

Komaj je spravljala besede iz sebe. Jezik ji je bil težak kakor

svinec. »Da — John — Graham.«

Počasi je vzdignil puško in oči so mu zažarele kakor jeklo v ognju.

»Mislim, da ga od tod lahko ustrelim,« je dejal. »Ne morem ga zgrešiti.«

Njena roka se je dotaknila njegovega komolca in njene oči so se uprle v njegove. Ves strah je bil izginil iz njih, nekaj prosečega jih je bilo napolnilo.

»Ne, ne, Alan. Na jutri mislim, na popjutrišnji dan, na vsa leta, ki jih bom preživela s teboj,« je zašepetala. »Nikar ne ubij Johna Grahama. Alan — razen če nama Bog pokaže, da ni druge rešitve. Ti ga ne smeš ubiti.«

Med skalnimi stenami se je razlegel strel. Svinčenka je prižvižgala po zraku. Slišala je zrno, ko je udarilo, srce ji je zastalo in mrтваška otrplost ji je ukenila ude, ko je opazila naglo in strašno izpremembo Alanovega obličja. Izkušal se ji je nasmešljati, še potem, ko se je pokazala na njegovem čelu rdeča lisa — tam, kjer se je

končaval sivi pramen njegovih las. In nato se je zgrudil k njenim nogam in njegova puška je zarožljala ob skale.

Vedela je, da je to smrt. Bilo ji je, kakor da ji nekaj poka v glavi, vroče valovje ji je pljusalo v možganih. Zakričala je kakor iz uma. Še možje tam spodaj so se zdrznili in osumili, ko so začuli ta strašni, malone blazni vzvik ženske med skalnimi stenami soteske. In nato se je od zgoraj razlegel glas, ob katerem jih je polila mrzla zona.

»John Graham, ubijem te — ubijem te —«

In Mary Standisheva je pograbila puško, ki je bila padla Alanu iz rok, da bi maščevala smrt svojega ljubega.

27.

Čakala je. Streljati ni hotela na slepo, zakaj vedela je, da mora ubiti Johna Grahama. Čudna megla pred očmi jo je motila. Te megle ni bilo moči pregnati, čeprav ji je visela na oči kakor pajčolan. Ni se zavedala, da je ihtela, ko je ponesla puško k licu. Postave so se naglo bližale, a Johna Grahama ni mogla opaziti med njimi. Možje so prišli do razpokane peščenčaste skale in jeli plezati po njej; drug drugemu so bili podobni, nobenega ni mogla razločiti od drugega. Kakor veliki zajci na tundri so skakali vse bliže in bliže, in zdajci se ji je zazdelo, kakor da so sami Johni Grahami, ki jih mora hitro in zanesljivo pobiti. Samo vile v votlini so slutile, kolikanj je trpel Maryjin razum in kako blizu ji je bila blaznost v tem trenutku. John Graham in njegovi ljudje vsekakor niso slutili tega, zakaj Maryjin prvi strel je zadel, eden izmed mož se je opotekel in padel v globino. Mary je streljala dalje in postrelila vse naokoli. Strelji so odboj puške, ki jo je butala v šibko ramo — vse to je vplivalo nanjo kakor protistrup ter ji vračalo vid in jasnost misli. Zdal je že dobro razločila obraze mož, ki so se naglo bližali. Spet jo je prevzela edina želja, da bi ubila Johna Grahama.

Sport

Tekme v smuku z Ljubelja

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

Za 19. t. m. je SK Ilirija razpisala tekmo v smuku z vrha Ljubelja po državni cesti do Sv. Ane za prehodno darilo barona Borna. Na moj predlog je tehnični odbor JZSS soglasno sklenil, da se izvedba te tekme prepove, ker proga nikakor ne odgovarja pravilom. Z ozirom na to zadavni članek v sportni rubriki »Slovenec« od 19. t. m. naj mi bo dovoljeno na tem mestu pripomniti naslednje:

G. sportnemu referentu »Slovenca« gotovo ni znano, da je bil na zadnji skupščini JZSS soglasno sprejet »Pravilnik za tekme v smuku in slalomu«, sicer ne bi mogel trditi, da »se naše smučarske organizacije ne morejo otrestiti norveškega vpliva«. Gotovo pa mu je znano, da se že več let sem vrše pri nas tekme v smuku in slalomu, prirejene po raznih saveznih klubih. Kljub temu pa je postavil generalno trditve »da naši fantje ne smejo tekmovati v smuku«.

Ako bi g. sportni referent poznal te internacionalni pravilnik za tekme v smuku in slalomu, ali pa bi našega vsaj prebral, bi moral priti na to, da je prepovedana tekma nasprotovala vsem predpisom pravilnika in to bistveno. Tako pravi § 1. pravilnika, da se tekma v smuku vrši v »raznovrstnem padajočem terenu«. Ceste ni smatrati niti za raznovrstno, niti za teren. Bistvo tekme v smuku v nasprotju s tekmo v slalomu je, da je tekmovalcu dana v precejšnji meri prosta izbira svoje smučne, da sme in more svoje dohite predne prehiteti prosto brez oziroma na določila pravilnika za smučke tekme na daljavo. Ljubljanska cesta pa tega nikakor ne dopušča.

Kako si predstavlja g. sportni referent primeno § 11. t. 3. na ljubeljski progi? Raztegniti bi moral primeno pravilnika za smučke tekme na daljavo na vso ljubeljsko progo. Ako pa je tekmovalac tako tesno vezan na progo kot pri Ljubeljski cesti, potem je ta tekma že bližja slalomu kot pa smuku.

Kako malo je g. sportni referent premislil svojo trditve, da »vsak začetnik lahko vozi z Ljubelja, samo ako malo obvlada pluzne zavore, naj pokaže naslednji primer. Gotovo je g. referentu znano, da je znašel čas pri tekmi v smuku s Triglavom v Kirnu pred leti približno 20 minut. Če bila ta proga dolga 10 km, kar je pa visoko pretirano, je znašala povprečno hitrost 30 km na uro in pri tem je bila proga gotovo bolj strma kot pa Ljubeljska cesta. Vprašam g. referenta, ali si upa on, ako je v smučanju vsaj že prekorlačil začetniški stadij in obvlada še kaj več kot samo pluzne zavore, ali si upa smučati Ljubeljsko cesto s hitrostjo 30 km na uro? V tem primeru bi moral presmucati en km v dveh minutah. In naj mi potem pove, kako je njegovo mnenje glede brzine 40–50 km na tej cesti.

Nekoliko fantastičen in nelogičen se mi zdi sklep, da bi Gasperl, ki je dosegel pri smučanju brzino 136 km na uro, pri nas ne smel tekmovati. Ni namreč točno, kakor to trdi g. sportni referent, da bi Gasperl dosegel to brzino pri tekmi v smuku. Dosegel jo je le na koncu 100-metrške, nalašč za te hitrostne poskuse prirejene proge z dolgim iztekom, ki nima s štartpami na ljubeljski cesti nič skupnega.

Naj k sklepu pripomnim še to: Kibika je pri organizaciji in delu vedno potrebna in zdrava, toda ako hoče kritik uspešno kritizirati, mora poznati predvsem pravila.

Zdenko Svigelj.

Tečaj za savezne smučarske učitelje bo pri JZSS pri Stančičevih kočih pod Triglavom od 6. do 17. aprila. Prijavijo se lahko vsi izveščani smučarji, člani saveznih klubov preko svojega kluba na podsavez najkasneje do 1. aprila. Tečaj bo obsegal vse, kar se danes od dobrega smučarskega učitelja zahteva in se bo tečaj vodil po saveznim pravilniku. Izpiti 15. in 16. aprila pri Stančičevih kočih se lahko udeležijo tudi oni, ki reflektirajo postati savezni smučarski učitelji, pa želijo polagati izpit brez udeležbe v tečaju. Javiti se morajo najkasneje do 1. aprila preko svojega kluba na podsavez. Zbirališče vseh udeležencev tečaja bo 5. aprila v Mojstrani v hotelu Triglav, skupni odhod istega dne opoldne. Celodnevna preskrba 60 Din prijavnine ni. Ljubljanski zimsksportni podsavez poziva vse v podsavezu včlanjene klube in društva da za ta tečaj zainteresirajo članstvo, da s tem spopolnijo kader dobrih smučarskih učiteljev. Reflektanti naj se prijavijo za tečaj čim prej pri svojem klubu. Vse prijave naslovite na: Ljubljanski zimsksportni podsavez, Ljubljana, poštni predal 224.

Tajnik 1. ZSK Hermes. Drevo ob 20. seja upravnega odbora v vili Kovačič, Kettejeva 7.

»Ptčar« na Jesenicah

Pretekli petek, soboto in nedeljo je uprizorilo Sokolsko društvo na Jesenicah v svojem novem domu Zellerjevo opereto »Ptčar« pod vodstvom g. M. Klemenčiča in v režiji g. J. Čebulja. »Ptčar« je stara opereta z melodiozno muziko, dokaj primitivno harmonizacijo in instrumentacijo, vendar pa je še danes povsod priljubljena in ne dvomim, da bo še dolgo zanimala in zabavala občinstvo. Sodeloval je celokupen mešani zbor, najboljši solisti in pomnoženi sokolski orkester. Ni treba posebej poudarjati, koliko truda in požrtvovalnosti zahteva tako obširno in ne baš lahko delo od diletantov. Skoro tri mesece so se vsi sodelujoči sleherni večer sestajali pri skušnjah, ki so trajale pozno v noč. In uspeh je bil nad vse pričakovanje!

Knežinja Marijo je podala v pevskem in igralskem oziru odlično ga Berta Merlić-Ranzingerjeva. Je zelo muzikalna in razpolaga s sočnim, prijetnim in skrbno kultiviranim sopranom. Kot elegantna, prikupna odrska pojava si je na mah pridobila občinstvo, ki jo je nagradilo s spontanim aplavzom na odprti sceni. Znano arijo v III. dejanju je odpela tako čustveno in prepričevalno, da jo je morala ponoviti. Gdč. Kramaršičeva (baronesa Adela) je rutinirana igralka, ki ji je posebno pri srcu staroški karakter. S svojo zaljubljeno, histerično baroneso je izvala salve smeha. Polez inteligentnega podčelnika in odlikuje izredno jasna vokalizacija. Mislim, da sokolski odor ne bi mogel dobiti primernije igralka je tovrstne vloge. Naslovna vloga ptčarja je bila poverjena g. Humru, ki je tudi že rutiniran igravec in nevisti dovolj zbrana. Zdrav humor in neprisiljena igra ga napolnjujeta tudi za težavnejše vloge. Zato bo režiserju vedno dobrodošel. G. Črnko (baron Weps) je bil doživljen, resničen dobrovoljček, pevski in igralski prav dober. Naporno vlogo je odigral vseskozi učinkovito.

Grofa Stanislava je pel in igral g. Koren. Kot začetnik se je še poznala malce okorna igra, vendar na se bo s časom razvil v dobrega igralca. Zlasti bo uporaben za operete, ker je dober tenorist. Poštarico Kristo je pela gdč. Petričeva. Srečkana, živahna žrnolaska ima lep sopran, ki ga ume na odru pravilno uveljaviti. Svojo vlogo je rešila v splošno zadovoljstvo. Prejela je lep šopek. Prav posebno na se je postavila profesorica dvojica (gg. Visler in Pogačnik), ki zasluži vsi pohvalo. Sta to izvrstna komika, ki bi ji z veseljem pozdravili na vsakem odru. Žeta sta vreden aplavz. Steber igralske družine, stari lisiak g. Potrato je kreiral to pot manjšo vlogo komornika Šarnagla in jo je seveda podal z njemu lastno rutino in umevanjem. Vsi ostali v manjših vlogah (gg. Ogrin, Peneč, Ravnikova, Sredenski, Polnarijeva, Koželj in Zupan) so bili v vsakem oziru na svojem mestu.

Opereto je pevski naštnudiral neumorni društveni pevovodja g. Sredenski vestno in točno ter mu gre vse priznanje. Njegov zbor je zvenel ubrano, izenačeno. Nad 25 godbenikov broječi orkester je večje vodil g. Klemenčič, ki mu je društveni starosta g. ravn. Šega v zahvalo za njegov trud poklonil krasen lorvor venec. Režija in dekoracije je bila v rokah priznanega slikarja-strokovnjaka g. Čebulja, ki je z razmeroma malimi stroški poslal sceno, vedno poklicnega gledališča. Okuene so bile toalete (ga. Ranzingerjeva, gdč. Kramaršičeva itd.) in izvrstne maske maskerja g. Potrata.

Predstava dela fast bratom Jeseničanom. Čuim, da bodo opereto na vel. ponedeljek ponovili. Toplo priporočam vsem, ki je še niso videli, da jo posetijo polnoštevilno. Ne bo jim žal! Del dohodkov je namenjen brezposelnemu jeseniškemu delavstvu.

D. B.

Radio

Izveleček iz programov

Torek 22. marca.

LJUBLJANA 11.30: Slovenska Velika noč. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Cas, plošče, borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18: Salonski kvintet. — 19: Nemščina. — 19.30: Glavne razvojne faze v umetnostni zgodovini. — 20: Predavanje dr. Vebra. — 20.30: Prenos iz Zagreba.

Sreda 23. marca.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Cas, plošče, borza. — 17.30: Plošče. — 18: Gospodinjina ura. — 18.30: Belokrajnske pravilice. — 19: Ruščina. — 19.30: Kaj nam pomeni Goethe? — 20: Glasbeno predavanje. — 20.30: Samospeli ge. Škerli-Medvedove. — 21: Salonski kvintet.

BEOGRAD 12.05: Radio-orkester. — 17: Popoldanski koncert. — 20: Češka glasba. — 21.50: Ruska glasba. — 22.50: Jazz. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.30: Popoldanski koncert. — 20.30: Nabožna glasba. — 21.30: Orkester. — 22.40: Prenašanje tujih

postaj. — PRAGA 16.10: Koncert. — 19.20: Oboja in klavir. — 19.55: Plesna glasba. — 21: Vojaška godba. — BRNO 19.55: Variete za orkester. — 21.10: Koncert iz Prage. — VARSAVA 17.35: Popoldanski koncert. — 19.15: Chopinova glasba. — 21.30: Sluhoigra. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 12.40: Plošče. — 16.55: Avstrijski skladatelji. — 20: Iz klasičnih operet. — 22.15: Ciganska godba iz Budimpešte. — BERLIN 20: Prenos z Dunaja. — 22.30: Koncert brezposelnih godb. — KÖNIGSBERG 16.15: Godba na pihala. — 20: Pomladni glasovi. — 21.10: Lohka glasba. — MÜHLACKER 17: Popoldanski koncert. — 19.35: Goethe »Mignon«. — 19.45: Filharmonični orkester. — 21.30: Violinski koncert. — 22.55: Mešan program. — BUDIMPEŠTA 20.15: Haydnova proslava. — Koncert ciganske kapele. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Prenos opere iz gledališča.

Veliko tovarniško podjetje

ISČE za svoje vrtnarstvo

vrtnarja

s specialnim poznavanjem povrtnine in vzdrževanja parka. — Obširne ponudbe poslati na oglasni oddelček »Jutra« pod »Br. 756«. 3677

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubljene, nepozabnega

Peterčka Pavlina

se vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni g. dr. Spornu in g. dr. Kramarčiču, č. ss. usmiljenkam, č. duhovščini, g. Rupniku, darovalcem cvetja in njegovim sošolcem in vsem drugim, ki so ga v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 21. marca 1932.

3697

Žalujoči ostali.

OBLASTNO DOVOLJENA RAZPRODAJA NA VELIKO

ZALOGA KRAVAT

samoveznic, blaga za izdelavo istih, dodatkov itd. se vrši dnevno po jako ugodnih cenah, od prejšnje trdke »KRAVATA« družba z o. z. v Ljubljani, v lokalu Krojaška ulica 3 (Mestni trg). 3699

Izšla je interesantna in velepučna razprava »Naše spolno življenje in z njim spolne bolezni«.

Pošilja se diskretno po pošti. Če pošljete v pismo 10 Din in 5 Din v znakah, se vam pošlje franko Vaš naslov. Po povzetju 5 Din več.

»AMBRO«, Ljubljana, poštni predal šte. 74.

ZAHVALA

Ob priliki nenadomestljive izgube našega dragega očeta in starega očeta

FRANA MARTELANCA

nadučitelja v pokoju

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so mu v boleznih nudili utehne ter ga spremili k večnemu počitku.

Posebno priznanje in zahvalo izrekamo sestram usmiljenkam »Zavetišča sv. Jožefa«, katere so mu v poslednjih dneh z veliko požrtvovalnostjo stregle in lajšale trpljenje.

Ljubljana, dne 21. marca 1932.

3692

ŽALUJOČI OSTALI.

INSERIRAJTE V »JUTRU«

ROUGE FRAMBOISE DORIN'

Kot nekdanj

Brezplačen vzorec pošlje na zahtevo: Ernest Thiriet, Zagreb, Baničeva ul. 3.

Tako sedaj

ostanem za vedno
Vaš zvesti prijatelj.

Javna dražba

trgovskih stelaž, tehtnic, mize, večje množine fižola, testenin, vloženi gobic, masti, krompirja itd. ter moškega kolesa se bo vršila danes dne 22. marca ob 16. uri v Prečni ulici št. 6. 3699

Ali »OLLA« je mnogo boljše. Dokazano nenadkriljivo. 249/II

Spominajte se slepih!

Dospeli najnovejši dunajski in pariški modeli damskih plaščev in oblek. — Velika izbira angleškega moškega sukna.

Noblesse

Palača »Viktorija«

7 neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je preminula naša ljubljena mama itd., gospa

FRANČIŠKA HALLER

trgovka in posestnica

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 23. marca 1932 ob 16. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.

Maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi.

Blagopokojnico pripravljamo v prijazen spomin.

3698

Radeče, dne 21. marca 1932.

Žalujoči ostali.

mizarska pomočnika

popolnoma samostojna delavca za umetno pohištvo,

SPREJMEMO.

Brzojavne ponudbe na naslov L. F. KOHN, tovarna umetnega pohištva, Zagreb, Ilica 42. 3676

Zahvala

Za številne pismene in ustmene izraze iskrene-ga sočutja ob prerani izgubi našega ljubljenege očeta, starega očeta in strica, gospoda

Jakoba Šribarja

posestnika in gostilničarja

se vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni zdravniku g. dr. Dragu Hočevarju za njegovo veliko skrb in pomoč, dalje vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev ter vsem onim, ki so nepozabnega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V Celju, dne 21. marca 1932.

3700

Globoko žalujoči ostali.

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pri-
stojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega
in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo
se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa
kame«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posesti«, »Lokalni«, »Stro-
jstvo«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obični« in »Lese« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluz-
ke«, če se z oglašom nudi zasluzke, oziroma, če se išče potnika.
Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluzke ali službe, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.—
za besedo, se računata enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali
za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo
po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za
dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako
besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.—
pri oglaših po 1 Din za besedo na Din 15.—
Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, ozi-
roma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom.

Službo dobi

Vaška beseda 50 par;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (1)

Prikojevalca

provoznika in sposobnega
tudi splošnih delov, sprej-
me v stalno službo. Poz-
na Josip, čevljar, Kamnik
8738-1

Natakarico

z osebnostno, samo-
stojno in pošteno dekle,
za detelo sprejme takoj
Ciri Novak, gostilničar na
Hrastu št. 34, pošta Škof-
je pri Metliki. 8733-1

Mladenič

jugoslov. državljan, voja-
ski prost, s par razred-
srednje tehnične in me-
šarske šole, z znanjem
poljske slovenske in sr-
boslovenske in nemške,
z neoporečno preteklostjo,
posrednih starišev, dobi ta-
ko službo. Lastno pove-
zanje ponudbe z zahtev-
kom plača je poslati na
Tekstilno tovarno B. B. B.,
Hribnikova ul. 3, družba z
o. z., St. Vid nad Ljub-
ljano. 8742-1

Viničar

vešč vinogradničar, sadjar,
vešč in vseh gospodarskih
poslov, dobi takoj mesto.
Prednost imajo oženjeni z
pridnostmi otroci. Ponudbe
s imenami sprejemati na
naslov: Dr. Ziga Spitzer, Za-
greb, Kurečeva ulica 3. 8743-1

Pekovski pomočnik

zmožen vsa dela, ki bi
razdaljal tudi kruh, išče
stalno službo. Naslov pove-
zanje oddelku »Jutra«. 8731-1

Trgovski pomočnik

provoznika, z malo manj-
šim, vendar v detilni in
engraj posodi, ki obvlada
slovenski in nemški jezik
ter je vojašine prost, do-
bi takoj službo v manu-
fakturni veletrgovni v me-
stu. Ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Gorenjsko«. 8724-1

Pek. pomočnika

predpiskani, vajenega vseh
poslovskih del, ki razume
s pripravo dokazati, da
je bil že več let zaposlen
pri parni pekarni. Sprej-
ma se 1. majem 1932. Parne
pekarna v Dolenjski
gati. 8737-1

Retušerja

dobro veščega retušer-
ja, negativca, pozitivca in
povečanja, išče za
Split ter

laboranta

veščega razen dela v
laboratoriju tudi zuna-
njih posnetkov. Ponud-
be s sliko interesanta
kakor tudi referenc po-
slati na Foto-Slavija,
Split, Dr. Gjurkovič, Su-
bičev ul. 1. 8712-1

Pletilni mojster

ki je vešč popravil stroj-
ev, krojenja, kombinir-
anja barv, ki sam ple-
te in je stroj nadzira-
tel, dobi takoj službo.
Ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« pod
šifro »Marilje in vešč«. 8614-1

Pletilje

dobro izurjeno na strojih
št. 12 in 14 ter izveščane

kvačkarice

sprejme K. Sosa, Metliki
8737-1

Donašalca

za kavarno sprejme ta-
koj. Naslov pove oglašni
oddelku »Jutra«. 8730-1

Avto prevoznike

išče na prevoz opke.
Ponudbe z navedbo cene
za 1000 km na 1 km po-
slati na opokarno Tauer
F., Vodice pri Ljubljani.
8732-1

Pek. vajenca

pridnega in poštenega, z
poskusi v kuh. sprejem-
nim. Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 8734-1

Edgar Rice Burroughs;

Tarzan, kralj džungl

167

Tarzan ga je kmalu dohitel. Clayton je
bil zašel. Kdaj pa kdaj je na glas zaklical.
Tarzan je sodel, da išče starega moža. A
zdajci je opazil nekaj zleknjenega, rume-
nega, opreznost se plazilega za mladim člo-
vekom. Bil je leopard šita, ki se je že pri-
pravil na skok!

Hotelskega slugo

z dobrih sprejemov, kar-
dolje zmožen in veščega
poslušne, išče hotel. Štra-
kel. 8737-1

Pek. pomočnika

ki bi razdaljal tudi kruh,
sprejme Tone Praprotnik,
Jesenice. 8738-1

Zasluzek

Kdor išče zasluzke,
plača za vsako besedo
50 par; za naslov ali
šifro 3 Din. — Kdor
išče zasluzke, pa za
vsako besedo 1 Din.
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (3)

Rajon. zastopnike

dobre organizatorije sprej-
memo za vsak stv. in me-
sta. Zasluzke stalen in
dober. Primerno tudi kot
postranski zasluzki za
uradniške, učitelje, upoko-
jene itd. Ponudbe z na-
vedbo referenc na Južo-
moss, Beograd, post. pre-
stojništvo 136. 8723-3

Potujočega

zastopnika
za Slovenijo, anglije in
druge evropske in trops-
ke države, v trgov-
ni in industriji, z bar-
vami, želimo angažirati za
prodajo velikega industrijs-
kega izdelka. Ponudbe na
Interneta d. d., Zagreb,
Masarykova 35, pod šifro
»Zastopnik P-2482«. 8743-3

Spretni zastopnike

pri damskih krojačih in
krojačih dobro vpeljane
išče pariskih šola modne
stroke. Ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« v Mari-
boru pod značko »Guter
Verdienst 30«. 8739-3

Pouk

Beseda 1 Din; za da-
janje naslova ali za
šifro 5 Din. Dajati, ki
iščeje instrukcije, pla-
ča za vsako besedo 50
par, za dajanje naslova
ali za šifro 5 Din. (4)

ČAMERNIKOVA

šolska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36.
Prida obsevnost gospo-
darstva. Prospekti 15 zasluz-
ov. — prične ponj 6. 5. 32
sprejema vsak čaa. 251

Krojači

ako bodo imeli dober
kroj (Schmidt) prikaže se
tako v večer prikoje-
valni točaj Sussak, Metliki
trg 17. 8773-4

Službe išče

Vaška beseda 50 par;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (2)

Mlajši Slovenec

inteligenten, ambiciozen,
ki govori in piše perfektno
na srbohrvatski in nemški,
slovenščino, francosko, samo-
stojen korespondent, ste-
nodiktograf, z večletno
trgovsko pisarniško prak-
so, absoluten trg. akademi-
k, s dokl. nastopom
je zaposlen kot urad-
nik, sekretar, zastopnik.
Ponudbe pod »Obmojstran-
ski interes 134%« na Južo-
moss, Beograd, post.
prek. 408. 8741-2

Sofer

trazen in zanesljiv, zmo-
žen vseh popravil, išče
službo. Ponudbe na oglaš-
ni oddelku »Jutra« pod šifro
»Zanesljiv sofer«. 8831-2

Dekle

pošteno in zanesljivo, ki
zna dobro k n. h. t. želi
službo s. i. apr. 1932. pri
dobri gospodski družini.
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 8736-2

Boljše dekle

šodno in zdravo, veščo
nemško, boljše kuh. bi-
nega in ročne dela, z
dobrimi sprejemov, želi na-
močenje, najraje pri bol-
ši manjši obitelji. Takoj-
šne ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Nepokvarjena«. 8774-2

Čisto kurje perje

provoznika po Din 10 kg
razpošilja Ciri Zagreb,
Konjice. 8736-6

Velik čoln

10 m dolg, skoro nov in
cca 2 vagona
kislega sena
poceni proda Franc Pre-
mrov, Martinjak 3, pošta
Cerklje. 8723-6

Reg. blagajno

»National«, veliko — pro-
lam. Karličnik. Maribor.
Glavni trg. 8531-6

Blagajno Wertheim

št. 4 prodaja za 2500 Din
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 8878-6

Puhasto perje

bistvo, dohano, kg po 48 Din
truga vrsta kg po 38 Din
osvo. b. b. g. kg po 138
Din in čist pub kg po 250
Din razpošilja po pošt. me-
postv. L. Brozović,
Zagreb, Ilca 82. 226

Otroški voziček

dobro ohranjen poceni pro-
dam. Naslov pove oglašni
oddelku »Jutra«. 8797-6

Fotoaparati

Kodak 6.9 — kakor tudi
večja količina razredne
zložitve v živali, agodne
napredaj v vinarni v Ve-
govci ulici 2. 8764-6

Metlarno

dobro vpeljano, v vsem
inventarjem prodam takoj
po zelo nizki ceni. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
8747-6

Vpokojenec

dobro ohranjen, evst in
zdrav, vajen vseh v kme-
tstvu spadajočih del ter
vinogradništva, star 59 let,
močne narave, z 2 eno-
kmečkima stanu, želi za-
poselitev na kakem pose-
stvu, podlasi za oskrbnika
ali čuvaja, viničarja ali
kaj sličnega. Opravil bi
gospodaru marljivo in
zobno vsa dela, plačati se
bi mu bilo omogočeno re-
dititi si eno kravo ali kak-
šnega prašiča. Posredniki,
ki bi želeli dobiti na po-
sestvo vestnega in pošte-
nega meta, dobiro naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«.
8739-2

Pošteno dekle

srednjih let, išče službo.
Vzame tudi pranje na dom
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 8738-2

Auto, moto

Vaška beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (10)

Ugodna prilika!

Radi prekinitev obrata na
prodaj tovarni avto Chev-
re vseh vrst, ki so v
in odprti širšeletni stan,
luzni avto. Naslov pove
oglašni oddelku »Jutra«.
8848-10

Kolesa

za besedo. Oglasi so-
cialnega značaja po
50 par beseda. Za da-
janje naslova ali za
šifro 5 Din, oziroma
5 Din. (11)

3 nova kolesa

nemške znamke, za vsako
ceno napredaj na Mikloš-
čevi cesti 7/III, vhod po-
log slaskičarne. 8772-11

Kupim

Oglasi trg. značaja po
5 Din beseda; za da-
janje naslova ali za
šifro 5 Din. — Oglasi
socialnega značaja vsa-
ka beseda 50 par; za
dajanje naslova ali za
šifro pa 5 Din. (7)

Prazne steklenice

od grobke vode in prazne
balone
od 50 l kupi Vitek, Ljub-
ljana, Trnovo, Veliki štor,
trg 9. 8762-7

Posest

Vaška beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (20)

Kmetijski mlín

na 4 kame in 3 aga s
cirkularjem, v zelo pro-
metnem kraju poceni na-
prodaj. Naslov pove oglaš-
ni oddelku »Jutra«. 8738-30

Stavbno parcelo

na Domobranski cesti pro-
dam. Ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Kraena lega«. 8842-30

Prodaj

Oglasi trg. značaja po
1 Din beseda; za da-
janje naslova ali za
šifro 5 Din. — Oglasi
socialnega značaja vsa-
ka beseda 50 par; za
dajanje naslova ali za
šifro pa 5 Din. (6)

Dežnikarsko obrt

urejeno, z lepo urejeno
trgovino, z dobrih promet-
nih, v strojem centru
večjega provincijalnega me-
sta ugodno prodam z vsem
inventarjem, delavnico in
trgovino. Na željo kupca
tudi izdelano blago. Po-
nudbe na oglašni oddelku
»Jutra« pod šifro. 8749-6

Čisto kurje perje

provoznika po Din 10 kg
razpošilja Ciri Zagreb,
Konjice. 8736-6

Velik čoln

10 m dolg, skoro nov in
cca 2 vagona
kislega sena
poceni proda Franc Pre-
mrov, Martinjak 3, pošta
Cerklje. 8723-6

Reg. blagajno

»National«, veliko — pro-
lam. Karličnik. Maribor.
Glavni trg. 8531-6

Blagajno Wertheim

št. 4 prodaja za 2500 Din
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 8878-6

Puhasto perje

bistvo, dohano, kg po 48 Din
truga vrsta kg po 38 Din
osvo. b. b. g. kg po 138
Din in čist pub kg po 250
Din razpošilja po pošt. me-
postv. L. Brozović,
Zagreb, Ilca 82. 226

Otroški voziček

dobro ohranjen poceni pro-
dam. Naslov pove oglašni
oddelku »Jutra«. 8797-6

Fotoaparati

Kodak 6.9 — kakor tudi
večja količina razredne
zložitve v živali, agodne
napredaj v vinarni v Ve-
govci ulici 2. 8764-6

Metlarno

dobro vpeljano, v vsem
inventarjem prodam takoj
po zelo nizki ceni. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
8747-6

Gospodje

ako hočete med krajem in
pešno, kupite istega samo
pri trdi

F. I. Goričar

Ljubljana, Sv. Petra c. 29
Mi jamčimo za kompleten
velikost, provestno kva-
litate v blagu kot izdela-
vi, ter smo vključili temu v
cenah najnižji, ker nam
opredela večletna izkuš-
njava.

Bukovo oglje

suho, vilano, več vagonov
prodajam tudi v malih koli-
činah. Naročila na naslov:
Poštini prodaj št. 4, Sv.
Peter v Savinjski dolini.
7728-6

Za god

zdravilne ovratne rute, fine
vzorne po 55 Din kras-
niški in basist opo-
varki, vezovi in različni
posredniki pri Ma-
rik & Mikl Ljubljana
povig hotela Štrkelj.
8827-6

Kopirno prešo

stara, dobro ohranjena
ugodno prodajam. Ma-
garije ob Savi. 8535-6

Vreče

od parafina. Vreče in slad-
korja cca 300 komadov,
poceni napredaj. — U-
družba, Maribor — Melje,
Trstenjakova 23. 8541-6

Dve postelji

kompletne, skoraj novi ze-
lo ugodno na prodaj v
Predovičevi ulici št. 42.
8754-6

Vrednote

Vaška beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato

kupim po najvišjih cenah
CERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3.
8771-7

Pohištvo

Vaška beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (13)

Hrastovo jedilnico

masivno, črno polirano,
raztežno jedilno mizo, 6 s
svojim tapetiranim stolom,
redeno, vsa nožja, v
usjen fotel, vse kot novo.
prodajam za 4500 Din, radi
pomankanja prostora.
Event. dam tudi na obroke
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 8879-12

Oblačila

Trg. oglasi po 1 Din
beseda; za dajanje na-
slova ali za šifro 5 Din.
Oglasi socialnega zna-
čaja vsaka beseda 50
par; za dajanje naslova
ali za šifro 5 Din. (13)

Cenjene dame!

Eleganten prilagajen plašč
ali sportni trenčkot za
pomlad najraje zberete
ter najceneje kupite pri
F. I. Goričar, Ljubljana,
Sv. Petra cesta št. 29.
Poseben oddelku za dam-
sko konfekcijo. 7991-13

Lokali

Vaška beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (19)

Majhen lokal

ščem za maj na prometni
točki v Ljubljani. — Po-
nudbe na oglašni oddelku
»Jutra« pod šifro »Suhov«.
8833-19

Skladišče lesa

Prodajam jako ceno (5
tisoč Din) skladišče dru-
ga barok. Vrlo prikladno
za skladišče lesa in desk.
Ponudbe na Ciri Praz-
nik, Zagreb, Draškovič-
va 54. 8552-19

Trgovina

modnega blaga, sredi me-
sta, prodaj z zalogo 5 Din.
brez. Ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Bodočnost«. 8755-19

Pekarno

kupim v ceni od 130 do
150.000 Din. Naslov pove
oglašni oddelku »Jutra«. 8791-19

Pridelki

Vaška beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (33)

Ajdov med, fižol

Cipro in prepelčar.
polka, cebula in krom-
pir, samo gorenjski,
franko nakladalna po-
staja, kupi Nabavljajna
zadruga uslužbenecv drž.
Zveznice, Ljubljana VII.
V ponudbi naj se nave-
de količina blaga. 8594-33

V najem

Vaška beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (17)

Vinotoč ali gostilno